

INF

94

INFORMASJONSAVIS FOR UNIVERSITETET I TROMSØ

*Velkommen til
Universitetet i Tromsø!*

INFORMASJONSAVIS FOR UNIVERSITETET I TROMSØ

INFO

94

...er en informasjonsavis som gis ut gratis til studenter ved Universitetet i Tromsø (UiTø) medio august 1994. Avisa distribueres også til alle høgskoler og videregående skoler i Nord-Norge.

INFO-94 finansieres av de instanser som er omtalt, i hovedsak sentraladministrasjonen ved UiTø og Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø).

INFO-94:

Amund Sjølie Sveen
-Layout

Brynjar Indahl,
-Annonseølg

Nina Lager Vestberg
-Foto (der ikke annet er oppgitt)

Jørgen Flint
-Tekst

Kari Myklebost
-Tekst

...som til daglig fungerer som redaktørstab i Studentavisa Utopia. INFO-94 er ikke underlagt Utopia. Hverken Utopia eller Utopia-redaksjonen står ansvarlig for INFO-94.

Trykk: Bladet Tromsø
Opplag: 6000
Adresse: INFO-94
c/o Utopia, Universitetet - ISV, 9037 TROMSØ
Tlf: 776 44283

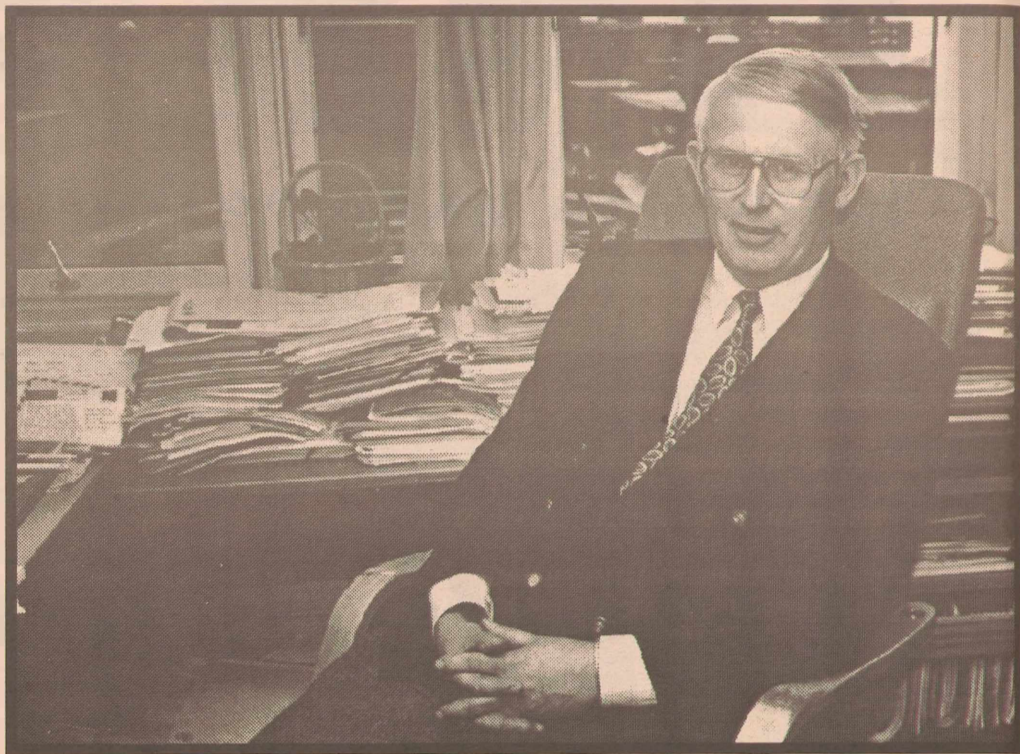
Velkommen!

Velkommen til Norges nyeste, nordlegaste, finaste og minste universitet. Vi seier: «Small is beautiful» - så lenge det varer. For studenttalet har auka sterkt i dei siste åra, frå 2800 i 1988 til 6500 våren 1994. Vi ventar fortsatt ein viss auke i talet på studantar ved UiTø. Dette er ei stor utfordring for universitetet som blir sett under eit sterkt press. UiTø har teke utfordringa! Alle dei tilsette gjer sitt beste for at studentane skal få gode arbeidsvilkår trass i plass- og ressursmangel.

Universitetsleinga arbeider kontinuerlig for å få meir pengar til nye undervisnings- og lesesalsbygg. Institutta satsar mykje på å få til eit godt studiemiljø. Det same gjer studentane sjølve. Studentsamskipnaden, i samarbeid med UiTø arbeider aktivt for å få bygt fleire studentboligar og barnehageplassar, og for å styrka sosialtjenesta og det førebyggjande helsearbeidet for studentane.

Vi ber om forståing for at tilhøva ikkje er optimale for dei nye studentene ved UiTø. Boligmangelen er både akutt og kronisk. Vi arbeider aktivt med både midlertidige og permanente løysingar på boligkrisa. Bolighjelpa er ei viktig akutt-hjelp for nye studantar.

Vi ynskjer at gamle og nye studantar skal trivast på UiTø. Såleis kan studentane bli våre beste ambassadørar. UiTø ligg i naturskjønne omgivnader. Mange studantar oppdager den vakre

naturen i Nord-Norge gjennom å studera her. Tromsø er ein flott by å bu i.

Sjølv om tilhøva blir lagt til rette for eit godt og trivelig miljø ved UiTø, er det opp til den einskilde student å gjera det beste ut av studie-oppheldet i Tromsø. Det er viktig at gamle og nye studantar lagar eit nettverk av venskap og omsut for kvarandre ved UiTø.

Eg ynskjer at verdens nordlegaste universitet skal vera prega av hjartevarme og medmenneskelege verdiar.

Velkomen og lykke til ved UiTø!

Ole D. Myjøs
Rektor

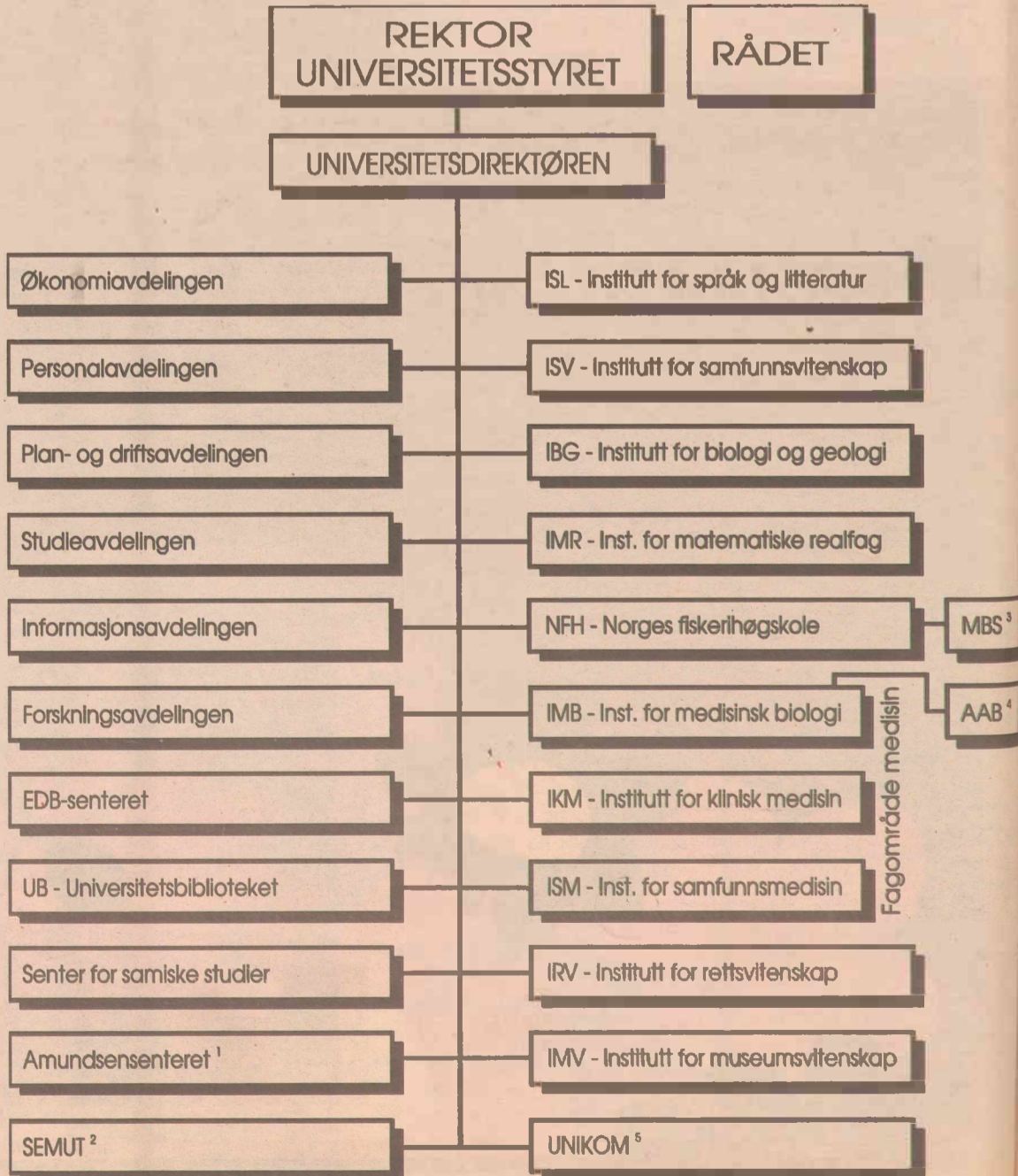
ORGANISERING OG STYRING

Universitetet i Tromsø eies av staten og får sine bevilgninger direkte over statsbudsjettet ved Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet. I 1993 var budsjettet på om lag 730 mill. kroner, medregnet bygge- og oppdragsvirksomhet.

Universitetets øverste organ er Universitetsstyret med ni medlemmer, representanter for vitenskapelig ansatte, teknisk/administrativt personale og studenter. Rådet for Universitetet i Tromsø har 23 medlemmer. Her sitter alle valgte ledere ved instituttene, og representanter for vitenskapelig personale, studentene og teknisk/administrativt ansatte. Rådet har en rådgivende funksjon.

Rektor er Universitetets øverste tillitsvalgte. Rektor velges for tre år, med adgang til gjenvalg for en periode. Universitetets administrasjon ledes av Universitetsdirektøren.

1. Roald Amundsens senter for arktisk forskning (Amundsen-senteret).
2. Senter for miljø- og utviklingsstudier i Tromsø (SEMUT).
3. Marin-biologisk stasjon (MBS).
4. Avdeling for arktisk biologi (AAB).
5. Universitetets kompetanse-senter for lærerutdanning, etter- og videreutdanning og fjerundervisning (UNIKOM).

Informasjonsdagene

1994

Mandag 22. august

"Fra elev til student"

- Et informasjonsarrangement for nye studenter, går av stabelen i Fokus Kino i sentrum. I tillegg til faglige innlegg vil det også bli tid til noen underholdningsinnslag.
Kl. 09.00

Tromsøstudentenes Idrettslag (TSI)

avholder informasjonsmøte for nye og gamle medlemmer i Hiet i Hovedgården. Benytt muligheten til å bli kjent med en av de største studentorganisasjonene på universitetet!
Kl. 16.00

Tirsdag 23. august

Fellesfrokost

i kantina i Hovedgården. Ta med egen matpakke og supplér med nytraktet kaffe fra Studentsamskipnaden - eller la deg friste av smørbrøddisken.
Kl. 09.00

Forestillingen "Arktisk lys"

vises i Nordlysplanetariet ovenfor Hovedgården. Gratis adgang mot fremvisning av gyldig studiekort. Forestillingen viser endringene i lyset gjennom årstidene i Arktis, og du får oppleve både det blafrende nordlyset, midnattssola og det særegne mørketidsliset.
Kl. 19.30

Onsdag 24. august

Forestillingen "Arktisk lys"

i Nordlysplanetariet (se tirsdag).
Kl. 19.30

Torsdag 25. august

"Arktisk lys"

vises nok en gang i Nordlysplanetariet (se tirsdag).
Kl. 19.30

Fredag 26.8

Grilltur til Ytre Kårvik

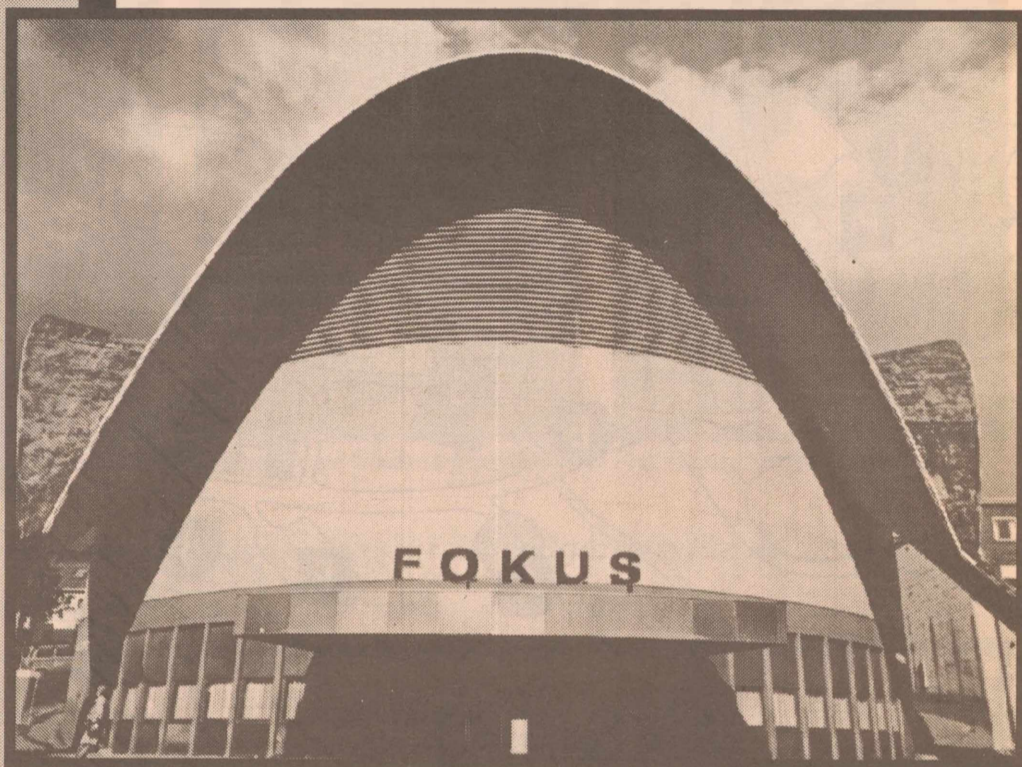
på Ringvassøya. Gratis busser står oppstilt utenfor Hovedgården. Ta med det du måtte ønske til grilling, -universitetet stiller med grill og annet nødvendig utstyr. Turen i seg selv er en opplevelse; du får sjansen til å se noe av byens omland, og får en introduksjon til det fantastiske turterrenget som finnes rundt Tromsø by.
Avgang kl. 18.00

Lørdag 27.8

Semesterstartfest

i Aud-Max i Hovedgården (registreringslokalet). Studentsamfunnet arrangerer tradisjonen tro studieårets første fest som en avslutning på Informasjonsuka. Ta med godt humør og dine beste dansesko!

Hvordan tilpasse seg sin nye hverdag som student? Hvordan skiller studenttilværelsen seg fra livet som elev i den videregående skolen? Hvordan komme i gang med studiene og tilegne seg en god studieadferd? Hva kan gå galt og hvor får man hjelp? Dette er noen av spørsmålene som vil bli drøftet på det store informasjonsarrangementet mandag 22. august.

Fokus Kino i sentrum av Tromsø. Her arrangeres informasjonsarrangementet mandag 22. august.

Registreringa

...får du gjort unna på en grei og lettvinnt måte i Auditorium Maximum i Hovedgården fra torsdag 18. til tirsdag 23. august.

Etter en runde i Aud-Max på en av disse dagene får du gjort unna det meste av papirarbeidet som må til før du kan ta fatt på studiene.

Her finnes nemlig alt på ett brett: Registrering, provisorisk postkontor,

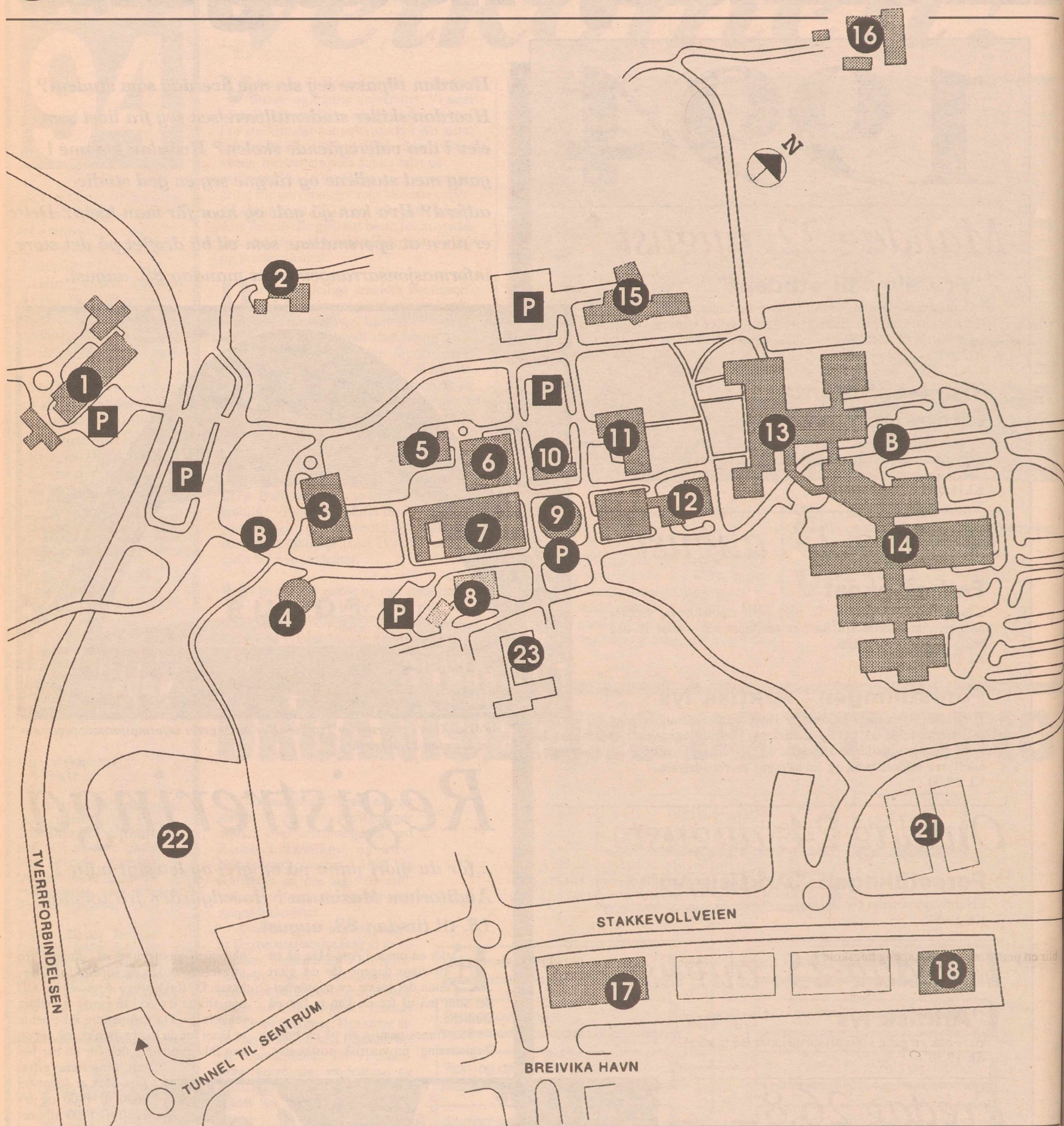
eksamensoppmelding og skranke for utlevering av lån og stipend fra Lånekassa. De forskjellige skrankene er satt opp slik at du skal få gjort alt i riktig rekkefølge. Du kan nemlig ikke hente ut lånet før du har registrert deg, og du kan ikke registrere deg før du har betalt semesteravgifta. Aud-Max er åpent fra 0830 til 1100 og fra 1230 til 1700 alle registreringsdagene.

Hvis du ikke får fikset alle papirene i løpet av disse fire dagene, kan du gå til Studentekspedisjonen i tredje etasje i Hovedgården for registrering og eksamensoppmelding, og til Studentsamskipnaden nede i Breivika for å hente ut gjeldsbrev fra Lånekassa. Frist for registrering og eksamensoppmelding er 1. oktober. Nærmeste postkontor - for å betale semesteravgifta - finner du på sykehuset. Blankett for innbetaling får du på Studentekspedisjonen.

Semesterstartfest - en ypperlig mulighet til å bli kjent med framtidige studiekolleger.

Universitetsområdet i Breivika

Kart: Odahl grafisk design

B Busstopp

P Parkering

1 Institutt for biologi og geologi (IBG) Norges fiskerihøgskole (NFH) (midlertidig lokalisering)	8 Institutt for rettsvitenskap (IRV) Driftssentralen	15 Norges fiskerihøgskole (NFH) (ferdig ultimo '94)
2 Breivika Barnehage	9 Hus 1	16 Avdeling for arktisk biologi
3 Hovedgården m/ Sentraladministrasjon	10 Unikom	17 Breivika senter: -Studentsamskipnaden -Lesesalsplasser
4 Nordlysplanetariet	11 Fiskeriforskning	18 Amundsensenteret SEMUT Senter for samiske studier
5 Statsarkivet	12 Institutt for matematiske realfag (IMR) EDB-senteret	21 Forskningsparken i Tromsø (under bygging)
6 Universitetsbiblioteket (UB) (Avdeling for humaniora, samfunnsfag og juss)	13 Medisin- og helsefagbygget (MH) UB (Avdeling for realfag, medisin- og helsefag)	22 Arktisk-alpin hage
7 Institutt for språk og litteratur (ISL) Institutt for samfunnsvitenskap (ISV)	14 Regionsykehuset i Tromsø (RiTø) Universitetsklinikken	23 AMI-senteret: -Historieseksjonen (ISV) -Reg.sentralen for historiske data

Fra idé til universitet

-utviklinga fra 1918 til i dag

1918

Hans A. Meyer, politiker og næringslivsmann fra Mo i Rana, lanserer tanken om et universitet i Tromsø.

1962

Universitetet i Tromsø kommer på den politiske dagsorden.

1967

Regjeringen foreslår å opprette et universitet i Tromsø.

1968

Stortinget vedtar å opprette Universitetet i Tromsø

1969

Universitetet i Tromsø får et interimstyre. Formann er Peter F. Hjort.

1972

Kong Olav V åpner Universitetet i Tromsø i Tromsø Domkirke, og de første studenter og lærere inntar plassene i leide lokaler.

1978

Det første permanente bygget på universitetsområdet i Breivika er ferdig. Tomten er 1500 mål. I løpet av de neste 10 årene reises bygg etter bygg, og studentene får tilbud om nye studier, for eksempel jus i 1985.

1988

Norges fiskerihøgskole (opprettet i 1972) blir en permanent vitenskapelig høgskole ved Universitetet i Tromsø.

1989

"Hovedgården" som blant annet huser Universitetets sentraladministrasjon, blir tatt i bruk.

1991

Medisin- og Helsefagbygget er ferdig. Regionsykehuset i Tromsø (RiTØ), med Nord-Europas mest moderne universitetsklinikk, tas i bruk.

1993

25-årsjubileum for stortingsvedtaket om etablering av landets fjerde universitet, lokalisert i Tromsø.

Avdeling for arktisk biologi flytter inn i nye bygninger i Breivika.

1994

I løpet av høsten vil et eget bygg for Norges fiskerihøgskole stå ferdig til innflytting

Studentekspedisjonen:

Registrering, immatrikulering, ekspedering...

-Vi guider deg gjennom papirmølla, sier damene på Studentekspedisjonen. Fra venstre: Rigmor Gärtner, Lisbeth H. Albertsen, Grethe Wangberg.

På Studentekspedisjonen i tredje etasje i Hovedgården får du ordna det meste av papirer og skjemaer i forbindelse med studiet.

Her kan du blant annet søke om opptak, registrere deg og melde deg opp til eksamen. Skal du melde fra om avbrudd i studiet eller søke om særordninger, gjøres det også her. I tillegg finner du søknadsskjemaer fra Lånekassa.

1. november...

...er fristen for å søke opptak til vårsemesteret. Hvis du ikke er immatrikulert ved UiTØ, må du søke om opptak også på de åpne studiene. De som allerede er tatt opp ved universitetet, trenger ikke å søke om opptak på åpne studier.

Nytt av året er at også studentene på Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) må søke om opptak, etter at alle grunnfagene samt de samfunnsfaglige hovedfagene på ISV ble vedtatt adgangregulert for studieåret 1994/95. Her skilles det imidlertid mellom interne søkere (de som allerede er i gang med studier på ISV) og eksterne søkere (andre). De interne søkerne trenger ikke å gå via Studieavdelinga, men får søknadspapirer pluss behandling av søknaden på ISV-ekspedisjonen.

Som en følge av at de fleste studiene på UiTØ nå er adgangregulerte, blir melding om avbrudd eller slutt i studiet viktigere enn før. Hvis du reiser bort et semester og ikke har meldt fra om avbrudd i studiet, risikerer du å miste studieplassen din.

1. oktober...

...er siste frist for å registrere seg og melde seg opp til eksamen i høstsemesteret. Dette er også siste frist for å søke om særordninger.

Omtrent ei uke etter at fristen har gått ut, blir det hengt opp kandidatlistene på instituttene. Her står navnene på alle som har meldt seg opp til eksamen i de ulike fagene. Det er viktig å sjekke at navnet ditt har kommet med og står på riktig sted, - hvis ikke, kan eksamenskon-

(Tegning: Jens Nordstrand).

toret rette det opp hvis du går dit med en gang.

Og husk: Til eksamen må du ha

med deg eksamensoppmeldinga og gyldig studiebevis.

Studieavdelingas informasjonskontor:

Vet litt om det meste

Lurer du på noe i forbindelse med studiene? På informasjonskontoret til Studieavdelinga finner du Nils og Olav, og de har svar på det meste.

Studieavdelingas informasjonskontor ligger i første etasje i Hovedgården, opp den lille trappa til venstre for inngangen til Aud-Max. Her sitter Nils Christian Fareth og Olav Skare. De to kjenner studiehverdagen godt, og deres oppgave er å hjelpe studenter til rette på universitetet. Nils og Olav er ansatte som studieveiledere, henholdsvis for realfag og for språk- og samfunnsfag.

-Vi er en slags førstestans når det gjelder å informere studentene om alt som har med universitetet å gjøre, sier Olav. -Hvis vi ikke kan svare direkte på spør-

-Kom til oss og få stilt studiediagnosen, sier "allmennpraktikerne" i studieveiledning, Olav Skare og Nils Christian Fareth.

målene, kan vi i det minste sende studentene videre til noen som kan svare, for eksempel undervisningskonsulentene på de enkelte fagene. Man kan si at vi er "allmennpraktikere" med generell oversikt over universitetssystemet. Vi stiller diagnosen for studentene, en-

ten det gjelder hvordan man bygger opp en god cand-mag på ISV eller hva sivilingeniørstudiet innebærer, og så sender vi dem videre til "spesialistene" innenfor de enkelte fagområdene. Noen ting vet vi mye om og kan svare direkte på; - for eksempel ulike frister og

eksamensordninger.

Bulletin, handbok, katalog....

Olav og Nils kan fortelle at svært mange studenter lurar på for eksempel hva som skjer når de går utover den normerte studietida.

-Vi får mange henvendelser fra studenter som har strøket eksamen, og som er usikre på hva de skal gjøre videre. Vi prøver å hjelpe studentene ved å fortelle dem om de ulike valgmulighetene de har.

Det meste av den informasjonen Nils og Olav kan gi deg, finnes også i skriftlig form. I "Bulletin frå studierettleiarane" finner du alt du trenger å vite om friske spesielle kvoter, eksamensordninger, adgangreguleringer, tildeling av lesesalsplasser, Lånekassa i Tromsø, Sosialtjenesten på universitetet og mye mer. Så få med deg den, oppfordrer Olav og Nils. På kontoret sitt har de også informasjonsmateriale fra andre høyskoler og utdanningsinstitusjoner i Norge, og det de ikke allerede har, kan de skaffe. I tillegg selvsagt både Studiehandboka og Undervisningskatalogen essenselle hjelpemidler for nye og gamle UiTø-studenter. Disse får utdelt når du registrerer deg.

-Og, viktig, viktig: Les det informasjonsmaterialet du får tilbudt - det er faktisk utrolig hvor nyttig kunnskap du finner der, sier Nils.

Trenger ikke avtale

Du trenger ingen avtale for å snakke med Olav og Nils, - kontoret er åpent mandag til fredag og det er bare å stikke innom. I tillegg til rent faglig veiledning kan de to også hjelpe deg med problemer av annen art.

-Noen lurar på hvordan de bør behandle barnet til ungen, andre ønsker kontakt med Studentenes Sosialtjeneste. Vi prøver å være behjelpelige så langt vi kan, sier Nils.

-Kom innom oss, så forteller vi deg hvor du kan få videre hjelp. Vi vet som sagt litt om det meste og mye om litt, avslutter Olav og Nils.

Kontortider

Nils Christian Fareth,
studieveileder for realfag
Tlf. 776 45212

Olav Skare, studieveileder
for språk- og samfunnsfag
Tlf. 776 45211

Mandag til fredag
09.00 - 15.00 (kjøretid)

Når det lakker mot semesterslutt

Særordninger, konting, klager eller avmelding i forbindelse med eksamen? Spør Eksamenskontoret! Du finner dem innenfor Studentekspedisjonen i tredje etasje i Hovedgården.

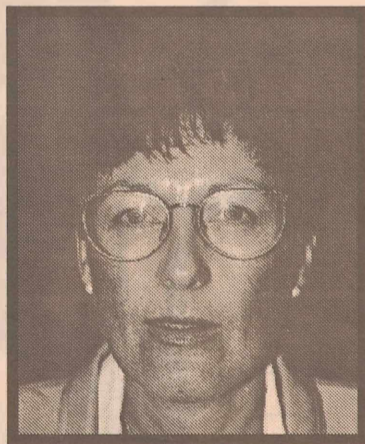
Du har lov til å melde deg opp til så mange eksamener du vil. Hvis du ønsker å trekke deg, må dette gjøres seinest 14 dager før eksamen. Skjema finner du på Studentekspedisjonen. Hvis du ikke trekker deg, og ikke møter opp på eksamen, anses du likevel for å ha framstilt deg til eksamen. Du har - i følge den såkalte 3-gangersregelen - bare lov til å gå opp til samme eksamen tre ganger, og derfor lønner det seg altså å melde seg av i tide hvis du ser at du ikke kommer til å avlegge eksamen. I enkelte tilfeller kan du få dispensasjon fra 3-gangersregelen, og dette avgjøres av de enkelte instituttene.

Konting

Konting, eller kontinuasjonseksamen, gir deg muligheten til å ta opp igjen en eksamen du har strøket på allerede i begynnelsen av neste semester. Det er ulike ordninger ved de forskjellige instituttene. Kontinuasjonsadgangen ved ex-phil er falt bort, det sammen gjelder for resten av fagene ved ISV, der det arrangeres ordinær eksamen hvert semester. Ved fagområdet medisin, NFH, ISL og UNIKOM er det åpen konting, mens man ved IRV, IMR og IBG kan få gå opp til ny eksamen etter stryk dersom det blir avvirket utsatt prøve i faget.

Særordninger

Hvis du har dysleksi, ryggpro-

Hos disse får du svar på spørsmål om eksamen. Fra venstre: Astrid Nilsen, Marit W. Fjellsaune og Ellinor Engum.

blemer, varige funksjonshemninger, er gravid eller ammende, kan du få rett til særordning under eksamen. Du må ha legeerklæring for dette (bortsett fra gravide/ammende), og da kan du registrere deg med en spesiell kode i studentregisteret slik at du slipper å komme med ny erklæring hver gang du skal avlegge ny eksamen.

Særordninger kan være for eksempel spesialstoler, eget rom, ekstra tid, bruk av PC, rett til å avlegge eksamen hjemme eller på sykehus, eller rett til å snakke inn på en diktafon som en sekretær skriver av. Det siste gjelder bare for eksamener som går over kun en dag. Noen fag kan også gjøres om fra skriftlig til muntlig. Det finnes ei egen PC-stue som står til disposisjon for studenter med særordninger.

Sykdom

Hvis du blir syk like før eksamen, har du ikke automatisk rett til særordninger. Du kan få særordninger hvis det krever lite ressurser, slik som for eksempel utvidet eksamenstid. Hvis du ikke får innvilget søknad om særordninger, har du rett til å få utsatt prøven.

For å få rett til utsatt prøve må du ha legeattest som gjelder for alle eller noen av de dagene du har eksamen. Denne må leveres innen to døgn fra den første eksamensdagen attesten gjelder for. Hvis du tar eksamen selv om du er syk, nytter det ikke å levere legeattest etterpå for å få annullert resultatet.

Klage

Du har rett til å klage på eksamen. Dette foregår i tre

trinn. Innen to uker etter sensuren kan du - skriftlig eller muntlig - be om begrunnelse for karakteren.

Dersom du er uenig i begrunnelsen, kan du sende en klage til instituttet. Det er samme kommisjon som rettet eksamen din som nå vurderer den på nytt, og de kan ikke sette ned karakteren. De fleste som klager får ikke medhold.

Hvis du fremdeles føler deg urettferdig behandlet, kan du opprettholde klagen. Da nedsettes det en ny kommisjon, og denne kan regulere karakteren både opp og ned, minst tre tideler.

Det er frister for hvor lang tid det kan gå mellom disse trinnene, og fristene overholdes strengt. Forhør deg nærmere hos studiekonsulent eller på eksamenskontoret om dette.

Uunnværlig lesestoff

Studiehåndboka deles ut til alle studenter ved registreringa. Her finner du en grundig presentasjon av alle fagene på UiTø. Boka inneholder detaljerte studieplaner, i tillegg til en mer generell innføring de enkelte fagenes oppbygging, emnebeskrivelser, yrkesmuligheter og lignende.

Studiehåndboka har også ei oversikt over de lover og regler som gjelder for universitetsstudier, for eksempel forskrifter for ulike grader og eksamener.

Videre inneholder boka oversikt over universitetets administrative oppbygging, lokalisering, adresser til Lånekassa og Student-

samskipnaden og mye, mye mer..... Kort sagt et uunnværlig hjelpemiddel for enhver UiTø-student, enten man er ny eller gammel, realist eller samfunnsviter. Les og lær!

Undervisningskatalogen oppdateres hvert semester. Første halvdel av katalogen inneholder oversikter over forelesninger, seminarer og kollokvier med navn på forelesere, tid og sted. her står det også hva slags

undervisning som er obligatorisk, og hva som er frivillig.

I andre del av katalogen finner du ei fullstendig oversikt over de ansatte på universitetet, i tillegg til ulike adresser og telefoner. Og sist, men ikke minst: Undervisningskatalogen har også ei kortfattet liste over de største studentorganisasjonene på UiTø.

Undervisningskonsulentene

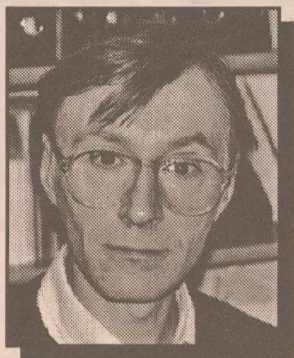
Har du spørsmål som angår for eksempel seminargrupper, timeplaner, særordninger eller eksamensavvikling i

forbindelse med ett spesielt fag, kan du henvende deg direkte til undervisningskonsulentene på instituttene.

FAGOMRÅDET MEDISIN (FM)

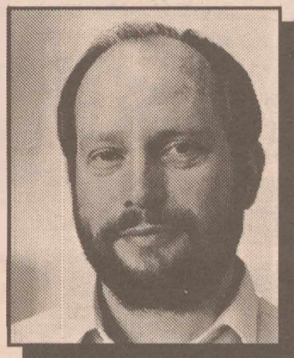
Ellen Haldorsen
Tlf. 776 45265
Institutt for klinisk medisin

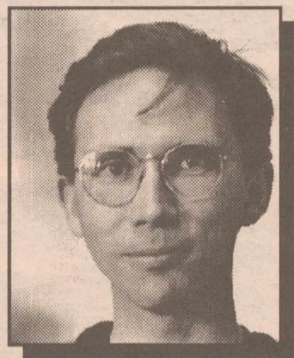
Gunnar Graff
Tlf. 776 44613

Jorunn Myklebust
Tlf. 776 44824
Institutt for samfunnsmedisin

Rolf Andreassen
Tlf. 776 44474

Morten Sætran
Tlf. 776 44465

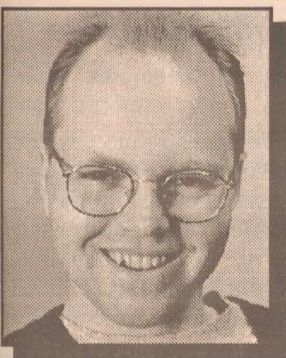

Tormod Jensvold
Tlf. 776 44472

Jan Abel Olsen, Tlf. 776 45540, Sosialøkonomi

NORGES FISKERIHØGSKOLE (NFH)

IRV*

Dag Digernes
Tlf. 776 44192

MEDISINSK BIOLOGI (IMB)

Eirik Inge Mikkelsen
Tlf. 776 44609

Elin Skog
Tlf. 776 44609

IBG*

Anne Høydal
Tlf. 776 44389

IMR*

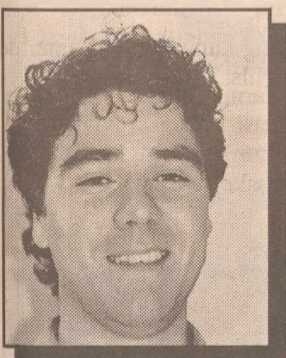
Merethe Antonsen
Tlf. 776 44006

LANDBRUKS- UTDANNING

(Ørjan Holstad er ansatt til 1.sept., med samme tlf.nr.)

Bjørn Leo Finnanger
Tlf. 776 45251

INSTITUTT FOR SAMFUNNSVITENSKAP (ISV)

Steinar Aas
Tlf. 776 45797
Historie
Terje Brastein, Tlf. 776 44849, Sosiologi, pedagogikk

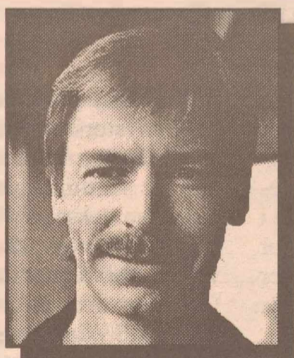
Brita Solvang
Tlf. 776 44289
Arkeologi

Eva Gjerdrum
Tlf. 776 44287
Statsvitenskap og samfunnsplanlegging & lokalsamfunnsforskning

Pål Bye Jensen
Tlf. 776 44288
Filosofi

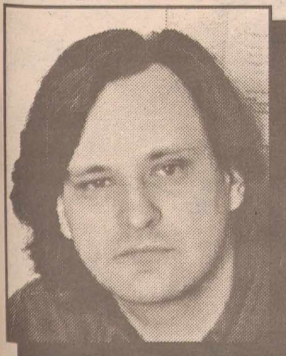

Bård Sandnes
Tlf. 776 45292
Psykologi

Berith Bager Nielsen
Tlf. 776 44305
Antropologi

ISV (forts.)

Torbjørn Isaksen
Tlf. 776 44301
Alle ISV-fag

Jorunn Nordmo
Tlf. 776 44243
Finsk, nordisk, samisk og kunsthistorie.
Gøril Rogne, Tlf. 776 44228, Engelsk, lingvistikk

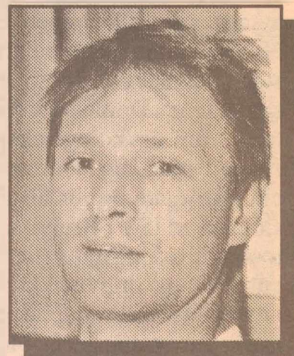
Lise Myrvang
Tlf. 776 45354
Tysk, finsk og russisk.

Nina Oppedal
Tlf. 776 44766
Fransk, klassisk språk og litteratur og allmenn litteraturvitenskap.

Svein Tore Jensen
Tlf. 776 45206
(IMR)

Kjell Espen Langseth
Tlf. 776 45363
(IMB, IBG)

INSTITUTT FOR SPRÅK OG LITTERATUR (ISL)

SIVILINGENIØRSTUDIET

*IRV = Institutt for rettsvitenskap, IBG = Institutt for biologi og geologi, IMR = Institutt for matematiske realfag.

Utbyggingsplaner ved UiTø:

Universitetet i vekst

Universitetsområdet. Bak til venstre Norges Fiskerihøgskole (NFH) under bygging. Utbyggingen av Humaniora-parsellen skal skje mellom Universitetsbiblioteket og NFH (foto: Amund Sjølie Sveen).

De siste årene har vært preget av stor byggeaktivitet ved Universitetet i Tromsø. Det mest storstilte prosjektet er nybyggene i Humaniora-parsellen i hjertet av

universitetsområdet, som tilsammen vil gi 37 000 kvadratmeter med blant annet auditorier, undervisningsrom og ny kantine.

Da UiTø ble etablert i Tromsø for 26 år siden, hadde det én adresse i sentrum av byen. Men etterhvert som studenttall og antall ansatte økte, ble universitetets virksomhet i løpet av få år spredd over omtrent 20 ulike adresser rundt om i byen. I 1991, da Fagområdet Medisin flyttet inn i nybygde lokaler vegg i vegg med Regionssykehuset, trodde man at målet var nådd: Endelig var det meste av undervisningsvirksomheten på UiTø samlet i Breivika. Den sterke veksten i studenttallet førte imidlertid til at det gikk meget kort tid før man igjen så seg nødt til å flytte deler av universitetets virksomhet til lokaler andre steder i byen. I dag er UiTø tilbake i omtrent samme situasjon som for 15 år siden, med 15-16 mer eller mindre provisoriske adresser rundt om i byen.

Plass til 3000 - reelt 7000

Den enorme økningen i studenttallet har også ført til flere akutt-tiltak i form av innleide lokaler for å løse den sprenkte romsituasjonen ved universitetet. I 1993 ble det inngått 7 nye leieavtaler med tilsammen omtrent 6000 kvadratmeter leieareal. De største er økte lokaler for ex-philstudentene i Domus-gården i sentrum, for psykologiseksjonen i Åsgårdveien, for Tromsø Museum i Storgata og for historieseksjonen ved ISV i Breivikalia. Siste skudd på utflytterstammen er engelsk- og lingvistikkseksjonene ved Institutt for språk og litteratur, som tidlig i vår ble flyttet til den gamle Kvinnekliviken sør på Tromsøya. Av universitetets totale 120 000 kvadratmeter, er vel 20 000 innleide lokaler. Riktignok er en god del av disse

lokalisert i eller i nærheten av Breivika, som for eksempel Breivika senter og Glassmester Erikssens-bygget, noe som selvfølgelig letter situasjonen endel.

-Det er likevel ikke til å komme bort fra at romkapasiteten ved UiTø er sprenget, sier plansjef Unni Grøneng ved Plan- og driftsavdelinga (PLUT). -Vi har i dag kapasitet til å ta imot omtrent 3000 studenter i universitetets egne lokaler, mens det reelle studenttallet ligger på nærmere 7000.

Humaniora-parsellen

Den største økningen i studenttallet har kommet ved Institutt for samfunnsvitenskap, som hadde en vekst på 40 % fra 1992 til 1993. Da er ikke studentene ved ex-phil regnet med. Dette har ført til at man prioriterer utbygging av ISV/ISL-bygget, som skal inngå i den planlagte utbygginga av Humaniora-parsellen.

-Vi håper at utvidelsen av parsellen skal gi et attraktivt studentsenter, sier Unni Grøneng. Det er planlagt et eget undervisningsbygg med lesesalsplasser og grupperom ovenfor UB, flere og større auditorier, ei ny varmekantine og kjeller med trimrom. Det er i første omgang snakk om å lokalisere Institutt for samfunnsvitenskap - inkludert psykologiseksjonen - Institutt for språk og litteratur, Institutt for rettsvitenskap og Universitetets kompetansesenter for lærerutdanning, etter- og videreutdanning og fjernundervisning (UNIKOM). I tillegg vil byggene kunne romme instituttadministrasjon og vitenskapelig ansatte, og man ønsker også å sette av plass til Samskipnaden og Studentenes Sosialtjeneste her.

Samlet areal for nybyggene i Humaniora-parsellen vil bli 37 000 kvadratmeter, fordelt på to store nybygg ovenfor UB, ei ny fløy på ISV/ISL-bygget og tilbygg til historieseksjonens lokaler i Breivikalia. De to store nybyggene vil knyttes til UB gjennom en forlengelse av Willy Storn-hallen (mellom UB og ISV/ISL), og det vil altså være mulig å gå tørrskodd til de fleste instituttarealene i Humaniora-parsellen. De tre planlagte auditoriene skal kunne avlaste den vanskelige forelesningssituasjonen på blant annet ex-phil og psykologi grunnfag. Ett av auditoriene vil kunne romme 500 studenter, det vil si dobbelt så mange som det største på universitetet i dag, Auditorium Maximum i Hoved-

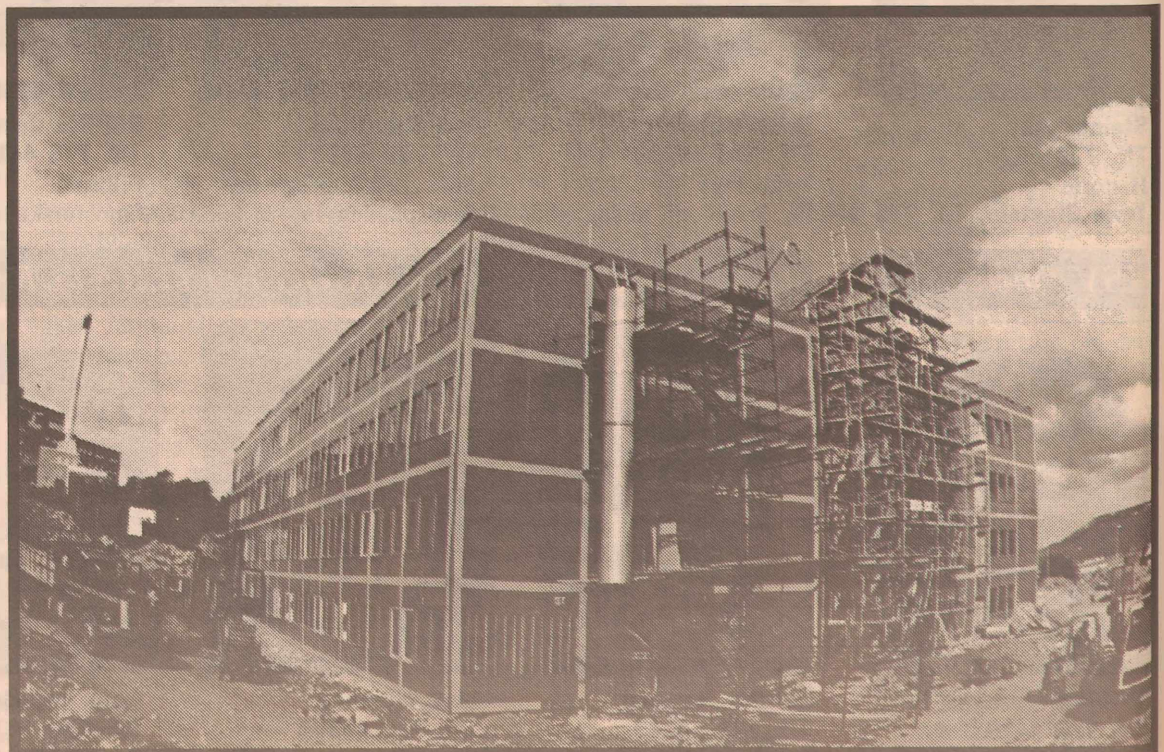
gården. De to andre skal dimensjoneres til 250 studenter hver. Til sammen vil dette dekke behovet for grunnfagene som skal inn i parsellen. Lokalene vil forhåpentligvis stå klare til innflytting innen 5 år, men dette er langt fra sikkert.

Storstilt prosjektering

I tillegg til utbygginga av Humaniora-parsellen, har PLUT flere bygge- og leieprosjekter på trappene. Museet skal få et påbygg for kontorer på 620 kvadratmeter, og det er startet bygging av et lesehus for jusstudentene ved siden av Driftsentralen på 540 kvadratmeter.

Norges Fiskerihøgskole skal ut av Gjennomgangsbygget, som de har delt med Institutt for bio-

logi og geologi, og inn i splitter nye lokaler ovenfor realfagsbyggene i løpet av høsten. Også Fagområdet Medisin vil kunne flytte inn i ei ny undervisningsfløy i løpet av sommeren. Det kommende farmasi-studiet skal etterhvert inn i et nybygg mellom MH og realfagsbyggene. Et prosjekt som ligger nærmere i tid er den såkalte Forskningsparken, som bygges i øyeblikket ovenfor den nordligste rundkjøringa nede i Breivika. Her skal universitetet leie vel 2500 kvadratmeter, først og fremst til UNIKOM og det kommende farmasistudiet. Lokalene for farmasi vil også avlaste kjemi-laboratoriene på Institutt for matematiske realfag.

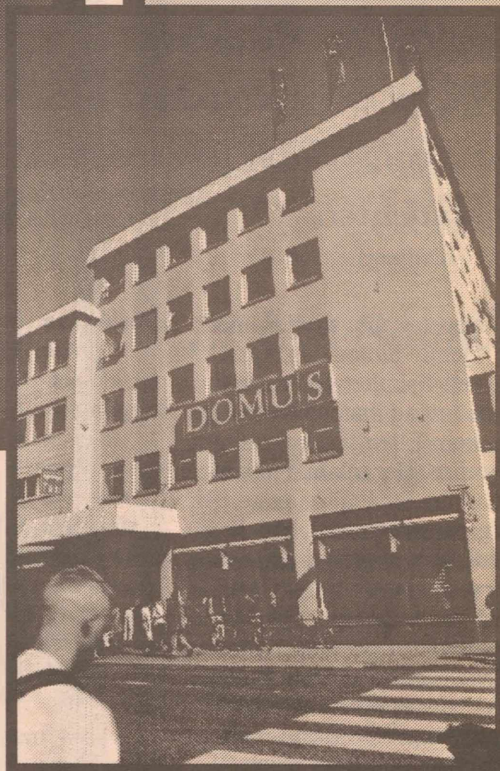

Et av byggeprosjektene i området rundt universitetet i sommer: Forskningsparken nedenfor Regionssykehuset. En del universitetsinstitusjoner skal inn her når den står ferdig.

Her...

...følger ei fullstendig oversikt over de lesesalsplassene som står til UiTø-studentenes disposisjon:

I Breivika finner du:

Universitetsbiblioteket (UB), avdeling for humaniora, samfunnsfag og juss: 540 plasser inkl. hovedfag

Medisin- og helsefagsbygget: 325 plasser

Hovedgården: 48 plasser

Institutt for samfunnsvitenskap/Institutt for språk og litteratur: 152 hovedfagsplasser

Institutt for matematiske realfag: 156 lavere gradsplasser og 67 hovedfagsplasser

Institutt for biologi og geologi (Gjennomgangsbygget): 40 lavere gradsplasser og 116 hovedfagsplasser

Breivika Senter (Studentsamskipnaden): 20 lavere gradsplasser og 28 hovedfagsplasser

Nordlysobservatoriet: 19 lavere gradsplasser og 21 hovedfagsplasser

Ellers i byen:

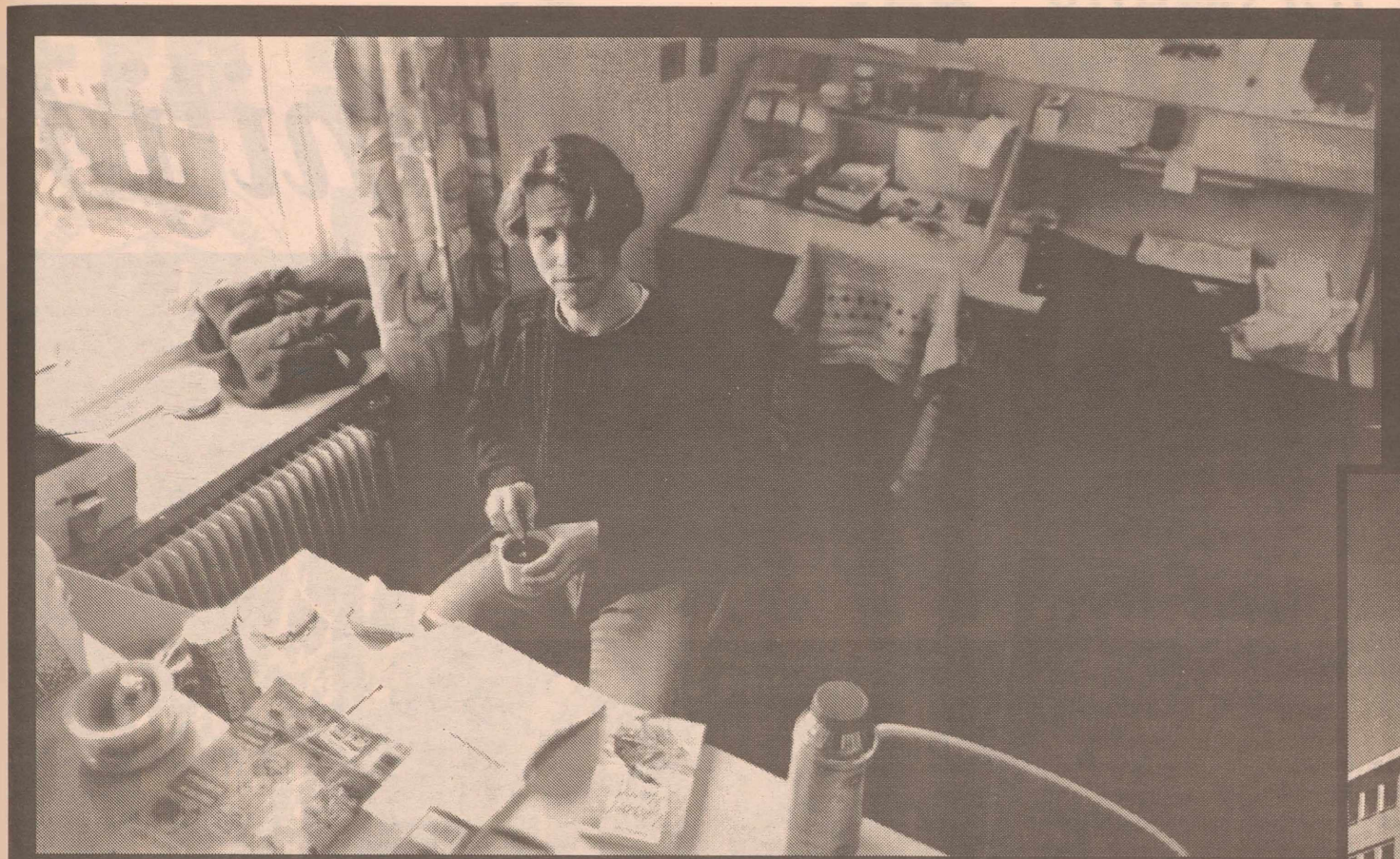
Åsgård (psykologiseksjonen): 50 hovedfagsplasser

Kvinneklubben (engelsk- og lingvistikkseksjonene): 167 lavere gradsplasser og 18 hovedfagsplasser

Domus-bygget: 302 lavere gradsplasser og 18 hovedfagsplasser

Kjærbyrgga: 42 hovedfagsplasser

Tromsø Folkebibliotek: 50 plasser

Over: Koselige og personlige lesesalsplasser på Kvinneklubben, litt sør for sentrum. Høyre: I Domus-bygget like ved torget har Universitetet tredje og fjerde etasje.

2179 lesesalsplasser

Tilbudet i lesesalsplasser blir stadig bedre på UiTø. Med ei økning på 12 prosent fra i fjor, kan Universitetet nå tilby studentene 2179 stoler med tilhørende pulter og lamper.

Det vil si at hver UiTø-student har en tredjedels lesesalsplass, og dette er mer enn noen av de andre universitetene kan vise til. Økningen skyldes først og fremst at det er opprettet nye plasser både for lavere grads studenter og for hovedfagsstudenter på den gamle Kvin-

neklubben i forbindelse med flyttinga av engelsk- og lingvistikkseksjonene. Også på ISV/ISL-bygget har det kommet flere nye plasser; her er tallet omtrent fordoblet fra i fjor.

Nytt av fjoråret er 48 plasser i nede i Breivika Senter, i andre etasje over Studentsamskipnaden. Den-

UiTø vokser

- også på

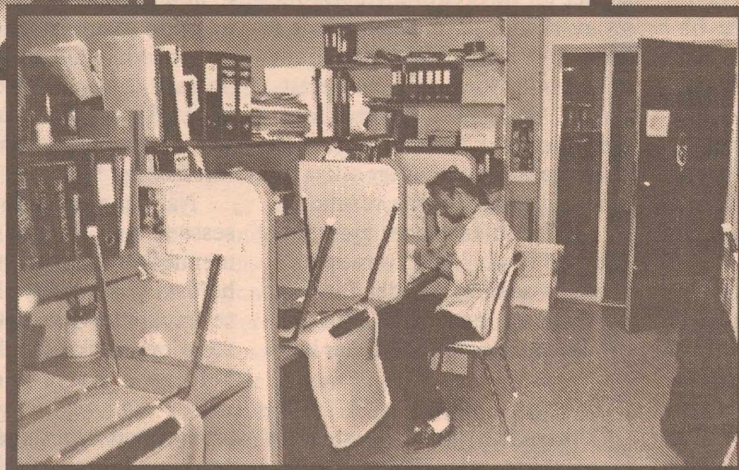
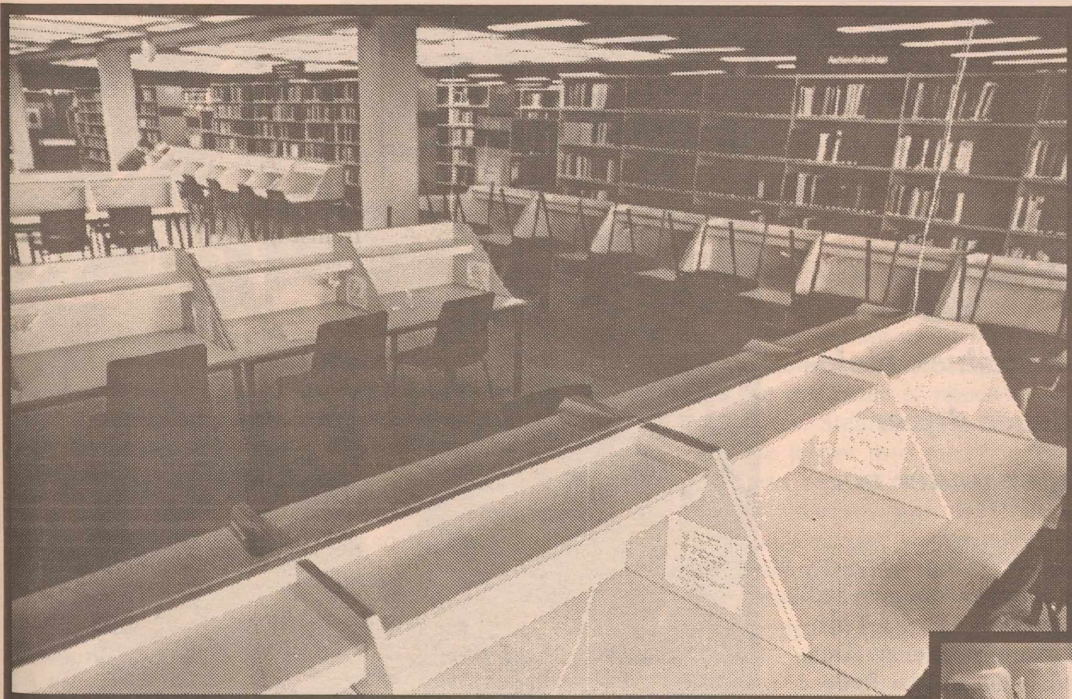
lesesalsfronten

ne lesesalen sto nyoppusset og klart til bruk høsten 1993, og i og med at svært få studenter oppdaget disse plassene i året som gikk, har slitasjen vært minimal. Lesesalen er med andre ord som ny, og står klar til invasjon av høstens leselystne.

Hovedfagsstudenter og studenter med medisinske eller andre vansker kan søke om å få tildelt fast lesesalsplass. Mer detaljerte regler om tildeling av lesesalsplass får du hos lesesalsinspektøren på telefon 776 44902.

De litt over 2000 plassene er fordelt på 13 ulike lokaler, fra blant annet Universitetsbiblioteket i Humaniora-parsellen midt på universitetsområdet via Domus-bygget i sentrum til Åsgård på baksida av Tromsøya. De forskjellige salene har forskjellige stoltyper, lysforhold og lufting, så prøv deg frem. Hvis du bruker litt tid på å finne den lesesalen som passer deg best ved semesterstart, vil du garantert få bedre utbytte av de lesetimene du har foran deg utover høsten.

Venstre: Tredje etasje på UB i et sjeldent øyeblikk: Tom.

Over: Fra lesesalsplassene på MH-bygget (Medisin og Helsefag).

Venstre: Breivika Senter, som i tillegg til lesesal huser Studentsamskipnadens administrasjon.

Framtid i forskning: Realist i medisinermiljø

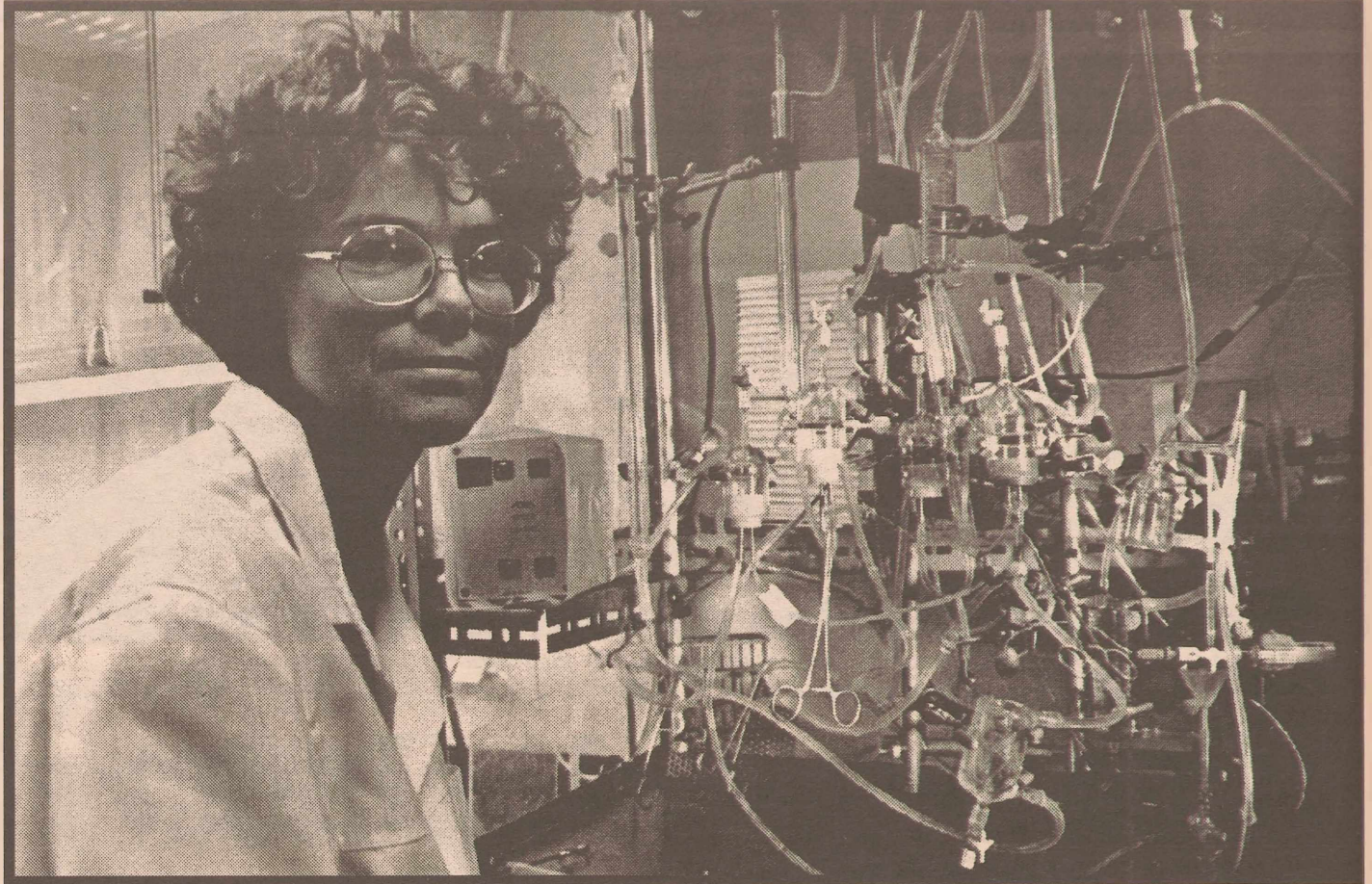
-Jeg koser meg på laboratoriet, sier Ellen Aasum. Hun har valgt å legge doktorgradsstudiene sine i fysiologi til Institutt for medisinsk biologi, og er i øyeblikket eneste realist blant fem medisinerstudenter.

Etter tre års studier med kjemi, biologi og fysikk ved Fakultet for naturvitenskapelige og matematiske fag i Oslo, kom Ellen til Universitetet i Tromsø. Her tok hun hovedfag på to år, før hun begynte på doktorgradsstudiet ved avdeling for medisinsk fysiologi på Institutt for medisinsk biologi (IMB).

-Det er to grupper på IMB som jobber med fysiologi, forteller Ellen, -avdeling for arktisk fysiologi og avdeling for medisinsk fysiologi. De fleste realistene som har hovedfag innen fysiologi har tatt dette innen zoofysiologi. Kombinasjonen av realist-bakgrunnen min og valg av doktorgradsstudium fører sannsynligvis til ei framtid innen forskning. Dette står i motsetning til hva som venter noen av de andre doktorgradsstudentene i fysiologi her på IMB, som alle er medisinerne. De ser kanskje for seg ei framtid innen praktisk medisin.

Ellen synes det er stimulerende å jobbe sammen med medisinerne. -Med vår ulike bakgrunn

Ellen Aasum foran perfusjonsriggen sin. Riggen hjelper henne å simulere ulike situasjoner, for eksempel hjerteinfarkt.

vil vi på mange måter utfylle hverandre i den jobben vi gjør, mener hun.

Lab-timene best

I tillegg til studiene på laboratoriet består Ellens hverdag som doktorgradsstudent av 25% undervisning. Hun både holder forelesninger og leder kollokvier. -Det er her jeg virkelig får prøvd ut kunnskapene mine. Hvis jeg ikke klarer å formidle studiet til andre, er det fordi jeg ikke har skjønnet det selv. Da er det bare å gå hjem og lese mer, ler hun.

Ellen legger allikevel ikke skjul på at det er timene på laboratoriet som interesserer mest. Oppgaven hennes tar for seg kalsiumkontroll i hjertet i forbindelse med nedkjøling. -Hjertet er det organet som først får problemer ved generell nedkjøling av kroppen. Forsøk har vist at kalsiumnivået i hjertet øker kraftig ved nedkjøling, noe som igjen fører til at hjertepumpa jobber dårligere. Hovedfunnet så langt er at hvis man stimulerer glykoseforbruket - i stedet for fettforbruket - vil hjertet komme seg

hurtigere etter nedkjølinga, sier Ellen.

Simulerer hjerteinfarkt

Foran seg på laboratoriet har Ellen en såkalt perfusjonsrigg. Her henges forskningsobjektene - hjerter fra rotter og marsvin - opp, og riggen hjelper Ellen å simulere ulike situasjoner, for eksempel hjerteinfarkt eller sterk nedkjøling. Hjertet tilføres en saltløsning i stedet for blod, -største forskjell er mangelen på røde blodlegemer. Ved å klemme av en av ledningene som tilfører salt-

løsningen, eller forandre væskens temperatur, kan Ellen observere reaksjoner som ligner de som virkelig finner sted ved infarkt eller nedkjøling. Etterpå, ved å åpne for væsketilførselen eller varme opp hjertet igjen, ser hun på gjenvinningen av funksjoner.

-Kunstig nedkjøling av hjertet brukes ofte ved operasjoner, forklarer Ellen, -men nedkjølingen har helt klare bivirkninger. Det er disse vi prøver å forstå gjennom vår forskning, sier hun.

Brenner for hjerteforskning

På avdeling for medisinsk fysiologi ved Institutt for medisinsk biologi sitter professor Terje Larsen. Sammen med fire kolleger driver han livsviktig forskning: -Vi studerer hjertets egenskaper under normale og patologiske, eller syke tilstander, forteller han.

Forskninga på medisinsk fysiologisk avdeling er konsentrert rundt tre hovedtema: Hjertets elektriske, mekaniske og metabolske egenskaper. Det er den siste gruppa som er Terje Larsens spesialområde. Siden 1986 har han jobbet spesielt med hjertets metabolisme, det vil si forbrenninga av næringsstoffer i hjertet.

-Studiene går ut på å kartlegge hvilke påkjenninger hjertet utsettes for ved for eksempel infarkt, nedkjøling eller i en operasjons-situasjon der hjertet må stanses. Et hovedproblem i slike situasjoner er at kalsium-nivået i hjertet øker drastisk, slik at hjertets pumpefunksjon blir hemmet, forklarer Terje Larsen.

-Akkumulering av kalsium spiller en nøkkelrolle i utviklinga av skader på muskelcellene i hjertet. -Vi håper å komme fram til metoder for å minske belastningen på hjertet i forbindelse med hjertesykdommer eller ved operasjoner. Forskningen har så langt gitt interessante resultater.

-Vi har blant annet gjort forsøk der vi gir hjertet ernæring i form av sukker i stedet for fett, og dette har hatt en klar positiv effekt på kalsiumnivået, sier han.

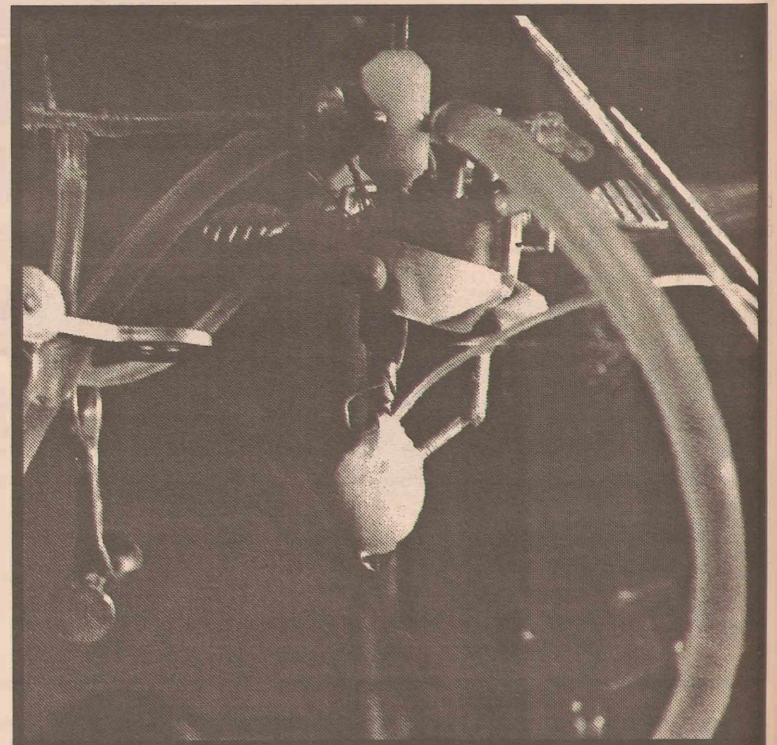
RiTe vegg i vegg

Forsøkene gjøres i første rekke på hjerter eller isolerte hjerteceller fra rotter og marsvin, men også fra kaniner, griser og hunder. Ved å behandle hjertet med

bestemte enzymer kan man skille ut enkeltceller og "dele" hjertet opp i mange porasjoner. -Denne teknikken har en klar fordel i og med at den reduserer forbruket av forsøksdyr, sier Terje Larsen. -Hvert dyr kan brukes til flere forskjellige forsøk.

Når det gjelder de basale prosessene som foregår i hjertet, er mennesker og smågnagere forholdsvis like. Likevel er det visse forskjeller som det er viktig å være oppmerksom på. -Vi er så heldige å ha regionsykehuset vegg i vegg, og gjennom et samarbeid med kirurgene der har vi også muligheten til å forske på hjerteceller fra mennesker, sier Terje Larsen, men understreker at det til nå bare har blitt gjen-

Hjerte fra et marsvin i perfusjonsriggen.

nomført noen ganske få forsøk av denne typen.

Unikt ved UiTø

Terje Larsen kan fortelle at hjerteforskninga ved Universitetet i Tromsø har oppnådd internasjonal anerkjennelse. Nybygde og velutstyrte laboratorier bidrar til å lette det vitenskapelige arbeidet.

-I tillegg er vi ved Institutt for medisinsk biologi i den unike situasjonen at vi har et rikt tverr-

faglig samarbeid både innenfor instituttet og på tvers av de tre instituttene som utgjør Fagområdet medisin. Dette er trolig vårt sterkeste kort for å markere oss internasjonalt, sier Terje Larsen.

-Medisinsk basalforskning er en møysommelig prosess, og det tar lang tid før eksperimentelle resultater kommer til praktisk anvendelse. Målet er imidlertid at den kunnskapen vi akkumulerer vil få konsekvenser for behandling av pasienter, avslutter Larsen.

Fra syting til yting

Det går med stormskritt fremover for Norges Fiskerihøgskole. Med økning i studentmassen og et nytt flott bygg klar til innflytting, er fiskerinæringen sterkt representert ved Universitetet i Tromsø.

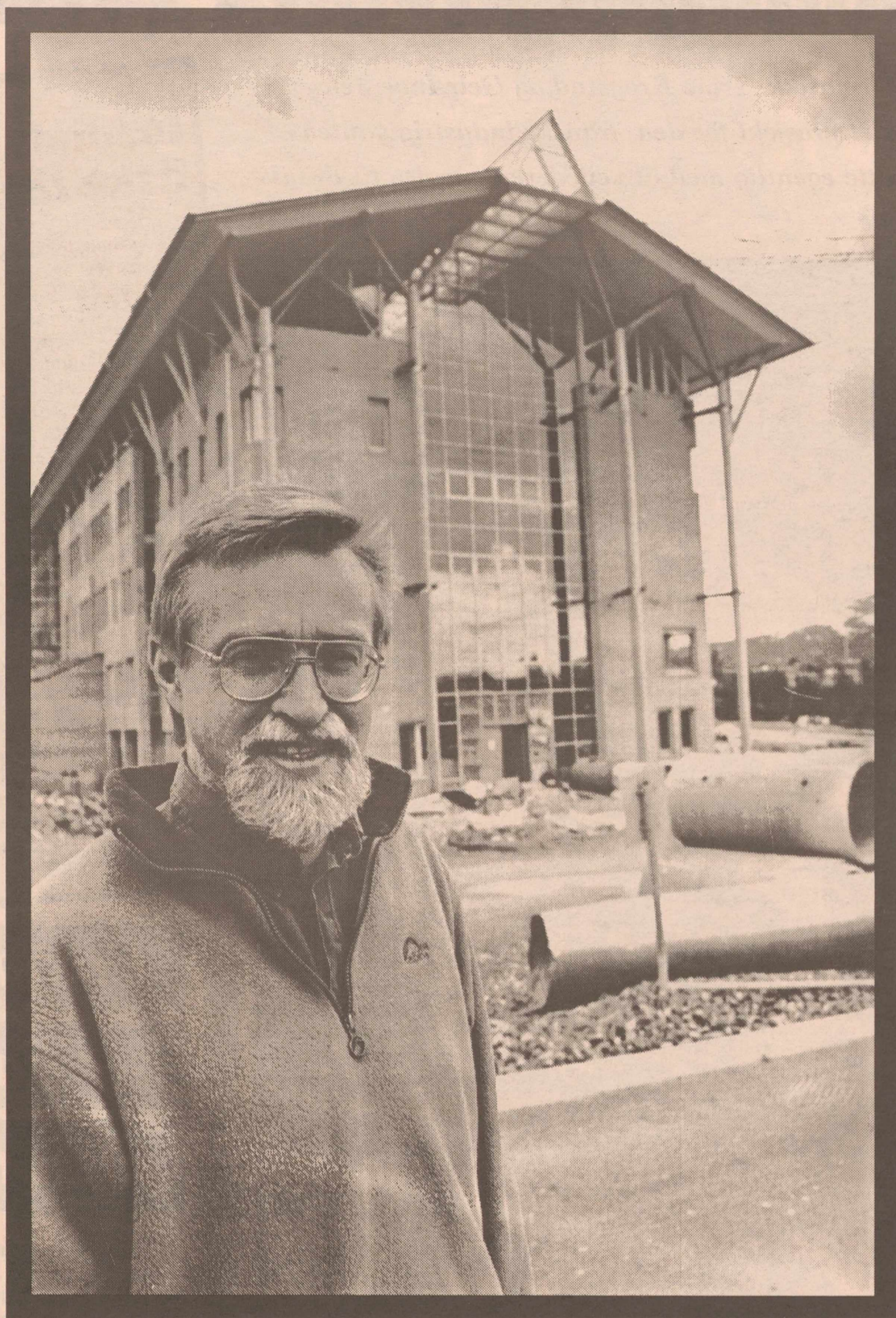
Norges Fiskerihøgskole (NFH) holder fremdeles til i Gjennomgangsbygget, men skal flytte inn i de nye, flotte, nesten 12000 kvadratmeter store, lokaler som blir innflyttingsklar i desember i år. Det nye bygget vil gi dem enda større forskningsmuligheter. De er likevel også i dag langt fremme når det gjelder fiskeriforskning. NFH er et av de instituttene som produserer flest doktorgrader ved universitetet. I fjor var det tre som avla dr.scientgraden og hittil i år har det vært fire.

"Jan Mayen"

Forskningen på Norges Fiskerihøgskole foregår ikke bare på selve skolen. De har i dag tre forskningsfartøy, blant annet "Jan Mayen", en feltstasjon og en havbruksstasjon i Kårvika. -Dette skaper ikke bare unike forskningsmuligheter i Norge, men også i verdensammenheng, sier rektor Bjørn Hersoug. Norges Fiskerihøgskole har ikke bare et sterkt forskningsmiljø. De har også en rekke spennende tilbud på undervisningssiden. De kan i dag tilby sine studenter seks forskjellige undervisningsprogrammer, to samfunnsvitenskapelige, tre biologiske og et flerfaglig. De enkelte studietilbudene er: sosialøkonomi, havbruksstudiet, fiskehelsestudiet, åpne biologistudier, fiskerikandidatstudiet og hovedfag i samfunnsvitenskap.

Fiskerimarkedsføring

I tillegg til dette ble det i 1994 opprettet et studietilbud i internasjonal fiskerimarkedsføring. Foreløpig er studiet bare en av flere spesialiseringer for fiskerikandidatene (to sist år), men på lengre sikt er det meningen å

Rektor Bjørn Hersoug foran nybygget til Fiskerihøgskolen. Bygget er innflyttingsklart ved juletid.

åpne studietilbudet også for studenter med annen bakgrunn. Dette er et fagfelt som tar for seg de forhold som påvirker de enkelte produktene vei fra levende fisk til de står på matbordet i de tusen hjem. Det er viktig at de som kjemper om forbrukerens oppmerksomhet også har solide kunnskaper om fiskens biologi og kjemi, fangst og produksjonssystemer, organisasjon og økonomi, distribusjonsveier og den internasjonale konkurransen. Det er nettopp rundt disse aspektene at Norges Fiskerihøgskole har bygget opp sitt studium i internasjonal fiskerimarkedsføring. -Vi fisker stort sett opp så mye fisk som det er mulig fra havet, og det er ikke her de nye mulighetene ligger. De nye mulighetene ligger i å få utviklet nye produkter og finne frem til nye og bedre betalende markeder. Det er derfor viktig i dagens konkurransesituasjon å ha solid kompetanse på dette området. Så det vil nok ligge mange spennende og uløste oppgaver å ta fatt på for den som tenker seg en fremtidig karriere innen fiskerimarkedsføring, sier Bjørn Hersoug.

Fire hovedretninger

Norges Fiskerihøgskole konsentrerer seg spesielt om fire forskjellige områder idag. Et av disse områdene er oppdrett av nye arter. Steinbit og kveite er arter de jobber mye med her. En annen retning det forskes mye på er marinbiologi. NFH utvikler laksevaksiner og kjemikalier basert på marint råstoff. En tredje, men ikke desto mindre viktig oppgave, er jakten på nye og bedre markeder. Det gjelder å finne nisjemarkeder med høy betalingssevne. Sist, men ikke minst, driver man også med flerbestandsforvaltning, det vil si å få bedre forvaltning av marine ressurser. I tillegg til de 110 fast ansatte er det 50-60 forskere engasjert på ulike forskningsmidler. Faktisk har NFH ca 1/3 av hele den eksterne forskningen ved UiTø.

Etterutdanning

Norges Fiskerihøgskole har også en egen seksjon for etter- og viderutdanning. -Intensjonene er at man skal drive kunnskapsformidling til utøvere i fiskerinæringen. Vi skal gi nærin-

gen et tilbud om faglig oppdatering, kompetanseheving og praktisk forskningsformidling. Vi skal være et bindeledd til fiskerieringens deltakere. Det er imidlertid ikke bare i Norge vi driver utdanning. I samarbeid med universitetet i Namibia holder vi nå kurs og utdanner fiskeadministratorer der, forteller Bjørn Hersoug.

Spennende fremtid

Norges Fiskerihøgskole har per i dag over 500 studenter. Etterhvert som disse blir ferdig utdannet går de inn i mange forskjellige yrker. -Noen går til den offentlige administrasjon. Andre får seg jobb innen forskning og undervisning, både på universitetsnivå og i skolesystemet. Organisasjonene har også tatt i bruk flere NFH-kandidater. Vi sender dessuten også stadig flere folk ut i de private bedriftene, i produksjonsbedrifter, rederier, oppdrettsanlegg og eksportselskaper. Felles for dem alle er at de hittil har gått ut i spennende og godt betalte jobber, avslutter Bjørn Hersoug.

Studieretninger ved NFH

Havbruksstudiet

Dette er et lukket studium som ble opprettet etter den økende veksten i norsk oppdrettsnæring. Den første delen av studiet består av fag som zoologi og botanikk, marin biologi og biokjemi og fysiologi. Senere kan du spesialisere deg ut fra egne ønsker. En del som også inngår i Havbruksstudiet er tokt, feltkurs, ekskursjoner og laboratoriearbeid.

Fiskehelsestudiet

Dette studiet er på mange måter likt Havbruksstudiet. Forskjellen ligger først og fremst i at Fiskehelsestudiet går i dybden når det gjelder emner relatert til helse, miljø, sykdom og sykdomsforsvar, forebygging og behandling. Kandidatene får stor kompetanse på områder som fisk og akvatiske systemer. De vil her utfylle de vanlige veterinærene og det forhandles nå om en reseptrett for fiskehelsekandidatene.

Fiskerikandidatstudiet

Fiskerikandidat er et tverrfaglig studium, hvor de tre første årene er en felles innføring i økonomi (inkl. fiskerimarkedsføring), organisasjon, biologi, kjemi og telenologi. Deretter kan studentene velge en spesialisering de to siste årene. Det forlanges minst 6 måneders praksis før en starter på studiet. Fiskerikandidatene finnes i dag i et vidt spekter av jobber innen både offentlig og privat sektor.

Åpne biologistudier

Dette er et tilbud til de studenter som ønsker å følge sin egen vei frem til cand.mag. og cand.scient. Man har delt inn i tre fagseksjoner som hver gir en rekke enkeltemner til lavere grad og tilsammen har ni hovedfagretninger. Studiet har den samme grunnleggende undervisningen innen biologi som Havbruksstudiet og Fiskehelsestudiet.

Hovedfag i samfunnsvitenskap

Man kan også ta hovedfag i samfunnsvitenskap ved Norges Fiskerihøgskole med vekt på ressursforvaltning eller handelspolitikk.

Økonomi

Sosialøkonomi grunnfag, mellomfag og hovedfag er det også mulig å ta på Norges Fiskerihøgskole

Sivilingeniørstudenter på informatikklinja:

Tar diplomoppgaven i Frankrike

Sivilingeniørstudentene i informatikk, Trine Krogstad og Geir Inge Jensen er i Frankrike for å jobbe på et prosjekt for den franske industrigiganten Aerospatiale. -Det hele begynte egentlig med at veilederen vår dro til Frankrike, forteller de to studentene.

Geir Inge Jensen og Trine Krogstad tar nå siste semester i deres totalt 4 1/2 år lange sivilingeniørutdanning. Institutt for matematiske realfag (IMR) tilbyr to ulike retninger innenfor informatikklinja på sivilingeniørstudiet. Den ene er applikasjonsretningen, som Trine tar. Her legger man vekt på å arbeide med databasesystem, programmeringsspråk og operativsystem. Man arbeider også med utvikling av en distribuert systemarkitektur som understøtter samvirke mellom ulike typer, og geografisk adskilte, informasjonskilder. Geir tar den andre muligheten, retning for datamaskinsystem. Her inngår synkroniseringsteori, ressursforvaltning/ytelsemodellering og datamaskinarkitektur som en viktig del av studiet. Sivilingeniørstudiet er hovedsakelig bygd opp av 5-vektalls emner. Matematikk og statistikk er grunnleggende fag for sivilingeniørstudentene. De to retningene bygger derfor på det samme felles grunnlaget. Det er først på slutten av studiet at man spesialisere seg på ulike felter. Studiet legger opp til at man også skal ha 10-15 vektall valgfag, derav minst 5 vektall som ikke er av naturvitenskapelig art, for eksempel bedriftsøkonomi eller ex.phil.

Praksis

Sivilingeniørutdanninga legger vekt på praksis. Derfor skal man i løpet av studietiden ha tolv uker praksis. Praksisperioden er lagt opp slik at man skal ha minst seks uker relevant praksis sett i forhold til den linja man har valgt. Det vanligste er at studentene tar en del av praksisen i begynnelsen av studiet og en del i slutten av studiet. I den siste praksisperioden jobber man vanligvis selvstendig med egne prosjekter i den bedriften man er engasjert.

Diplomoppgave

I løpet av siste semesteret på sivilingeniørutdanninga skal man skrive en diplomoppgave. Dette skal stå som den siste avsluttende oppgaven før man er ferdig utdannet. -Det er vanlig at man utfører en slik oppgave utenfor Universitetet, ofte i samarbeid med en bedrift. Det er blant annet dette som skal være sivilingeniørutdanninga fra en vanlig cand.scient.-studium. Sivilingeniørstudiet legger opp til et nærmere samarbeid med næringslivet, forteller Geir.

Veilederen dro

-Det er imidlertid ikke så vanlig at studentene reiser utenlands for å ta diplomoppgaven sin. Det var i utgangspunktet nærmest en tilfeldighet som gjorde at vi nå har dratt til Frankrike, forteller Trine. Det hele begynte med at veilederen dro til Frankrike for å jobbe hos Aerospatiale. Da det ikke fantes noen andre som kunne veilede oss i våre prosjekter, var vi simpelthen bare nødt til å bli med veilederen vår, sier Trine litt spøke-

Geir Inge Jensen og Trine Krogstad skal være i Frankrike i fire måneder for å få ferdig sine diplomoppgaver (foto: Jørgen Flint).

fullt. Da det ble bragt på bane at det også var muligheter for at de kunne få reise, var de selvsagt interessert i dette.

-Man er imidlertid meget streng på sikkerheten i det firmaet der vi jobber. Derfor ble det endel papirarbeid før det ble 100% klart at vi fikk reise, forteller Geir. De to skal være borte i 4 måneder og kommer tilbake like før jul for å avslutte diplomoppgaven sin i Tromsø.

Skal lage verktøy

Aerospatiale har spesialisert seg på romfart og forsvarsteknologi. De leverer blant annet mye til det franske forsvaret. Det Geir og Trine skal gjøre i Frankrike er å utvikle et dataverktøy som skal brukes til å lage et grafisk program for overvåking av rakettmotorer i raketten Ariane 5. Endel forenklet kan man si at Trine skal jobbe med å utvikle det grafiske grensesnittet. Det vil si alt det man til en hver tid ser på dataskjermen. Geir sitt arbeidsfelt blir det som skjer inne i selve maskinen.

Får støtte

For å finansiere det hele har de to studentene fått et Comett-stipend. Dette er et stipend som deles ut til studenter ved universiteter og høyskoler i Norge som tar 3-12 måneders industripraksis i en bedrift i et EU-land. De har også fått støtte fra Lånekassen og IMR, som er instituttet de studerer ved. -Det er imidlertid veldig dyrt å bo i Frankrike. Husleieprisene der er dobbelt så høye som her i Tromsø, forteller Trine.

Kan ikke fransk

Geir og Trine kan ikke så mye fransk. For å bøte på dette har de begynt et hurtigkurs i fransk, slik at de lærte seg de mest elementære frasene. Nå er arbeidsspråket deres engelsk, så faglig sett vil ikke den manglende språkkunnskapen by på noen problemer. -Selv om det blir mye jobbing, satser vi på å få sett litt av Frankrike også. Euro Disney og endel andre severdigheter må vi få med oss, avslutter Geir og Trine som ved hjelp av datanettet holder kontakten med studiemiljøet i Tromsø.

Institutt for matematiske realfag (IMR)

Institutt for matematiske realfag (IMR) omfatter fagseksjonene fysikk, informatikk, kjemi og matematikk/statistikk. Instituttet er todelt ved at fysikerne har sitt tilholdssted på Nordlysobservatoriet, mens resten av fagmiljøet holder til i det første av universitetets permanente bygg i Breivika. Undervisningen i fysikk foregår i Breivika frem til hovedfagnivå.

IMR gir i tillegg til realfagsundervisning på alle nivåer, også sivilingeniørutdanning i anvendt fysikk og informatikk. Mange studenter som ikke har sin tilhørighet ved instituttet vil likevel bli kjent med endel av fagene gjennom de

«bruker» og innføringskurs IMR gir i matematikk, statistikk og kjemi. Dette er fag som inngår i flere lukkede studier. I tillegg vil eksempelvis informatikk inngå i flere studenters fagplaner.

Instituttet har mye «tungt» utstyr i alle fag. Satsingen på informasjonsteknologi finner en spesielt i informatikk og anvendt fysikk, mens bruk av data nå gjør sitt inntog også i laveregrads undervisning i matematikk. Instituttet har også flere studentforeninger. Alle fagene har sine foreninger i tillegg til de mer sosiale innslagene gjennom studentforeningen «Ruphus».

Fakta om sivilingeniørutdanninga

Sivilingeniørutdanninga ved Universitetet i Tromsø ble opprettet i 1987 og avløste de tidligere Teknologisk Orienterede Studier (TOS). I dag dannes sivilingeniører på tre hovedlinjer; Bioteknologi, fysikk og informatikk, fordelt på instituttene IBG, IMB og IMR, med unntak av enkelte valgfag. Studiet tar 4 1/2 år og utgjør minst 90 vektall.

Studiet har fastlagte studieplaner, bare i en liten del av studiet er det mulig å velge mellom ulike fag og emner, 5 vektall av de totalt 10-15 vektall valgfag må være fra andre fagområder enn realfag. Det skal utføres en større oppgave på 10 vektall i det siste semesteret; diplomoppgaven. Sivilingeniørstudentene har krav om 12 uker praksis i løpet av studietiden. Derav må minst 6 uker være relevant praksis. Det var i desember 1993 160 sivilingeniørstudenter ved UiTø. Kvinneandelen er om lag 31%. Tilsammen 72 studenter er blitt sivilingeniører ved UiTø på de tre årskullene som til nå har fullført utdanningen. 20 ble uteksaminert i 1991, 27 i 1992 og 25 i 1993. Beste karakterer blant diplomoppgavene både i 1992 og 1993 var 1.1.

Antall søkere til sivilingeniørstudiet for høsten '94 er med første prioritet 413 og ca. 1075 totalt. Dette er en svak økning i førsteprioritet-søkere og et uendret antall totalt i forhold til 1993. Andelen av kvinner i søknadsmassen var 28.5% i 1993. På kull '94 er det 40 plasser, hvorav 1/3 av plassene er satt av til søkere fra ingeniørhøyskoler, distrikthøyskoler og teknisk fagskole. Inntil 10% av søkerne tas opp på grunnlag av utenlandsk utdanning og statsborgerskap.

Ønsker du nærmere informasjon? Ta kontakt med:

Institutt for medisinsk biologi - IMB tf. 776 45 363 (bioteknologi), eller:

Institutt for matematiske realfag - IMR tf. 776 44 001 (fysikk og informatikk)

Nordlys-observatoriet i Tromsø:

Nordlysobservatoriet har anner tilbake til slutten av 1800-tallet i nordlysforskning. I dag - knapt 100 år etter - ligger de fremst i verden på noen av områdene de driver forskning.

Hovedfagstudent Morten Blix og amanuensis Truls Lynne Hansen bak gamle instrumenter i en av de eldste bygningene på Nordlysobservatoriet.

Fremst i verden

Det var i 1896 at professor Kristian Birkeland presenterte en teori om nordlyset, og i laboratoriene ved det Kongelige Frederiks Universitet i Kristiania fant de første realistiske modelleksperimentet for å danne kunstig nordlys sted. Tre år senere, i 1899, opprettet man verdens første permanente nordlysobservatorium på Haldeøppen i Alta, for å understøtte teorien med studier i felten. Det observatoriet var i drift fram til 1926. Så opprettet man i 1928 nordlysobservatoriet i Tromsø som siden har vært senter for denne type forskning. Nordlysoobservatoriet ligger i dag inn under universitetet og Institutt for matematiske realfag (IMR).

troder og protoner kommer rasende inn mot jordens øvre atmosfære langs magnetfeltet. Partiklene kommer vanligvis inn mot nattsiden av jorden fra en avstand på mer enn 100 000 km. Når partiklene kommer inn i atmosfæren, ned til en høyde av rundt 100 km, kolliderer de med gasspartikler som for eksempel oksygen og nitrogen. Gjennom milliarder av kollisjoner skapes myriader av lysglimt og nordlyset oppstår i all sin fargeprakt. De fleste elektronene og protonene som er med på å danne nordlyset, kommer opprinnelig fra solen langs kompliserte baner, delvis bestemt av jordens magnetfelt.

Kosmisk geofysikk

Før hadde Nordlysoobservatoriet som en av sine hovedoppgaver å registrere og måle nordly-

set. Man regner seg nå i stor grad ferdig med spørsmålene omkring målingene og hvordan den geografiske fordelingen av nordlyset er. Dette er ting man nå vet så mye om at det pr. idag ikke lenger er stimulerende å forske på. Det er likevel fremdeles mye av forskningen som er relatert til nordlyset. De driver bare ikke å fotograferer det lenger. En ting som nå står sentralt i forskningen på Nordlysoobservatoriet er kosmisk geofysikk og forskning på dette. Kosmisk geofysikk er grunnforskning på jordens ytre. Det er det feltet som er mellom jordens overflate og universet. Det henger på mange måter nært sammen med astrofysikk.

EISCAT

Hovedgesjeften til nordlysoobservatoriet er nå tilknyttet radaren de har ute på Ramfjordmoen.

Her ligger EISCAT, som er den europeiske organisasjonen for utforskning av den polare atmosfære. EISCAT er er i dag verdens største radaranlegg for nordlysforskning. Her kommer det forskere fra hele verden for å iakta aktivitetene på nært hold. EISCAT utvider nå med enda et radaranlegg ved Longyearbyen på Svalbard.

Man har i Norge valgt å drive nordlysforskningen hovedsakelig fra bakken istedenfor å utforske dem ved hjelp av raketter og satellitter. På Andøya Rakett-skytefelt skyter man imidlertid opp forskningsraketter til bruk i nordlysforskning.

Bygger selv

Nordlysoobservatoriet har en rekke avanserte instrumenter som de foretar ulike målinger og registreringer med. Alle disse av-

anserte instrumentene bygger de selv. De har tre mekanikere og ca 10 elektroingeniører som bare jobber med å bygge og velikeholde instrumenter.

Blir museum

Ved hjelp av teknologiens raske utvikling har de i dag topp moderne utstyr til å drive forskning med. De har likevel tatt vare på de gamle apparatene og instrumentene, som de planlegger å stille ut i et museum - åpent for alle som er interessert i gamle finurlige geomagnetiske instrumenter. Det er imidlertid ikke alle instrumentene som blir erstattet med nye like fort. Et instrument som målte styrken på jordas magnetfelt ble første gang tatt i bruk i 1928 og ble tatt ut av bruk for bare noen måneder siden

Kan brukes til det meste

Det er ikke bare forskere som holder til på Nordlysoobservatoriet. Også hovedfagsstudentene i fysikk sine kontorer her. De er få, har nær tilknytning til fagmiljøet. Det gjør at de får god veiledning på prosjektene sine.

Hovedfagstudenter i fysikk, Bård Krane og Morten Blix, trives godt som studenter på Nordlysoobservatoriet. -Vi har god plass her og miljøet blant studentene er godt. Det eneste som er litt synd er at vi ligger så langt vekk fra det tradisjonelle studentmiljøet i Breivika, men vi klarer oss

godt likevel, forteller Bård og Morten.

Plasmafysikk

Bård er i ferd med å avslutte hovedfaget sitt. Han har holdt på i to år og ser nå frem til bli ferdig. Han har konsentrert oppgaven sin omkring forskning på plasmafysikk. -Jeg forsker på

konsekvensene av å slå sammen atomer for å skape aktivitet. Her kan nok mye av løsningen på energiproblemet ligge, forteller Bård.

100 år frem i tid

Morten er nettopp kommet

inn på sitt hovedfag i fysikk. Han har valgt å skrive hovedoppgave innen kosmisk geofysikk. Han skal forske på vekselvirkningne mellom jorden og solen og den innvirkningen partiklene som solen sender ut har på disse vekselvirkningene.

Morten Blix og Bård Krane: Hovedfagstudenter i fysikk som trives på Nordlysoobservatoriet.

Han er spesielt interessert i å se dette i forbindelse med nordlyset. -Mye av denne type forskning er slik at den fullstendige løsningen på problemet kan ligge så langt som 100 år frem i tiden. Likevel ser vi hele tiden at vi kommer sakte men sikkert nærmerer løsningen, forteller Morten.

Får jobb

I dag har Nordlysoobservatoriet 16 hovedfagstudenter, 12 siv.ing. studenter og 25 doktorgradsstudenter hos seg. Når man er ferdigutdannet fysiker kan man gå inn i mange ulike typer jobber: Oljebransjen, næringslivet, databransjen, undervisning eller rene administrative stillinger. -De fleste fysikere får nok jobb, men det er nok bare de færreste som får jobb akkurat innenfor det feltet de skrev hovedoppgave. Et hovedfag i fysikk viser imidlertid at man er i stand til å lære seg noe som i utgangspunktet er vanskelig, og at man har lært å løse eksakte problemer, avslutter Morten.

Bli kjent med antikken

Har du interesse for greske forfattere, religion, mytologi, kunsthistorie eller filosofi? Da kan studiet antikkens kultur være midt i blinken for deg.

Faget antikkens kultur hadde forrige semester 28 studenter. Antikkens kultur er sett i lys av antall ansatte en liten seksjon. Siden faget ble opprettet i 1972 har det bare vært en ansatt på seksjonen. Fra høsten av blir imidlertid seksjonen utvidet med ytterligere en stilling. Selv om det har vært få ansatte på faget har de klart å gi studentene tilstrekkelig med undervisningstilbud. -Da fagområdet på antikkens kultur dekker et så vidt spekter har vi store muligheter til å trekke inn kompetanse utenifra. Dette gjør vi også i en rekke tilfeller, forteller professor på faget, Synnøve des Bouvrie.

Delt opp i semesteremne

Det er mange måter å kombinere et grunnfag i antikkens kultur på. -Som basis må man ta semesteremne i antikkens kultur 1. I det neste semesteret har man flere valgmuligheter. Da kan man kombinere det med et semesteremne i klassisk gresk eller latin. Det er også mulig å bygge på med antikkens kultur 2. Alle disse

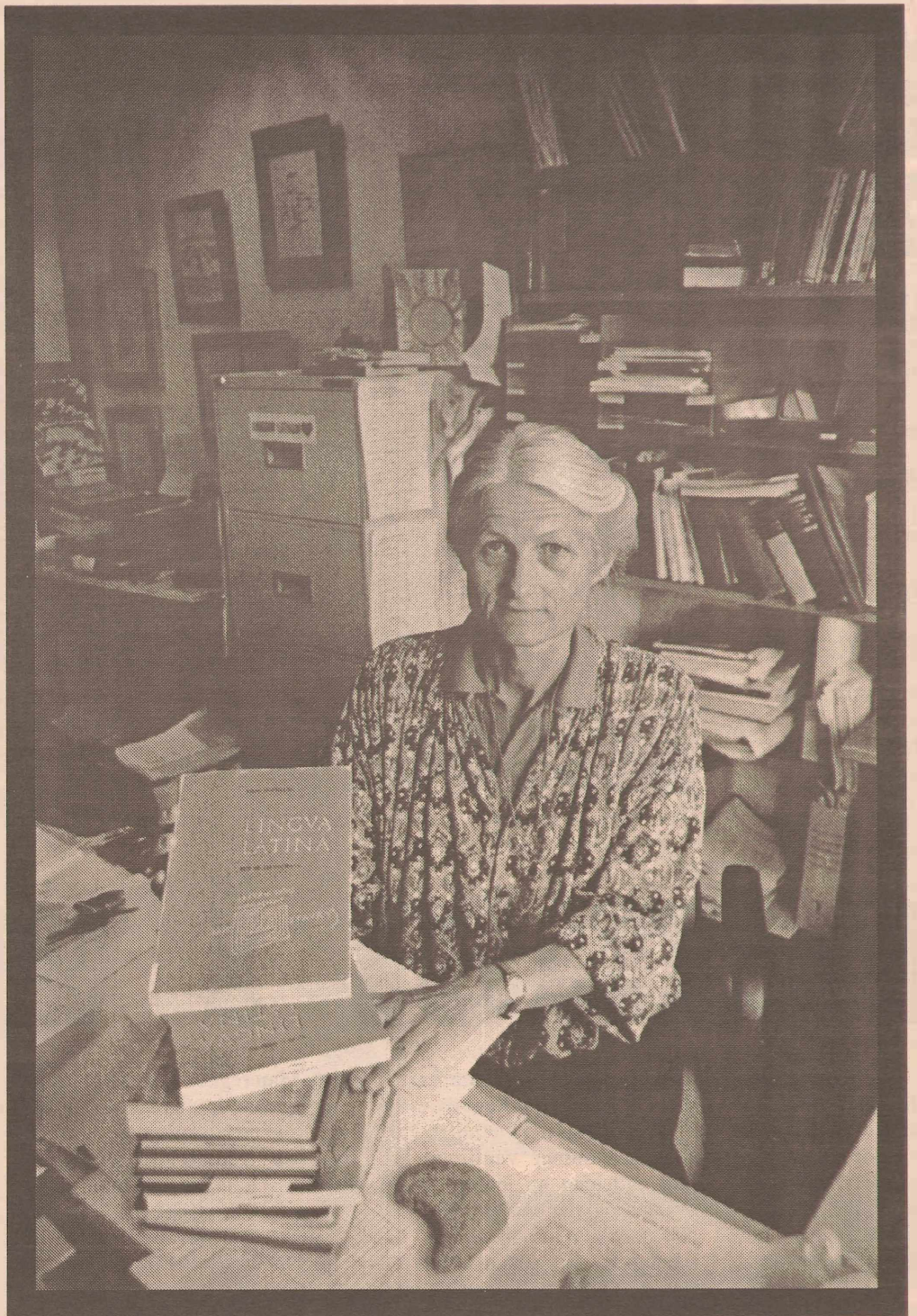
se kombinasjonene fører frem til grunnfag i antikkens kultur. Det finnes også mulighet for å ta eksamen i gresk grunnfag eller latinsk grunnfag, forteller professor på faget Synnøve des Bouvrie.

Grekerne og romerne

Målet med semesteremne i antikkens kultur er å gi studentene en innføring i antikk, gresk og romersk kultur. Det legges vekt på antikkens litterære tradisjon, antikkens litteraturhistorie, filosofi, kunsthistorie, religion og mytologi. Pensumet man leser på antikkens kultur spenner over lang tid. Det går helt tilbake til år 1200 f.kr. og stanser først ca. år 300 e.kr.

Videreføring

Antikkens kultur 2 er en spesialisering i forhold til basisstudiet. Studiet omfatter en orientering i kulturarens virkning på ettertiden, og tar sikte på å føre til en dypere bevissthet om vår vestlige kultur egenart og kurs gjennom tiden. Fordypningen

Faget antikkens kultur gir en innføring i litterær tradisjon, filosofi, kunsthistorie, religion og mytologi i antikk, gresk og romersk kultur. Synnøve des Bouvrie er professor på faget.

gjelder utvalgte deler av den antikke kultur.

Mange ideer

De gamle grekerne står for opphavet til en hel rekke ideer som vi også gjør oss bruk av i

dagens moderne samfunn. Studiet vil også se på hvordan den antikke kultur har vært til inspirasjon for den vestlige utvikling. -Antikkens kultur passer godt i kombinasjon med ulike humanistiske og samfunnsvitenskapeli-

ge fag. Spesielt fag som kunsthistorie, litteraturvitenskap, religionsvitenskap, historie eller filosofi, avslutter Synnøve des Bouvrie.

Lær finsk!

Institutt for språk og litteratur (ISL) har en rekke forskjellige studietilbud å tilby sine studenter. Foruten de store og kjente fagene som engelsk og nordisk har de også andre og mer ukjente fag - for eksempel finsk.

Finsk ble startet opp høsten 1977 og hadde dengang bare én ansatt. Noe av tanken bak å opprette finsk ved Universitetet i Tromsø var nok det at finsk er et språk med lange tradisjoner i Nord-Norge.

Ingen forkunnskaper

ISL underviser i finsk både som semesteremne, grunnfag, mellomfag og hovedfag. -Man trenger ingen spesielle forkunnskaper for å begynne på finsk semesteremne, forteller amanuensis Marjatta Norman. Finsk-undervisningen er organisert i syklus. Det vil si at man starter opp de laveregrads studiene hvert annet år. -Denne

høsten starter vi opp med semesteremne igjen, så starter vi grunnfaget igjen etter nyttår. Dette fører til at man bare har mulighet til å begynne på finsk fra starten hvert andre år, sier Marjatta Norman.

Mangfoldig studium

På semesteremne er det lagt spesielt vekt på praktiske språkkunnskaper. Ellers er studiet delt opp i en litteraturdel og en språkdelt. Aktuelle emner for studiet er språkkunnskap, litteraturkunnskap, kulturkunnskap og praktisk språkferdighet. -Har man finsk i fagkretsen sin er det mange ulike yrker det kan komme til nytte i. Blant annet i nordisk samarbeid, forskning, undervisning, tolking og oversetting. Nord-Nor-

ge er en landsdel som på flere måter har tilknytning til Finland, forteller Marjatta Norman.

Unik læremetode

Finsk har vært et foregangsstudium når det gjelder universitetspedagogikk. - Når det gjelder semesteremnet har vi tatt i bruk en litt spesiell læremetode for at studentene lettere skal kunne tilpasse seg språket. Vi bruker noe som heter suggestopedisk metode. Den går ut på rollespill, musikk og kreativitet i språkets læringsprosess. Det innebærer blant annet at studentene får utdelt en rolle i begynnelsen av semesteret som de skal spille hele det semesteret. Elementærfasen i finsk kan være drøy å komme gjennom. Denne metoden kan være

-Vi kunne godt ønske oss flere studenter, sier Marjatta Norman og Anitta Viinikka-Kallinen.

med på gjøre den fasen i starten litt lettere. Vi ser også at den muntlige beherskelsen av finsken har forbedret seg siden vi begynte med denne metoden. Det er viktig å få med at studentene liker denne metoden kjempegodt, selv om de i begynnelsen ikke vet om de skal ta den alvorlig eller ikke, forteller Marjatta Norman.

God kapasitet

Selv om finsk er en liten seksjon med bare fire ansatte har den likevel god kapasitet til å ta imot flere studenter. -I dager det 20 studenter på finsk, av disse 11 på hovedfag. Med så få studenter på faget blir vi godt kjent med hverandre, men vi kunne godt ønske oss flere studenter, avslutter Marjatta Norman.

Omorganisering på historieseksjonen:

Drømmen om heltidsstudenten

(Tegning: Jens Nordstrand).

Historieseksjonen på Institutt for samfunnsvitenskap tar godt vare på studentene sine. Her får du individuell veiledning på alle nivå i studiet.

Den individuelle veiledninga er en del av den generelle omlegginga av studiet på historieseksjonen.

Hensikten er å føre studentene gjennom et studium hvor de får et virkelig utbytte av selve læringsprosessen. Etter endte studier hos oss ønsker vi at studentene skal stå igjen med mer enn ei utskrift av eksamensresultatet. Ordene kommer fra studieleder Steinar Aas. Han kan fortelle at historie tidligere var en av de mest tradisjonelle seksjonene når det gjelder organiseringa av studiet. I dag er situasjonen annerledes. Historie tilbyr studentene egen veileder, tett oppfølging av hjemmeoppgaver, mye skrivetrening gjennom prosesskriving og fordypningsseminarer og oppgavekurs hvor studentene jobber i små grupper.

Den personlige kontakten mellom studentene og mellom student og veileder må ikke undervurderes, sier Steinar Aas. -Allerede tidlig i første semester på grunnfag fordeler vi studentene på veilederne etter fordypningsemne, slik at alle studentene skal ha ett konkret menneske å forholde seg til på studiet. Vi prøver å unngå grupper på mer enn 30 når vi setter opp seminargruppene. På den måten håper vi å gi studentene større muligheter for å utfolde seg, stille "dumme" spørsmål, få tilbakemelding på om de har skjønnet stoffet riktig og så videre.

Løpende evaluering

Som førstesemester-student på historie skal man blant annet gjennom et kurs i oppgaveskriving, knytta til en bestemt øvingsoppgave. Her lærer man å disponere oppgaver, og man får ei innføring i hvordan oppgaven bør se ut med hensyn til sjanger, faglig og språklig innhold.

-En konsekvens er at veilederne ender opp delvis som norsklærere, sier Steinar Aas, men understreker samtidig at dette er en svært viktig del av studiet. -Er en oppgave feil disponert, risikerer du at det går virkelig galt - selv om det faglige innholdet er bra. Også dårlig språkføring trekker ned. Dette er ting som det tradisjonelt har vært for lite fokusert på, mener han.

Studentene jobber med selvvalgte fordypningsemner allerede fra første semester. Fordypningsemnene ender i en hjemmeoppgave i andre semester, og resultatet inngår som en del av den endelige eksamenskarakteren. Grunnfags-eksamen på historie er todelt; i første semester avlegger studentene eksamen i Norges-historie, mens eksamen i verdenshistorie avlegges i slutten av andre semester.

Studentene jobber i små grupper, hvor de skriver og evaluerer hverandres stoff fortløpende. I tillegg får de tilbakemelding fra veileder gjennom hele skriveprosessen. På den måten unngår man at små misforståelser ender opp i store feil.

-Den enorme økninga i studentmassen har ført til at jobbing i mindre grupper har blitt nærmest helt nødvendig for å løse studentene gjennom et nogenlunde utbytterikt studium. På historie grunnfag har vi i dag nesten 200 studenter, og det er nok ikke fritt for at enkelte føler seg overlatt til seg sjøl og det store auditoriet, mener Steinar Aas.

Heltidsstudenten gjenreist?

Men omlegginga av studiet fører også med seg endel problemer.

-Det betyr først og fremst økt arbeidsmengde, både for ansatte og studenter. Studentene leverer flere skriftlige arbeid i løpet av semesteret, og vi må følge opp

med veiledning og evaluering. Dette er enormt ressurskrevende, og sånn sett kan man si at den økninga vi har sett i studenttallet de siste par årene har kommet svært ubeleilig for oss. Vi klarer rett og slett ikke å ta hånd om særlig flere studenter enn det vi har i dag, -forutsatt at vi skal følge opp hver student personlig. Historieseksjonen har i dag flere undervisningstimer per student enn noen av de andre seksjonene på ISV, sier Steinar Aas, og innrømmer at undervisninga nok har et visst skole-preg over seg.

-Hos oss er mye av undervisninga obligatorisk, noe som ikke er vanlig innen de humanistiske fagene. Man kan selvsagt stille spørsmålstegn ved om det er riktig å "dytte" studentene gjennom studiet på denne måten, ved å kreve at de stiller opp på veldig mange timer undervisning. Vi mener at det er både riktig og nødvendig å kreve så mye av studentene som vi gjør, ikke minst med tanke på at ensidig eksamens- og vektalls-fokusering blir stadig vanligere. Økt konkurranse - både innen høyere utdanning og på arbeidsmarkedet - fører lett til at man bare konsentrerer seg om å samle flest mulig poeng på kortest mulig tid, mens selve læringsprosessen havner i bakgrunnen. Hos oss forventes det at studentene virkelig jobber med faget, ikke minst fordi vi har et forholdsvis stort pensum som skal pløyas gjennom i tillegg til arbeidet med fordypningsemnene og oppgaveskrivinga, sier han.

Allikevel; aktive og godt organiserte fagutvalg tyder på at historiestudentene trives. -De har i alle fall nok å gjøre. En konsekvens av omlegginga er at begrepet "heltidsstudent" igjen får et mer reellt forhold, og det må jo være positivt, mener Steinar Aas.

Fra Afrika til Nord-Norge

Fordypningsemnene på historie er delvis knytta til verdenshistoria, delvis til lokale forhold.

Noe av ideen bak fordypningsemnet er å knytte forskning og undervisning nærmere sammen, særlig teori og metode. Gjennom skriftlig og muntlig arbeid skal studentene her få innblikk i hvordan historiske framstillinger blir til. Arbeidet skal resultere i en egen skriftlig besvarelse, bygd på litteratur og kildemateriale og utført som en 14-dagers hjemmeksamen. Fordypningsemnet teller en tredjedel av den samlede grunnfagskarakteren.

Våren 1994 kunne førstesemester-studentene velge mellom følgende tre fordypningsseminarer:

- Nord-Norge mellom tradisjon og modernisering 1870 - 1990
- Den russiske revolusjonen
- Miljø, ressurser og bosetting i Nord-Norge i eldre tid

Andresemester-studentene fikk følgende tilbud:

- Afrikansk historie
- Minoritetene og minoritetspolitikk på Nordkalotten 1800 - 1980
- Den russiske revolusjon

Tro og vitenskap i skjøn

Nytt og banebrytende fag på ISV

Etter vel fire år med debatt og idemyldring - delvis internt på universitetet, delvis på landsbasis - har Universitetsstyret fattet sitt vedtak: Religionsvitenskap opprettes som nytt fag ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) på UiTø. Faget vil ha et innslag av både før-kristen religion, med naturreligion og sjamanisme, og nordnorsk kristendom og kirkelige tradisjoner.

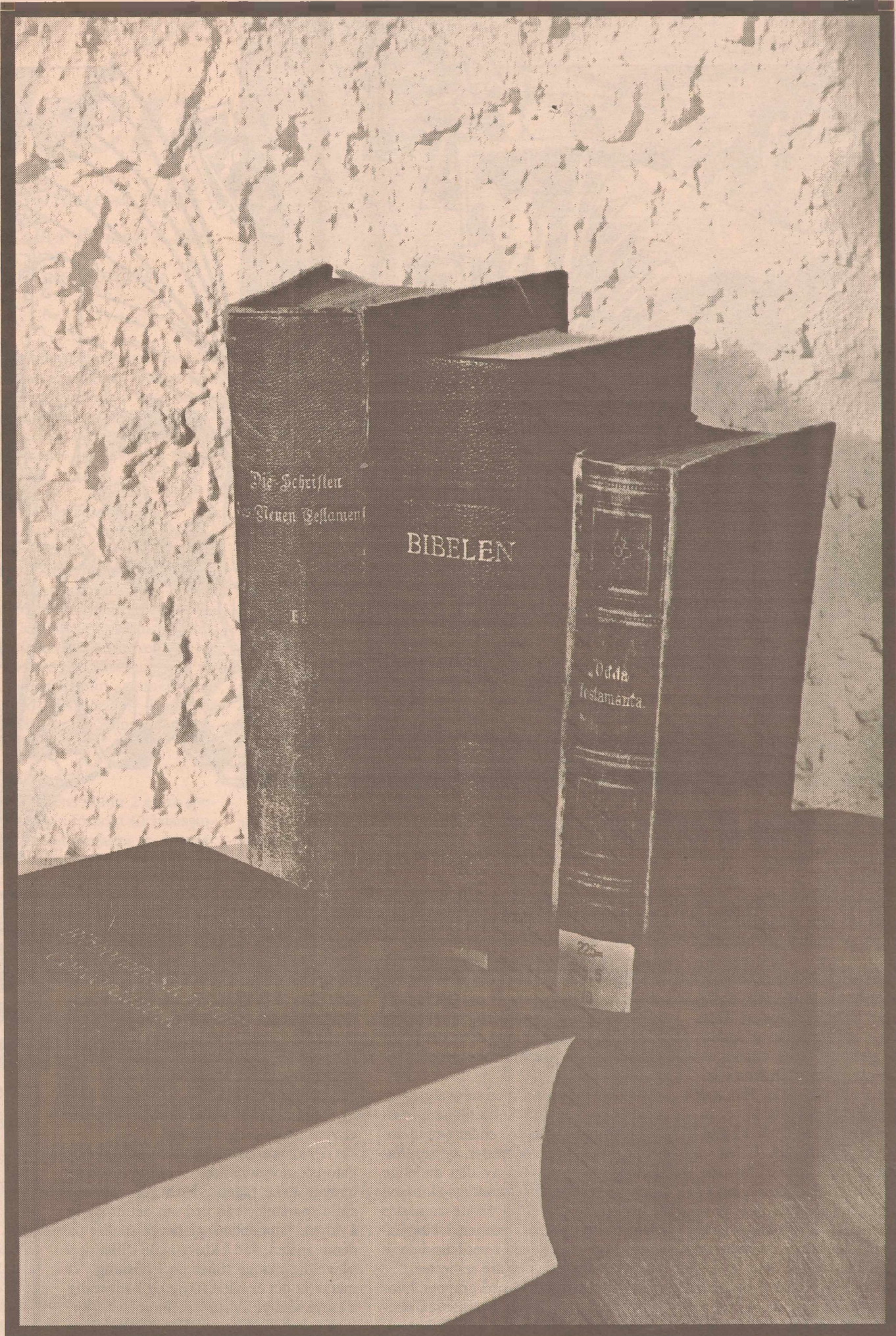
Faget har religionsvitenskap som disiplinært ståsted og har et komparativt, globalt perspektiv, men har samtidig en betydelig komponent av kristendom og særlig nordnorsk religion. Det er da snakk om både før-kristen og kristen religion. Det sier Berith Bager Nielsen som har vært saksbehandler for arbeidsgruppen ved ISV som sist har jobbet med saken. Det er i første omgang snakk om å opprette et grunnfag, men det skal etterhvert bygges opp både mellom- og hovedfagsstudium.

-Oppstart for faget er lagt til januar 1995, men på grunn av arbeidet med ansettelser vil vi muligens ikke komme igang før høsten '95, sier Berith Bager Nielsen. Det er opprettet tre nye stillinger i forbindelse med faget, og minst en av disse vil være en professorstilling. Etter at stillingene har vært utlyst i to dager, er det allerede mange som har meldt sin interesse, så det er tydelig at religionsvitenskap er et fag i vinden.

Manglende dimensjon ved UiTø

Ideen til religionsvitenskap ved UiTø er egentlig gammel, men først sommeren 1990 ble det fattet et prinsippvedtak i Universitetsstyret om behovet for et slikt fag.

-Religion er et vesentlig element i samfunnslivet, og hører der-

Faget religionsvitenskap tar for seg de store verdensreligionene, men har også et innslag av samisk og nordnorsk tro og tradisjon.

道

THERE
IS
NO
MEANING

Fra "TAO, The three treasures"

for med som en naturlig del av kulturfagene og de samfunnsvitenskapelige studier. Dette har imidlertid fram til i dag vært en manglende dimensjon på ISV og UiTø, mener Berith Bager Nielsen. -Emnet religion blir til en viss grad berørt innenfor de andre samfunnsvitenskapelige og humanistiske fagene, som for eksempel sosiologi, filosofi, antropologi, historie og arkeologi, men det er klart at et eget studium gir en helt annen mulighet for innsikt og fordykning i temaet. Religi-

on blir stadig viktigere, ikke minst i et globalt perspektiv. De fleste større konflikter i dag er forbundet med religion på en eller annen måte, og forståelse av religionens betydning i andre kulturer er svært viktig, særlig med tanke på å unngå fordommer og intoleranse. Også etikk blir stadig viktigere som debatterne.

Nordnorsk folketro

I utkastet til studieplan er det satt opp fire hovedpunkter. Det første er en teoretisk og metodisk del, hvor man får ei inn-

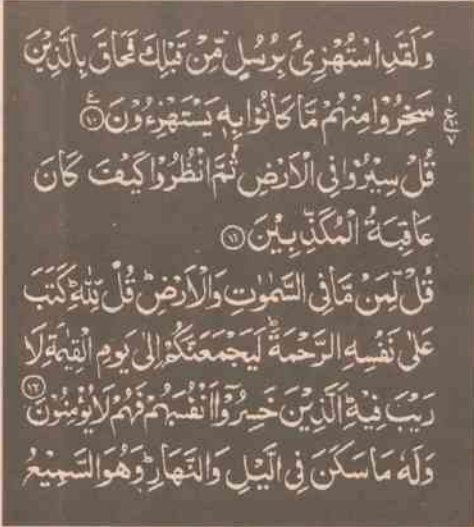
føring i begreper og faghistorie samt ei tilnærming til faget ut fra ei samfunnsvitenskapelig vinkel. Del to tar for seg de mest utbredte verdensreligionene og religion som et kulturelt fenomen tillegg til dette vil det her bli søkelys på religioner i arktiske strøk. Del tre er et kristendomstudium, med særlig vekt på verdier, dinorner og etikk. I del fire settes religion inn i en rent nordnorsk kontekst, hvor emnene hentes fra det samiske samfunn i før-kristen og nyere tid. Også andre kirkelige tradisjoner i Norge og den folkelige religiøsitet vil bli tatt opp

forening

Faget vil kunne brukes som basistudium både for de som ønsker å gå videre med religionshistorie og -vitenskap og for de som skal fortsette med et teologistudium. I studieplanen heter det også at "Religionsvitenskap på mellom- og hovedfag gir mulighet for fordypning, f.eks. i en spesiell religion." Overgang til teologistudiet i Oslo vil også være mulig, og det vil da kreves et spesielt mellomfagstillegg med særlig vekt på kristendom.

tendomsfaget i samarbeid med Universitetet i Trondheim. Vi

Fra Koranen.

Bro og vitenskap forent
Veien fram til den fagplanen som nå foreligger, har vært langt fra enkel. Etter vedtaket i Universitetsstyret sommeren 1990, ble det laget ei innstilling til fagplan som ble sendt ut på høring til flere institusjoner innenfor høyere utdanning i landet, samt til ulike kirkelige instanser. Fagplanen var nyskapende i den forstand at man forsøkte å forene religionsvitenskap med kristendom. Innstillingene ble utsatt for tildels sterk kritikk fra kirkelig hold, først og fremst fordi man mente at man hadde et altfor svak innlegg av kristendom. Det har lenge vært et sterkt ønske om styrke presteutdanninga i Nord-Norge, og noe av tanken bak religionsvitenskap ved UiTø har vært at faget ville kunne inngå som en del av en presteutdanning. Innstillinga havnet til slutt hos ISV, som ble bedt om å lage ei endelig utredning på grunnlag av høringsrunden.

"For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den eneste-bårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv".
Joh. 3.16.

fra Bibelen.
I tillegg til hensynet til kirka, vilte vi også ta endel regionpolitiske elementer i betraktning. Det var ei stund snakk om å samordne det planlagte mellomfaget i Tromsø med et annet grunnfag i kristendom ved Finnmark Distrikthøgskole. -Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som knyttet til en ekspertgruppe der både religionsvitenskap og teologi er representert. Det viste seg at vi kunne bygge opp studiet sammenhengig av kristendomsstudiet ved Finnmark Distrikthøgskole, som på sin side satte vekt på videreutvikling av kris-

valgte også å se bort fra den overgang fra religionsvitenskap hovedfag - med tilleggsutdanning - til prestetjeneste som var blitt så sterkt kritisert av flere høringsinstanser, særlig fra kirkelig side. Vi bestemte oss for å gå veldig konkret til verks, og fant ut at hvis vi kunne bli enige om en studieplan og en pensumliste - bok for bok - for grunnfaget, skulle det også være mulig å bli enig om resten.

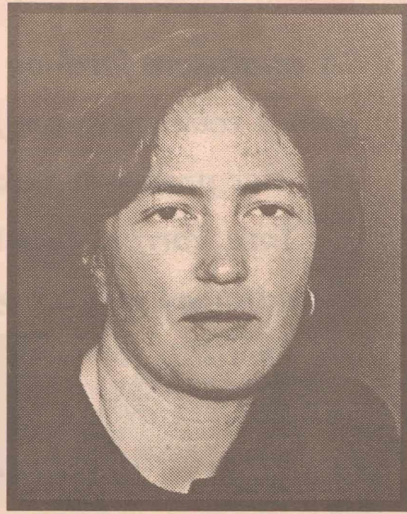
Større fagkrets - større muligheter

For studentene ved UiTø betyr opprettelsen av religionsvitenskap større valgfrihet, flere studieplasser, i tillegg til at det åpner for flere interessante fagkombinasjoner med andre humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag.
Når det gjelder muligheter for jobb, vil religionsvitenskap føye seg inn i rekken av fag som gir undervisningskompetanse i skolen. Faget vil være særlig velegnet i skoleverket på grunn av integrasjonen av kristendom, verdensreligioner, livssyn og etikk. Andre yrkesmuligheter vil være kulturarbeid innen for eksempel media og internasjonalt samarbeid.

-Ellers er vi særlig stolte av at vi har vært med på å bygge bro over den langvarige faglige konflikten mellom teologene og religionsviterne. Men uten den faglige utviklinga vi ser internasjonalt, der religionsvitenskap og teologi nærmer seg hverandre og teologien nærmer seg samfunnsfagene, hadde vi nok ikke fått det til, smiler Berith Bager Nielsen. -Og tenk på de mulighetene et slikt kombinert studium gir! Det må jo være flott for en kommende nord-norsk prest å ta sitt første ett til to år av studiet i Tromsø, med den faglige vinklinga vi vil få her, for så å avslutte studiet med ren teologi i Oslo. Han eller hun vil da ha et mye bedre utgangspunkt for å forstå de holdningene og utfordringene som man vil møte som prest i Nord-Norge enn en som har fått hele sin utdanning sørpå, mener Berith Bager Nielsen.

Adgangsregulerte grunnfag på ISV:

Hvis det er noe du lurer på angående adgangsregulering på ISV, kan du kontakte opptakskonsulent Annbjørg Reiersen eller studieveileder Torbjørn Isaksen.

Husk orienteringsmøtene!

De siste årene har studenttallet ved Universitetet i Tromsø økt drastisk. Økningen har vært størst ved Institutt for samfunnsvitenskap (ISV), hvor studentmassen har vokst fra omtrent 2000 til 3000 det siste året. Dette er bakgrunnen for at Universitetsstyret i februar i år vedtok å gå inn for adgangsregulering av grunnfagene på instituttet.

Reguleringa vil gjelde for studieåret 1994/95, noe som betyr at alle søknader om opptak til ISV for høsten 1994 måtte være universitetet i hende innen 15. april i vår. Søknadsfristen for vårsemesteret er 1. november. Reguleringa er ikke permanent, men vil bli vurdert fra år til år. De nye vedtakene gjelder alle grunnfagene. I tillegg er også de samfunnsfaglige studieretningene regulert på hovedfagsnivå, mens mellomfagene

tutt for språk og litteratur regnes som interne hvis de søker om opptak på et av ISVs humanistiske grunnfag, det vil si arkeologi, filosofi eller historie.

Eksterne søkere er alle som ikke innfrir kriteriene som interne, det vil i hovedsak si studenter fra andre institutt på UiTø, studenter fra andre universiteter og høyskoler og søkere fra videregående skoler. En tredjedel av de eksterne plassene skal gå til UiTøs egne studenter, det

sprogrammet i norsk, og disse stiller først i køen av interne søkere. Også samiske søkere har egne kvoter.

Obligatorisk orienteringsmøte

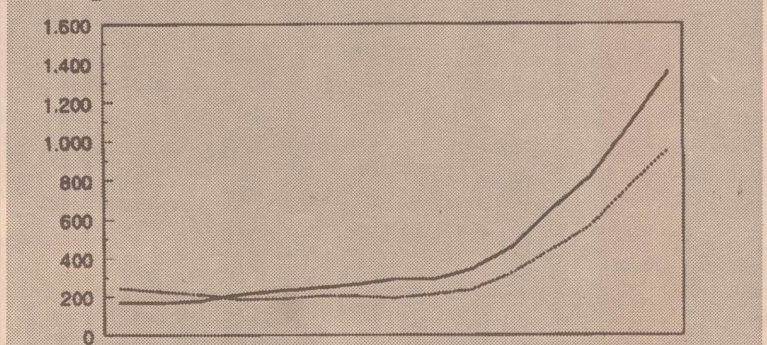
Opptaksprosedyren startet allerede i midten av april, og som intern søker skal du ha mottatt brev i slutten av mai om at du har fått studieplass. Hvis du regnes som ekstern søker, skal du ha fått beskjed om du har fått studieplass eller ikke innen slutten av juli. Man må bekrefte om man ønsker plassen eller ikke, og i tillegg er det obligatorisk oppmøte for alle på de enkelte orienteringsmøtene ved semesterstart. De som ikke kommer på orienteringsmøtet mister plassen sin, men man kan søke om fritak fra oppmøte hvis man er absolutt forhindret fra å komme. De som står på venteliste for å komme inn på et fag bør imidlertid få med seg orienteringsmøtet, i og med at eventuelle ledige plasser fordeles her.

Det nye opptaksreglementet er vedtatt som ei prøveordning for høstens opptak, og det kan bli enkelte justeringer i blant annet kvoter og opptakskrav til våren. Ordninga med interne og eksterne søkere blir imidlertid stående. Søknadsfrist for vårsemesteret er 1. november.

Nærmere informasjon

Opptaksreglement og praktisk informasjon om adgangsreguleringa fås på studentekspedisjonen på ISV. Her får du også søknadskjema for interne søkere - de eksterne må hente skjema i Studieavdelinga i Hovedgården - opplysninger om tid og sted for orienteringsmøter og lignende. Også undervisningskatalogen for høsten vil inneholde disse opplysningene. Hvis du ønsker informasjon om et konkret fag, kan du ta kontakt med undervisningskonsulentene på de enkelte seksjonene. Ellers kan Torbjørn Isaksen, veileder på ISV, eller opptakskonsulent Annbjørg Reiersen svare på spørsmål i forbindelse med opptaket.

Registrerte studenter ved ISV

Studenttallet har eksplodert: Fra litt over 400 i 1980 til over 2000 i 1994. Studenter som bare tar Ex.phil er ikke medregnet (stiplet linje: kvinner, heltrukken linje: menn).

og storfagene fortsatt er åpne. Også examen philosophicum, eller forberedende, holdes åpent.

vil si studenter som allerede er registrerte ved UiTø.

Eksterne og interne søkere

De som allerede er i gang med et grunnfagsstudium på ISV, og som skal ta fatt på andre semester høsten 1994, trenger ikke å søke om opptak for å fullføre grunnfaget. Det må derimot alle som ønsker å begynne på et grunnfag til høsten. Søkermassen deles i to kategorier; interne og eksterne søkere. Interne søkere er alle som har minst 20 vekttall fra ISV. Vekttall fra ex.phil regnes ikke. Også de som har grunnfag i sosialøkonomi fra Norges Fiskerihøgskole regnes som interne søkere, i og med at sos-øk går inn i fagkretsen ved ISV. Men merk: Disse regnes bare som interne hvis de søker på de samfunnsvitenskapelige fagene, det vil si pedagogikk, psykologi, sosialantropologi, sosiologi og statsvitenskap. Søkere med minst 20 vekttall fra Insti-

Kvoter for samiske og utenlandske søkere

For å lette arbeidet med opptaket både for studentene og for administrasjonen, er det bestemt at det interne opptaket skal gå via ISV og ikke via Studieavdelinga. Dette er imidlertid noe som ble bestemt konkret i forbindelse med årets opptak, og det er mulig at prosedyren endres til neste år. Opptakskonsulent Annbjørg Reiersen på ISV kan fortelle at instituttet per 1. juli har fått inn rundt 550 interne søknader til høstsemesteret. -Da kvotene på de enkelte fagene ble foreslått, ble de satt litt over dagens studenttall på de enkelte grunnfagene. Dette fordi man ønsket å sikre studieplasser for alle de som allerede studerer ved ISV, sier hun.

I tillegg er det opprettet egne kvoter for utenlandske statsborgere som har gått på innføring-

Ved hjelp av sediment og fossiler fra havbunnen kan vi fastslå hvordan klimaet var her i nord for mange millioner år siden. Men ikke nok med det; vi kan også stille klima- og miljødiagnoser for framtida, sier Tore Vorren. Og her har geologi-seksjonen på Institutt for Biologi og Geologi (IBG) virkelig funnet sin misjon. I fjor startet IBG opp et eget miljøfagstudium, og interessen har vært mildt sagt stor. Tema som miljøvern og klimavariasjoner dukker stadig hyppigere opp i samfunnsdebatten, og her kan geologene bidra med fakkunnskap. -Vi analyserer lagene nedover i havbunnen, og prøver å avdekke mønsteret i jordas klimatiske utvikling. Ut i fra dette kan vi stille forholdsvis sikre hypoteser om hvordan klimaet i nordområdene vil utvikle seg framover, sier Vorren. -Vi prøver også å skille naturlige og menneskeskapt klimavariasjoner. Når det gjelder langvarige klimatiske svingninger kan disse stort sett forklares ut i fra jordas varierende bane og jordaksens varierende helling i forhold til sola. De kortvarige svingningene er det vanskeligere å finne årsaken til.

Samarbeid i øst og vest

Geologene ved Universitetet i Tromsø konsentrerer seg naturlig nok om sine nærområder, og hovedvekten av den geologiske forskningen er lagt til Barentshavet, Spitsbergen, Polhavet og Grønlandsområdet. Hver sommer drar de på forskningstokt, og her er det også satt av plasser til hovedfags- og doktorgradsstudenter. Flere av toktene er lagt opp som samarbeidsprosjekter med forskningsmiljøene i våre naboland - både i øst og vest. Samarbeidet med Russland er et av de som har vokst kraftigst de siste årene, og Tore Vorren kan fortelle at en hovedfagsstudent fra IBG skal på tokt i havområdene rundt Novaja Zemlja sammen med forskere fra Sankt Petersburg og Murmansk.

-Vi samarbeider også med engelske, tyske, danske og svenske forskere, blant annet gjennom PONAM-avtalen (Polar North Atlantic Margins), sier Vorren, og understreker at Universitetet i Tromsø har - takket være blant annet sin sentrale plassering i forhold til de arktiske områdene - meget gode kontakter innen det internasjonale arktiske forskningsmiljøet. Også universitetets nyinnkjøpte forskningsfartøy "Jan Mayen" har vært et sentralt redskap i den internasjonale polarforskningen.

Lønnsomt og spennende i nord

-Når det gjelder Barentshavet har vi konsentrert forskningen i skillet mellom kontinentalsokkelen og havdypet utenfor. Dette området er spesielt interessant med hensyn til oljegeologi, forteller Vorren, og legger til at oljeselskapene har vist stor interesse og gått inn med økonomiske midler i forhold til denne forskningen.

-En gang var Barentshavet tørt land, og da dro store elver og senere også isbreer med seg sediment ut i havet. Dermed ble de øverste sedimentlagene erodert bort, og oljen i de dypere lagene ble presset opp, forklarer Vorren.

Også området rundt Nordpolen er interessant for marinegeologene. Nordpolen er et hav med dybder opp i 5000 meter, og er av de mest spennende forskningsområdene innen for arktisk marinegeologi. Takket være det internasjonale samarbeidet vi er med på, har vi tilgang til dette området også, avslutter Tore Vorren.

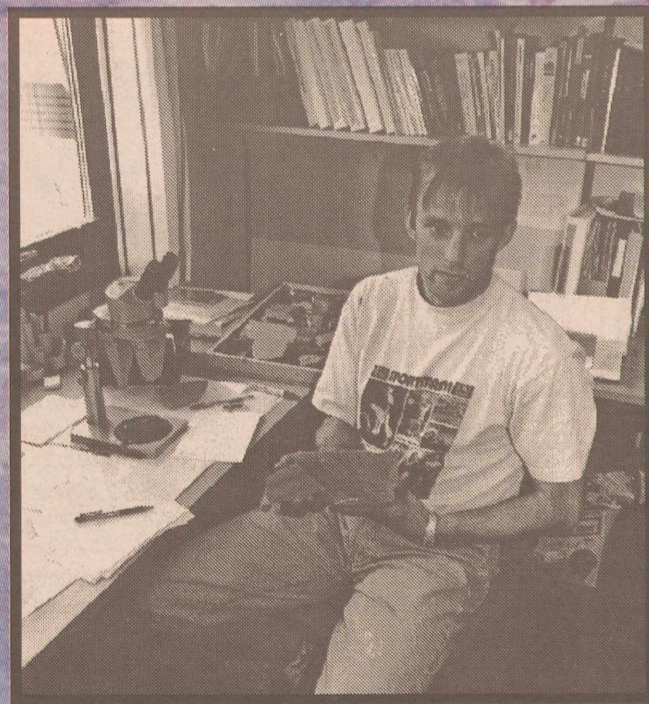
Arktisk forskning på IBG:

-Å analysere jord- og bergarter er som å reise gjennom jordas historie, sier professor i eksogen geologi, Tore Vorren. Sammen med hovedfagsstudenter og kolleger fra Institutt for Geologi og Biologi (IBG) har han foretatt flerfolde tokt til Barentshavet, Grønland og Nordpolområdet for å kartlegge den geologiske utviklingen opp gjennom tidene.

• På tokt

Feltarbeid i midnattsol

Vi har vel alle samlet steiner i barndommen. Men mens de fleste av oss for lengst har forkastet samlinga til fordel for andre interesser, er det enkelte ildsjeler som har drevet hobbyen helt opp på universitetsnivå.

Flemming Eilertsen samler og studerer stein - og kunnskapen er interessant blant annet for oljeselskapene (foto: Jørgen Flint).

På Institutt for Biologi og Geologi (IBG) sitter hovedfagsstudent Flemming Eilertsen bøydd over mikroskopet. Han studerer eksogen geologi, og i øyeblikket jobber han med å analysere karbonperiske bergarter som han samlet på Svalbard i fjor sommer.

-Flere hovedfags- og doktorgradsstudenter på IBG får tilbud om å reise på feltarbeid, sier Flemming.

Og tilbudet er variert: Noen reiser til Rhodos, andre drar til Jøren eller Finn-

marksvidda, mens noen holder seg til nærmiljøet.

Flemming reiste til Svalbard sammen med en annen hovedfagsstudent, to veiledere og en gjestedoktor fra England. Formålet var å samle data på steinprøver for å kartlegge miljøet i de grunnmarine områdene i tidligere perioder.

Resultatet skal bli en karbonat-sedimentologisk og diagenetisk oppgave på 280 millioner gamle bergarter i Svalbard-området. Flemming innrømmer at dette

kan høres noe komplisert ut, men legger til at arbeidet er både forståelig og høyst aktuelt.

-Feltarbeidet vårt er spesielt interessant for oljeselskapene, fordi man produserer olje og gass av lignende bergarter andre steder. Turene er delfinansiert av blant annet Statoil og Hydro, sier han. -I tillegg er arbeidet forskningsmessig interessant, først og fremst med tanke på miljø- og klimaendringer.

Villmarksliv

Fem sommeruker i telt på Svalbard kan høres ut som en drøm for de som er glade i villmarkslev, og Flemming er skjønt enig i at oppholdet var en uforglemmelig opplevelse. -Naturen på Svalbard er helt unik, og vi fikk gode muligheter til å ta den i nærmere øyensyn. Blant annet reiste vi endel rundt, - noen ganger måtte vi bruke gummi- og helikopter for å komme oss til lokalitetene, forteller han. Turer til fots var det heller ikke fritt for. Og sely om turene tilbake til teltet om kveldene - med ryggsekker fulle av stein - nok kunne være tunge, var det verdt strevet. -Vel fremme lagde vi bål og kokte oss mat, tok et bad i den nærmeste bre-elva, - og etterpå var det ikke stort annet å gjøre enn å beundre midnattsola og nyte stillheten...Den

eneste kontakten vi hadde med omverdenen var via radio og ukentlige matsendinger.

Sjøliljer og snegler

Vel hjemme i Tromsø er Flemming i full gang med å analysere funnene fra Svalbard. Steinene kuttes opp, slik at man får reine, glatte overflater, og så fuktes flatene før man legger dem under mikroskopet. På denne måten trer fossilene bedre fram. -Det er et taknemlig arbeid, sier Flemming. -Steinene er fulle av avstøpninger og fossiler. Jeg har funnet alger, trilobitter, brachiopoder og bivalvier (skall og skjell), gastropoder (snegler), crinoider (sjøliljer) og mye annet.

Jobb i oljebransjen

Når det gjelder framtidsutsiktene er Flemming optimist. -Gjennom studiet og feltarbeidet opparbeider man seg kontakter blant annet innenfor oljebransjen. I sommer reiser jeg til Harstad for å jobbe for Statoil, og jeg håper på å få en jobb i tilknytning til oljebransjen når jeg er ferdig her på universitetet om et år. Hvis jeg er villig til å flytte på meg, tror jeg det skal gå bra, - både i Harstad, Bergen, Stavanger og Oslo er det etter spørsmål etter arbeidskraft innenfor mitt fagområde, sier Flemming.

Stort bilde: Fra en av IBG's ekspedisjoner i polare strøk (foto: Tore Vorren).

i fortida

Fengslet av isbreer

Vi glemmer ofte at naturen forandrer seg; vi tror likesom at verden alltid har sett ut som i dag. Naturen er et dynamisk system, og spørsmål som hvordan og hvorfor den har blitt slik den er nå, får meg stadig til å undre, sier Astrid Lyså.

Astrid Lyså - vel tilbake fra feltarbeid på Grønland med trofé på kontorpulten; En vaskeekte moskusskalle!

I dag finner man denne typen natur først og fremst på Grønland, og det er nettopp hit - til villmarka

på Øst-Grønland - at Astrid dro på feltarbeid. Her studerte hun sedimentene, eller avsetninger, i sand

og stein, for å kartlegge klimaendringene de siste 130 000 år. Feltarbeidet var tilknyttet PONAM-avtalen, et internasjonalt samarbeid som tar for seg nordområdene, og som involverer geologer fra blant annet Norden, England og Tyskland.

Leser i steiner og sand

Etter et seks uker langt teltopphold med mange harde spadetak, vendte Astrid sliten, men fornøyd tilbake til Universitetet i Tromsø med bagasjen full av stein- og sandprøver. Disse ble så forsøkt datert ved hjelp av flere ulike metoder. Delvis kan man "lese" alderen på steinen ut i fra fossiler, delvis finnes det laboratoriske forsøk som kan fastslå hvor gammelt materiale man har funnet.

-Det er utviklet metoder som kan si noe om hvor lenge det er siden sandkornene har blitt eksponert for sollys, eller hvor lenge de har blitt utsatt for den radioaktive strålinga i jorda, forklarer Astrid. -Men disse metodene er helt nye og i stadig utvikling, og man er usikre på i hvor stor grad de kan gi sikre opplysninger. I tillegg brukes de foreløpig ikke i Norge, noe som betyr at vi må sende materialet til Danmark. Dermed kommer omkostningene opp i 10 000 kroner, og derfor er det bare unntaksvis at vi

benytter oss av denne metoden, sier hun.

Bitt av arktisk basill

Resultatene av turen er klare: -Vi kan nå si noe om hvor mange ganger innlandsisen på Øst-Grønland har vokst, for så å trekke seg tilbake igjen, og vi kan også fastslå hvordan havnivået har endret seg siden siste istid. Dette er grunnforskning, som ikke kan anvendes direkte på problemer vi står overfor i dag. Det er allikevel svært viktig kunnskap, som kan være med på å forklare noe av det komplekse og enorme systemet som naturen er, sier Astrid, som har blitt bitt av den arktiske basillen: -Jeg vil tilbake, smiler hun, -de enorme breene, isfjellene, stillheten og sola gjorde et dypt inntrykk.

En annen ting som også har satt seg fast i hukommelsen, er møtet med fem ville moskuser midt ute i ødemarka. -Jeg var helt alene ute i felten, og sto plutselig ansikt til ansikt med en hel liten flokk med svarte okser, forteller Astrid. -Jeg ble skikkelig skremt, men klarte allikevel å bevare fatningen og snike meg stille bort.

Over kontorpulten her hjemme i Tromsø troner et minne fra turen: En gedigen moskushode-skalle som Astrid fant ikke langt fra teltleiren. -Imponerende, som alt annet jeg så på Grønland, sier hun, og legger til at så fremt doktordisputasen i sommer går bra, håper hun å være tilbake blant isbreer og moskuser i løpet av det nærmeste året.

Unik arktisk forskning ved UiTø:

Blomstene forteller

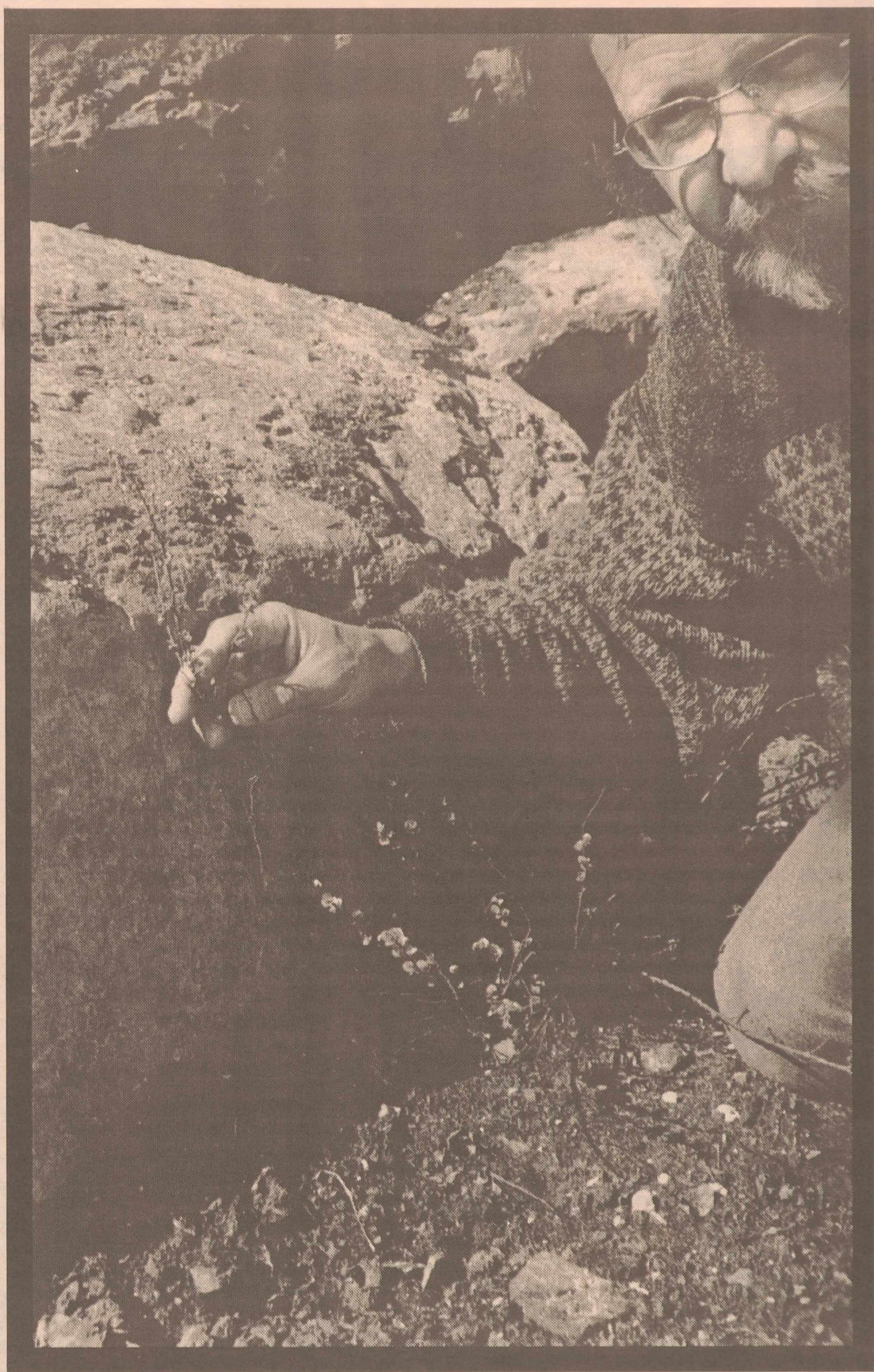
Etter år med feltarbeid på Svalbard har førsteamanuensis Arve Elvebakk utviklet en unik metode for å kartlegge klimaendringer. Der instrumenter og måleapparater må gi tapt, kan naturens egne klima-indikatorer - plantene - gi oss økt kunnskap om variasjoner i klimaet.

Termofile planter - det vil si planter som er varmekrevende i ulik grad - fungerer som levende klimastasjoner, forklarer Arve Elvebakk, førsteamanuensis i botanikk ved IBG.

Plantene brukes som grunnlag for å beskrive gjennomsnittstemperaturer, og gjennom studier av plantelivet kan man dermed skaffe seg kunnskap om variasjoner i klimaet - fra langvarige, generelle svingninger til mer lokale, kortvarige endringer. -Jeg begynte å jobbe med teorien i 1988, og studiet har siden den gang utviklet seg gradvis, sier Elvebakk. Nå jobber vi med å videreutvikle metoden, sier han.

Fra Svalbard til botanisk hage

-Et naturlig og svært aktuelt spørsmål i forbindelse med studiet er hvilke konsekvenser temperatursvingningene vil få på lengre sikt. Jeg tenker da på ting som drivhuseffekten og den tendensen vi ser til generell oppvarming av atmosfæren. Dette kan vi foreløpig si lite om, men mange studerer dette temaet. Et av hovedproblemene er det oppdelte landskapet, som har et svært "ujevnt" klima. Det landskapet vi studerer, med fjordbotner og høye fjell, har fra naturens side voldsomme klimavariasjoner, noe som gjør at det er svært vanskelig å generalisere og trekke slutninger. Enkelte steder

-Deler av Svalbard-floraen - deriblant arktisk dvergbjørk - er gjenskapt i Botanisk hage nedenfor UiTø, forteller førsteamanuensis Arve Elvebakk.

kan man finne variasjoner i gjennomsnittstemperaturen opp i 2 grader innenfor et område på 20 - 30 kilometer, fra den innerste, varme delen av en fjord til ytterst der fjorden møter havet, sier Arve Elvebakk.

Det han derimot kan si noe om, er den fine klimamosaikken i de arktiske strøkene. Denne gjenspeiles i plantelivet, som riktignok er svært sparsomt, men også meget variert. Deler av Svalbard-floraen er gjenskapt i den botaniske hagen nedenfor Universitetet i Tromsø; her finner du sørvendte skrånninger med fargerike små blomster, og snaue, steinete knaus-topper med dvergbjørk som kryper langs marka. Og alt er laget med Svalbard som modell.

-De høyeste vekstene du finner på Svalbard er nettopp

dvergbjørka. På Svalbard er dvergbjørka en av de mest temperaturkrevende artene, - den trenger trolig en gjennomsnittstemperatur i juli på 7 grader. Den blir toppen 10 - 15 cm, og det sier vel sitt om størrelsen på arktiske planter. På Grønland finnes det et område med knehøyt vierkratt, -det blir kalt for Grønlands Amazonas, smiler Elvebakk.

Nord-Norge likt Chile

Teknikken med å bruke planter som klimaindikatorer skal etterhvert også prøves ut i Nord-Norge.

I Nord-Norge er det hele faktisk litt mer komplisert enn på Svalbard, fordi vi her står overfor to ulike "temperatur-typer", eller temperaturgradienter. Innenlandsklimaet og kystkli-

maet skiller seg sterkt fra hverandre; på kysten varer våren og høsten lengre, og årstidene er også betydelig mildere enn på innlandet. For å få et riktigst mulig bilde av temperatursvingningene, må metodikken ta hensyn til hele Nord-Norge-området og inkludere både kyst og innland. Det er også planer om å prøve ut metodikken i Sør-Chile, et klimatisk parallellområde til Nord-Norge.

Arve Elvebakk legger til at det også er interessant å se på de helt lokale forholdene, og han kan avsløre at han har planer om å lage et klimakart over Tromsø-området. -Målet, sier Arve Elvebakk, -er å utvikle metoden med "lesing" av planter slik at den etterhvert kan tas i bruk i et hvilket som helst område i nord.

Visste du at..

...yrkesmulighetene

er mange etter fullført studium på IBG. Tradisjonelt har hovedtyngden av jobbtillbud ligget innenfor oljeindustrien, og rundt midten av 80-tallet ble IBG-studenter praiert av oljeselskapene til arbeidsoppdrag fordi de var ferdige med studiet. I dag har tyngdepunktet forskjøvet seg mer i retning av ressursforvaltning, miljøgeologi og regionplanlegging, og her er det i ferd med å åpne seg store muligheter for kommende geologer og biologer.

...den arktiske forskningen

på IBG i øyeblikket omfatter 19 ulike forskningsprosjekter. Prosjektene tar for seg alt fra florasammensetningen på Svalbard til utformingen av Bjørnøyvifta i den sen-Kenozoiske perioden.

...Tromsø-området

i siste istid - for omtrent 10 000 år siden - var delvis dekket av en isbre som bredte seg nordover fra Balsfjorden. Isbren smeltet og forsvant for ca 900 år siden, og eneste spor etter den er en morene som ble dannet foran fronten på breen. Morenen befinner seg i Tromsølen, og på toppen av den finner du i dag Ishavskatedralen.

...forkunnskapene

du trenger for å begynne på IBG er endel kjemi, og fortrinnsvis litt fysikk og biolog med spesiell vekt på paleontologi. Ingen av disse forkunnskapene er imidlertid obligatoriske, og rent formelt trenger du bare såkalt generell studiekompetanse, det vil si at du har vitensbyrd fra videregående skole.

Å lære eller å læres...

Læring forutsetter en stor egeninnsats. Ingen lærer hvis de ikke selv jobber med å lære. Hvis vi trekker en parallell til en fødsel, kan man si at legen føder ikke, han bare hjelper til. Det finnes selvfølgelig ekstreme tilfeller som krever keisersnitt...

-Å lære eller å læres, det er spørsmålet, sier studieveileder på IRV, Dag Digernes.

Ordene kommer fra Dag Digernes, studieveileder på Institutt for rettsvitenskap (IRV). Siden november i fjor har han sittet i et utvalg som skal jobbe for å bedre studiekvaliteten på instituttet. Debatten rundt hva begrepet studiekvalitet egentlig innebærer har pågått i mange år, og er stadig like aktuell. En tid tilbake gikk Studieavdelinga ut til de ulike fagområdene på universitetet med ei oppfordring om å diskutere begrepet - også med studentene. IRV tok oppfordringen seriøst, og i løpet av fjoråret ble det organisert både plenumsdebatter og diskusjoner i mindre fora.

alt fra og med studentenes læring til forelesernes undervisning. Vi må identifisere fellesnevnerne for hva som er bra og dårlig på IRV.

Karakter lik kvalitet?

-Utgangspunktet for diskusjonen er enkelt, mener Dag Digernes. Vi spør oss selv om hva et godt studium er. Er for eksempel et høyt karaktersnitt en sikker indikator på at vi har å gjøre med et kvalitetsstudium? Noen vil nok sette likhetstegn mellom karakter og kvalitet, og i enkelte tilfeller kan dette sikkert være riktig. Allikevel; ei ensidig fokusering på resultatet, uten tanke for den prosessen som går forut for den endelige karakteren, kan være skummelt. Derfor stiller vi også spørsmålstegn ved hvordan studentene bruker tida si når de studerer. Hva er for eksempel såkalte "gode studievaner"? Et velkjent,

men akk så uklart begrep, mener studieveilederen. Han understreker at det selvsagt også er viktig å stille spørsmålstegn ved undervisninga. Et sentralt tema er hvordan ansvaret for studiet bør fordeles mellom ansatte og studenter.

-Også forelesernes og veilederens oppgaver og arbeidsmønstre må tas opp til debatt. Men IRV er ikke - og kan ikke være - noen leverandør av kvalitet. Et kvalitetsstudium forutsetter en dialog og et tett samarbeid mellom de ansatte og studentene, mener han.

Eksamen -pugg eller faglig forståelse?

Dag Digernes poengterer at det er svært viktig at studentene ser denne debatten som relevant for deres egen studiesituasjon.

-Få studerer på en optimal måte. Vår erfaring er at for mye fokusering på eksamen slår ne-

gativt ut. Detaljkunnskap går ofte foran en helhetlig forståelse av faget, noe som betyr at mye tid går bort til pugging. På jusstudiet har vi ei uttalt målsetting, - den sier at studentene skal lære seg selvstendig kritisk tenking. Dette er utrolig viktig, ikke bare for jusstudenter, men for alle med høyere grads utdanning. Enhver med hovedfag kan havne i en posisjon hvor han må ha kritisk sans, og derfor er trening i kritisk tenking et av de viktigste aspektene ved et universitetsstudium.

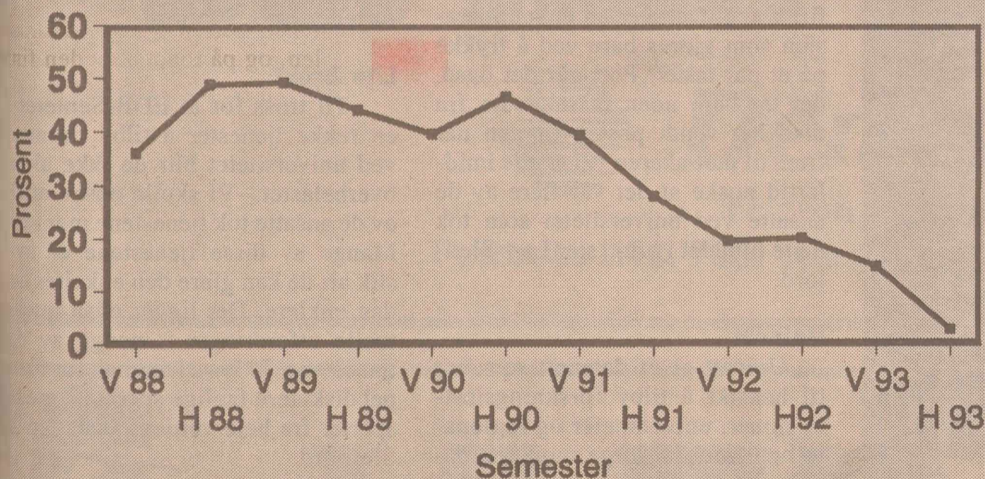
Koblinga mellom det faglige og det sosiale skal også tas opp til debatt.

-Det er feil å snakke om ett faglig og ett sosialt miljø, mener Dag Digernes. -All erfaring viser at den faglige utviklinga er avhengig av det sosiale miljøet. Hvis man føler seg utrygg sosialt, fører det til at man ikke tør å stille spørsmål eller komme med egne meninger på seminarer og kollokvier. Vi vil stille spørsmål ved hvordan ansvaret for det faglig-sosiale miljøet bør fordeles, -er det IRVs eller studentenes ansvarsområde?

Egeninnsats

-En ting er i alle fall sikkert, og det er at læring -uansett formforutsetter en stor egeninnsats, mener Dag Digernes. -Ingen lærer hvis de ikke selv jobber med å lære. Hvis vi trekker en parallell til en fødsel, kan man si at legen føder ikke, han bare hjelper til. Du har selvfølgelig ekstreme tilfeller som krever keisersnitt....Men poenget er at som student er det du som lærer, ikke læreren. Vi ønsker å lære studentene å bli gode studenter, og da tror vi at det er riktig å starte med en debatt rundt hva dette egentlig innebærer, avslutter Dag Digernes.

Strykprosent 1. avdeling juss

Siden 1991 har strykprosenten gått jevnt nedover på 1. avdeling juss. Dette har både sammenheng med lukkinga av studiet i 1991, og med omorganisering av seminargrupper og kollokvier. I dag tilbyr IRV studentene seminarundervisning i grupper på maks 15 mennesker, og kollokvier med maks 5-7.

Sjekk tavla!

Alle meldinger til jusstudentene om undervisning, deltakerlister til seminar og lignende blir slått opp på jusstudentenes oppslagstavle i underetasjen på UB, rett fram når du kommer ned trappe fra UB-kantina. Hvis du stikker bortom her med jevne mellomrom, får du med deg alle viktige beskjeder.

Fadder hjelper deg!

Nye studenter blir gitt ekstra oppfølging med begynnerkollokvier, fadderordning og skrivetreningkurs. I tillegg vil det bli arrangert et seminar på universitetets feltstasjon i Skibotn. Tilbudene anbefales på det sterkeste til alle som ikke har studert juss tidligere, og er aktuelt både for de som begynner rett på 1. avdeling og for de som begynner på ex-phil og har tenkt seg videre på jusstudiet. Tilbudene gir deg et innblikk i både det faglige og det sosiale miljøet på IRV. For de som ikke tar ex-phil holdes seminaret 5.-7. september, mens for de på ex-phil er tidspunktet 9.-11. september. For avreisetidspunkt, se oppslagstavla.

Alle nye studenter inviteres også på velkomstmøte onsdag 17. august kl. 10.00 i UB-auditoriet. Her får du blant annet tildelt fadder. Informasjonsmøtet for juss er også onsdag 17., kl. 09.15.

Studieprogresjon

Ex. Phil.

Examen philosophicum (1/2 år)

Må avlegges senest ved avslutning av 1. avdeling. Studenter som ikke har ex-phil fra før, anbefales å ta ex-phil i høstsemesteret i kombinasjon med innføring i rettsstudiet/rettskildelære.

1. Avdeling

1. avdeling (1 år)

Rettskildelære, forvaltningsrett I, næringsrett, statsrett og rettsosiologi. 1. avdeling er godkjent som et grunnfag og kan derfor inngå som en del av en annen utdanning ved Universitetet i Tromsø.

2. Avdeling

2. avdeling (1 år)

Barnerett, samlivs- og husmorrett, arverett, sosialrett, erstatningsrett, rettsfilosofi og rettshistorie.

3. Avdeling

3. avdeling (1 1/2 år)

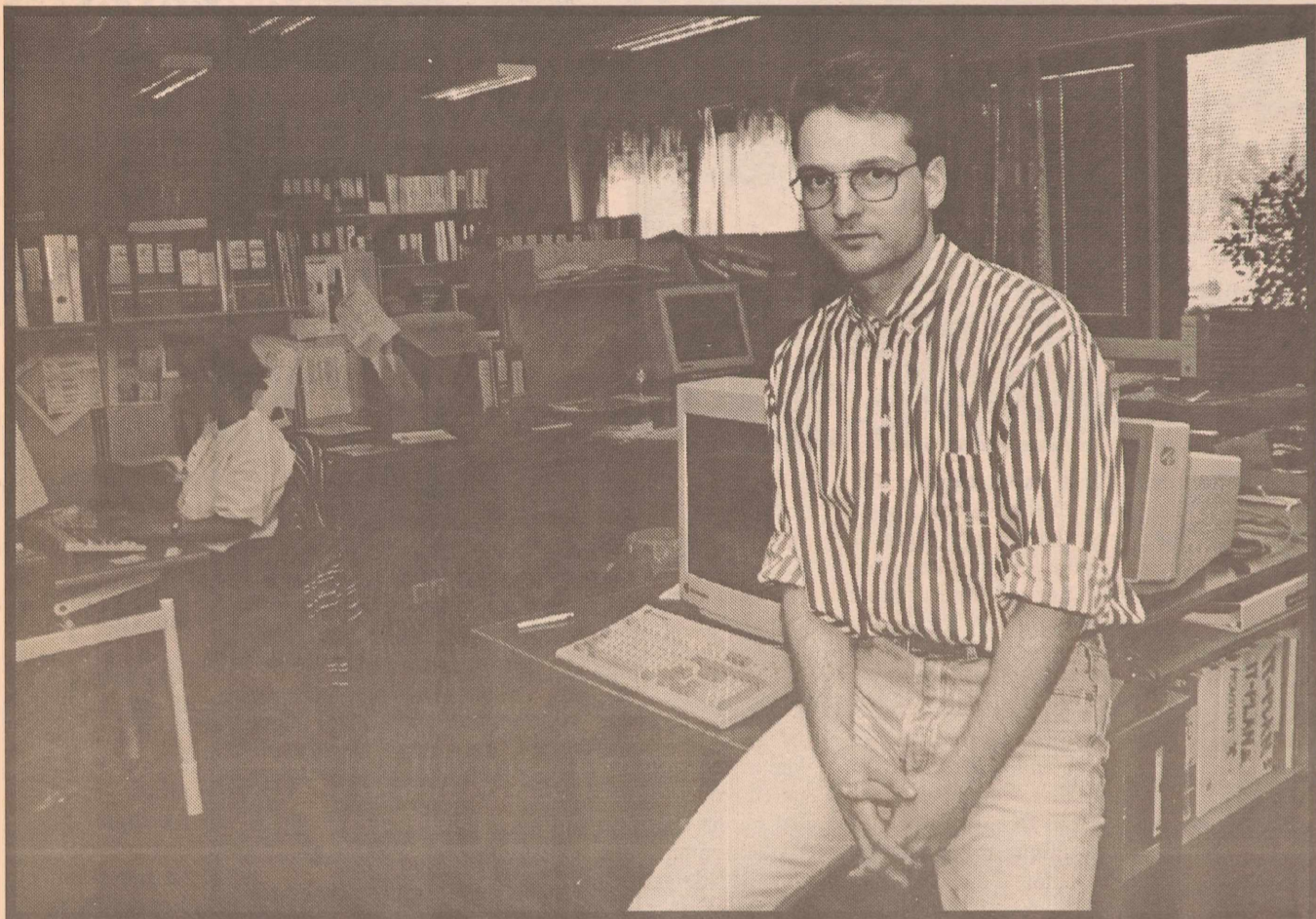
Kontraksrett, pengekravsrett, omsetning og kreditt og ressursforvaltning.

4. Avdeling

4. avdeling (2 år)

Rettskildelære, forvaltningsrett II, prosessrett, strafferett, skatterett og folkerett, menneskerettigheter og urbefolkningsrett.

Teknologiens vidunderlige verden

-Datanettverk er framtidens kommunikasjonsform, sier Lars Slettjord på EDB-senteret.

EDB-Senteret har ansvaret for å drive universitetets datanett. De tilbyr også de ansatte ved universitetet en rekke avanserte datatjenester. De har alt fra elektronisk post til nettverk der du kan diskutere med eksperter fra hele verden.

EDB-Senteret har lokaler i underetasjen på Institutt for matematiske realfag (IMR). De har vært i drift like lenge som universitetet, altså 26 år. Etterhvert som den teknologiske utviklingen har kommet lenger og lenger, har også oppgavene til EDB-Senteret blitt større og mer omfattende med årene.

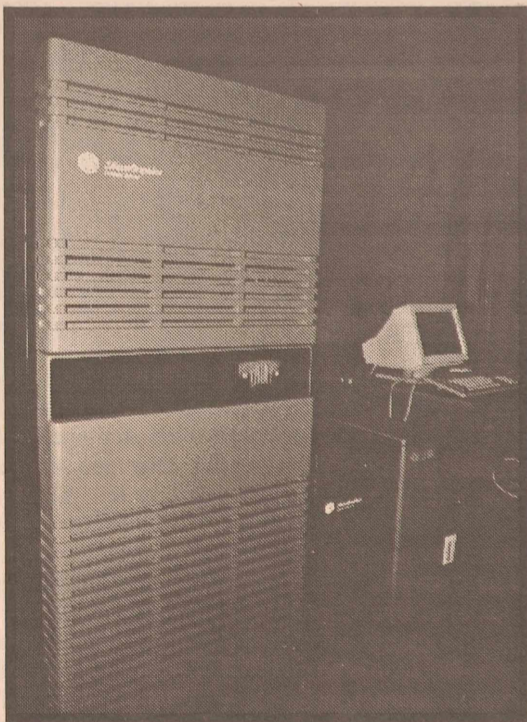
Driver stamnettet

Det er EDB-Senteret som driver universitetets stamnett. - Dette er et nett for internt bruk for universitetet. De ulike instituttene og brukerne kan koble seg av og på dette nettet. Alle instituttene har også egne internett, forteller Lars Slettjord, konsulent ved EDB-Senteret.

Elektronisk post

Elektronisk post er en ny og effektiv måte å sende dokumenter på. - Ved hjelp av elektronisk post kan

Hjertet i Universitetets datanett ligner mest av alt på et beskjedent tørkeskap, men skinnet bedrar.

man sende dokumenter til hverandre via PC. Alle ansatte på Universitetet som har tilgang på en PC har også mulighet til å sende elektronisk post. Man sender da dokumentene direkte fra en PC og over til en annen. Man kan sende post til alle som har en elektronisk postadresse uansett hvor de måtte finne seg. Dette er en enkel operasjon som gjøres bare ved å trykke på et par taster. Fort går det også, det tar bare noen få sekunder fra man har sendt posten til den når frem til mottakeren. Vi skulle imidlertid ønske at det var flere av de ansatte ved universitetet som tok dette tilbudet i bruk, sier Lars Slettjord.

Uninett

Uninett er et datanett som har til hensikt å tilby forskningsinstitusjoner, universiteter og regionale høyskoler i Norge moderne da-

tanett-tjenester. Uninett har hovedbase i Trondheim, men har regionale senter ved hvert universitet. - Vi ved EDB-Senteret er regionalt senter for Uninett i Nord-Norge. Gjennom SAMSON-prosjektet ble også høyskolen tilknyttet Uninett. Er man tilknyttet Uninett har man tilgang på filoverføring, innloggingstjeneste, elektronisk post, katalogtjeneste og informasjon og oppslagstjenester. Dette gir tilsammen en virkelig enestående infrastruktur for forskning og høyere utdanning i Norge. Det er faktisk ingen land i verden som kan måle seg med Norge på dette området, forteller Lars Slettjord.

Informasjonsbank

EDB-Senteret distribuerer også tilgangen til informasjonsbanken World Wide Web (Web). Her kan man legge inn informasjon, grafikk og bilder. Vi har lagt inn endel informasjon om Universitetet og de ulike instituttene. Dette er et sted hvor de kan presentere seg på en skikkelig måte. Så kan brukere andre steder gå inn på den informasjonen som f.eks. står om Universitetet i Tromsø, forteller Lars Slettjord.

Bestille bøker

Web er imidlertid ikke bare en informasjonsbank hvor man bare henter frem informasjon på dataskjermen. Bibsys, som er bibliotekstjenesten for universiteter og høyskoler i Norge, er også tilgjengelig gjennom Web. - Ved hjelp av Web kan man koble seg til hovedbasen til BIBSYS som ligger i Trondheim. Deretter kan man søke på forfatter, tittel eller emne. Finnes boken du søker f.eks. bare Oslo kan du bare ved et par tastetrykk bestille boken. Da får du etter få dager lappen om at du kan hente boken på det lokale bibliotek. En praktisk tjeneste som kan spare deg for mye arbeid, forteller Lars Slettjord.

Lite brukt

Til tross for at EDB-Senteret tilbyr en rekke tjenester å tilby de ansatte ved universitetet blir de ikke akkurat overbelastet. - Vi skulle ønske at flere av de ansatte tok tjenestene mer i bruk. Mange av disse tjenestene er av en slik art de kan gjøre den enkeltes hverdag enklere. Det ligger også intellektuelle utfordringer i mange av disse tjenestene. I News kan man for eksempel diskutere faglige spørsmål med eksperter fra hele verden, avslutter Lars Slettjord.

Dette er News

Dagens avanserte teknologi gjør det mulig å opprette nettverk som brukere fra hele verden kan koble seg på. USENET Network News (News) er et slikt nett. News kan best karakteriseres som et stort forum for utveksling av ulike typer informasjon. News er ingen organisasjon med noen sentral myndighet som tar beslutninger på vegne av brukerne. News kan derfor kanskje best ka-

rektriseres som kontrollert anarki, der det som skjer er et resultat handlingene og beslutningene som foretas av personer som hver for seg kun har kontroll over en mikroskopisk del av nettet.

I 1992 ble det registrert 47.000 steder hvor man distribuerte News, Universitetet i Tromsø er et slikt sted. Tilsammen ble det registrert ca 12 millioner brukere på disse stedene, hvor ca 3 millioner er aktive News-brukere. Dette skulle gi en god peke-

pinn på hvor stort og utbredt informasjonsforum News egentlig er. I News kan man altså skrive inn artikler slik at de blir tilgjengelig for alle brukerne. Man kan også selv stille spørsmål eller svare på andres spørsmål. Kort sagt; man kan kommunisere via nettet. Informasjonen i News er inndelt i forskjellige temagrupper. Her kan man finne grupper for nær sagt alt mellom himmel og jord. Det finnes over 2500 forskjellige grupper tilgjengelig i News. No-

en av disse gruppene er faglig relatert og noen er til for rent underholdningsformål. Å diskutere via data med en spesialist med på andre siden jorden er altså ingen utopi lenger.

Et eksempel som illustrerer hvilke enorme muligheter som ligger i News er følgende: Under studentopprøret i Peking våren 89 spilte News en viktig rolle. Kinesiske studenter i utlandet sørget for at meldinger fra hjemlandet ble spredt i nettet.

Dette førte til at disse nyhetene ofte var tilgjengelig for et stort antall personer lenge før aviser, radio og TV kunne formidle dem. Mye av støttearbeidet ble også formidlet gjennom dette mediet. Dette er et eksempel på at News også kan fremstå som en alternativ nyhetskanal.

Raskest til målet med Macintosh.

Unike tilbud til studenter, ring oss!

Med det rette verktøyet kommer du langt, langt raskere til målet, ofte på en mer profesjonell måte. Om du skal skrive, illustrere, designe, arrangere musikk, eller måle en mink-puls – en Macintosh er intet mindre enn hyperavansert teknologi for helt vanlige mennesker. Her har du noen få bruksområder for Macintosh:

Tegne, male og konstruere! Det er blant annet grafikken som har gjort Macintosh så kjent. Høyopløselige fargemuligheter gjør maskinen perfekt til dette. Designere bruker stadig oftere Macintosh, det samme gjør illustratører og arkitekter.

Tekstbehandling er kanskje det datamaskiner brukes mest til. På Macintosh er dette mer elegant enn på noen andre systemer. Du har et vell av muligheter for blant annet integrering av illustrasjoner, stavekontroll og synonymordbøker.

Informasjonshåndtering blir bare mer og mer aktuelt, ettersom mengden av informasjon øker. Databasesystemer gir deg arkiver, du får komplette leksika levert på CD. Eller hva med et reisebrev fra en kameltur tvers over Australia med video, musikk, intervjuer og bilder?

Musikk er et område på høyt teknologisk nivå, også takket være Macintosh. Du kan f.eks. koble en synthesizer til maskinen, spille og notene kommer direkte opp på skjermen. Du kan komponere videre på maskinen og arrangere og spille av ferdig musikk...

Tallbehandling, matematikk, statistikk og simulering er områder som får stor hjelp av datamaskiner. Tallmaterialet blir ofte stort og da er en Macintosh overlegen for systematisering av data.

Du oppnår langt, langt mer med en Macintosh.

CLARIS
Simply powerful software.

Apple
Studentkonto

APPLE MACINTOSH. ENKLEST Å BRUKE – ENKLEST Å LEVE MED

office line as

Apple Center

HØYSKOLEDATA/OFFICELINE A.S, STORGATA 52, 9001 TROMSØ. TLF 776 10 400.

Tilbud til studenter!

Har du Brukskonto i Postbanken får du Postbankkortet!

- ✓ Kortet kan brukes i alle minipostbanker.
- ✓ Kortet kan også brukes i butikkterminaler merket med EP, og til betaling av bensin og kioskvarer for inntil kr 2.500,- m v på Shell-, Esso- og Statoilstasjoner over hele landet.
- ✓ På Shell- og Essostasjoner kan du dessuten heve inntil kr 1.000,- i kontanter.
- ✓ Internasjonalt kan kortet brukes på Cirrus minibanker og på Maestro betalingsterminaler.

Du må ha med bilde for å få åpnet kontoen. Nærmere opplysninger på postkontoret.

Postbanken

Besøk oss, det kan lønne seg!

Den norske Bank

Telefon 77 68 40 00 - Telefax 77 68 61 92

Postboks 1178, 9001 Tromsø - Besøksadresse: Storgt. 44, Tromsø

VI ER MED!

Enten du skal på fisketur i favorittelva di, eller høstjakt på snauffjellet, telttur i sommersola eller rett og slett oppleve den fantastiske naturen her oppe i nord, så stiller vi opp, som vi har gjort i over 120 år! Vi har alt det du trenger: fiskeutstyr, soveposer, telt, fritidskær, ryggsekker, våpen; kort sagt alt! Kvaliteten garanterer vi!

Andresens Vaapenforretning
Storgt.53, 9008 Tromsø
Tlf.: 776 82403

ANDRESEN
Vaapenforretning

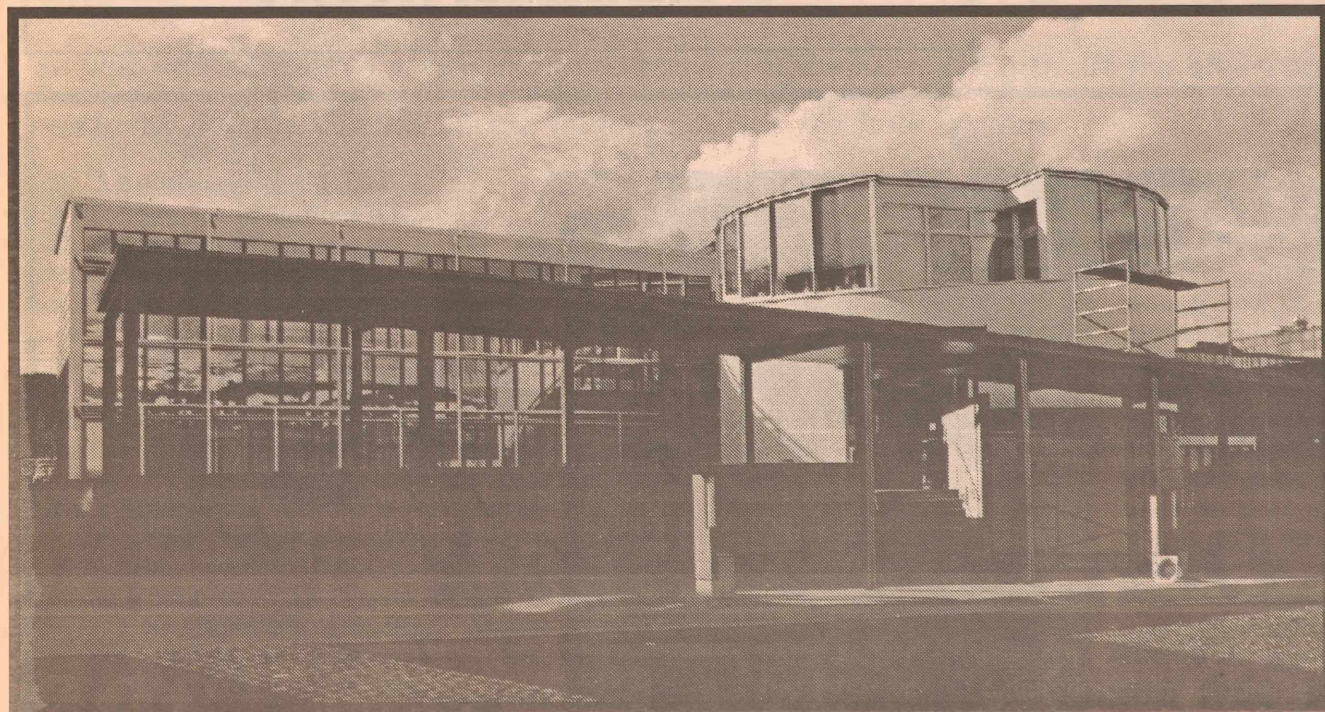
- DET
NATURLIGE
VALGI

Kompetansesenter med kraft

Har du planer om å bli lærer, synes du fjernundervisning høres spennende ut eller har du en foreleser som ikke er flink til å lære fra seg? Dette er alle ting som kommer inn under det nystartede UNIKOM sitt mangfoldige virkefelt.

UNIKOM - som betyr universitetets kompetansesenter - ble opprettet 1. januar i år og er en samlebetegnelse som rommer lærerutdanning, universitetspedagogikk, internopplæring, etter- og videreutdanning og fjernundervisning. Dessuten er SOFF (Sentralorganet for fjernundervisning) samlokalisert med UNIKOM. Foreløpig er UNIKOM fordelt på to bygg; APPU-bygget og glassmester Eriksen-bygget, men fra januar-95 er alle de forskjellige avdelingene under samme tak i forskningsparken. Meningen med å samordne alle universitetets avdelinger som beskjefti-

UNIKOM har et stort arbeidsfelt. Senteret har kompetanse på både tradisjonell ped.sem. og moderne undervisning via data (bildet er montert).

UNIKOM holder i dag til i "Lysthus 2" midt på universitetsområdet. I begynnelsen av 1995 flytter de til den nye Forskningsparken nedenfor Regionsykehuset (RiTø).

Dette er ped.sem:

Den praktisk pedagogiske utdanningen for allmennfaglærere (ped.sem) går over et år. Meningen er å gi studentene teoretisk pedagogisk kunnskap og forståelse, praktisk pedagogisk erfaring og ferdighet. Studentene skal også tilegne seg en holdning som innebærer interesse for utviklingsarbeid i skolen. Studiet passer best for best for studenter som har interesse for undervisningsarbeid og pedagogisk utviklingsarbeid. Søkere på den praktisk pedagogiske utdanningen må ha fagutdanning som sammen med den praktisk-pedagogiske utdanningen gir kompetans for tilsetning som lektor, adjunkt eller faglærer i den videregående skole eller grunnskole. Det er også mulig for studenter som tar samfunnsvitenskapelige eller filologiske fag å ta de første ti vektallene av det ettårige praktisk-pedagogiske studiet som en del av sin cand.mag-grad. Har man det den ettårige praktiske pedagogiske utdanningen, kvalifiserer man for stillinger som lektor, adjunkt eller faglærer i skoleverket. Man er først og fremst kvalifisert for arbeid i grunnskolens ungdomstrinn og for den allmenfaglige studieretning i den videregående skole.

ger seg med læring og formidling, er troen på at det samarbeidet kan komme til å bli fruktbart. Nå når de ca 35 ansatte blir samlet under ett tak og ett fellesnavn har de større muligheter til å sette i gang større prosjekter og dra nytte av hverandres spisskompetanse på de ulike feltene.

Undervisning via data

UNIKOM er et senter med bred pedagogisk erfaring. Gjennom deres tilknytning til SOFF har de bred erfaring med fjernundervisning. Hvordan gjøre seg best mulig nytte av de nye teknologiske muligheter vi nå står ovenfor, er ting SOFF har jobbet mye med. De har i sin læringsprosess tatt i bruk både topp moderne data og videoutstyr. De har drevet endel med videooverføringer av forelesninger. Gjennom å bruke den tek-

nologien vi nå står ovenfor er det ikke lenger en selvfølge at hverken studenter eller lærere trenger å være på fysisk samme sted. Det ligger et hav av utfordringer og muligheter i denne teknologien, hvis man bare klarer å utnytte den på riktig måte. Det å finne frem til hva som er den riktige måten er en av SOFF sine sentrale oppgaver. De driver også med etter- og videreutdanning av folk som allerede er ferdigutdannet fra universitetet, men som trenger spisskompetanse på spesielle områder.

Lær å lære til andre

UNIKOM har også ansvaret for ped.sem. eller praktisk-pedagogisk utdanning som det egentlig heter. Denne utdanningen er nå utvidet fra et halvt til ett år. Grunnen til dette er først og fremst ønske om å gi studen-

tene et bedre grunnlag for sin senere yrkesutøvelse som lærere i ungdomsskolen og videregående skole. Med økt studietid gis det bedre muligheter for studentene til teoretisk og praktisk fordyppning i læreryrket.

Rettet mot næringslivet

UNIKOM gjennomfører også næringslivsrettede kurs. Det kan enten være slik at folk kommer fra næringslivet og får undervisning i ting som markedsføring, prosjektledelse eller kvalitetssikring. Eller studenter kan ta et semesterstudium eller kortere enkeltkurs som retter seg direkte mot næringslivet. Arbeidet med enkeltkurs er foreløpig bare i startfasen, men ventes bedre utbygd etterhvert.

Bedre studiekvaliteten

Best mulig studiekvalitet hos studentene er et sentralt

poeng for UNIKOM. De vil gå inn dialog med de enkelte fagmiljøene og drøfte løsningene som setter undervisningen og studiekvaliteten mer i høysete. Bl.a. vil de prøve å finne fram til virkemidler som gjør det mer attraktivt å drive med undervisning.

Vil ha med studentene

UNIKOM vil også satse mer på å trekke med studentene på en aktiv måte. Studentene vil være en nødvendig ressurs i det arbeidet UNIKOM driver. UNIKOM skal være et sted hvor folk kan henvende seg og få skikkelig behandling og et ordentlig svar. Så hvis du som student har et godt forslag eller noe du lurer på er det bare å ta kontakt med UNIKOM.

Fra visjon til samvirke:

Stikkordet er studie-
kvalitet. Stedet er
VISAM-prosjektets
kontorer på Stakke-
vollveien. -Vi setter
studenten i sentrum,
sier Liv Karin
Krogseng og Marie
Malde, henholdvis
medarbeider og leder
på prosjektet "Fra
visjon til samvirke".

Studér egne studievaner! Det kan lønne seg å være bevisst på hvordan man bruker tida over pensumbøker og notatblokker.

Ansvar for egen læring

Den overordna målsetninga vår er å skape et best mulig læremiljø for studentene på universitetet. Vi gjør vi gjennom å bygge opp økonomisk støtte til ulike prosjekter for å øke studiekvaliteten på de enkelte instituttene, sier Liv Karin og Marie. I øyeblikket har VISAM ikke mindre enn 15 prosjekter på gang, og omvidden er stor: Her finner vi alt fra studievanekurs for eksisterende studenter til kursing i sosiale relasjoner for seminarlærere.

Studiekvalitet på dagsorden
-Vi ønsker å bidra til utvikling av undervisningskulturen på universitetet, og finne arenaer for refleksjon om hva studiekvalitet egentlig er, sier Marie. -Disse refleksjonene må inkludere både studenter, lærere og administrasjon, og det endelige målet er å komme fram til løsninger som er realistiske og realistiske for alle. Vi har allerede fått satt studiekvalitet på dagsorden ved hjelp av universitetets institutter og fagseksjoner, og det er vi godt fornøyd med.

Marie kan fortelle at Institutt for Rettsvitenskap de siste årene har satt mye på å legge om til studentaktiviserende undervisning, noe som har bidratt til at trykprosenten har gått ned. På innføringskurset i kjemi kan man vise til lignende resul-

prestasjon.....

Et stort del av prosjektene handler om skrivetrening i en eller annen form. -Skriving er et helt nytt redskap i enhver læringssituasjon, sier Marie. -Det viser seg at man får bedre utbytte av undervisninga og lærer lettere å beherske og er fortrolig med bestemte skrive- og notatknikker.

Poenget er å vri vinklinga på prestasjonene til selve pro-

sessen, skyter Liv Karin inn. -Mange er redd for at det de skriver ikke er bra nok. Dermed blir de sittende og tenke på det mens de skriver, i stedet for å konsentrere seg om selve skrivinga.

VISAM-prosjektet tar spesielt sikte på å hjelpe helt nye studenter og hovedfagsstudenter. -Undersøkelser har vist at enkelte faser er mer kritiske enn andre, sier Marie. -Helt ferske studenter trenger veiledning og innføring i hva et universitetsstudium egentlig innebærer. Prosessskriving har vært brukt på ex-philstudiet de siste årene, først og fremst med hensyn til skriving av semesteroppgave. Dette har gitt gode faglige resultater, i tillegg til at studentene får mye ut av det sosialt.

....til prosess

Prosessskriving innebærer i korthet at man skriver og så diskuterer hverandres tekster i grupper fortløpende. Man får altså diskutert det man har skrevet mens man fortsatt er inne i selve skriveprosessen, og får dermed vurdert og eventuelt korrigert det man skriver før teksten er ferdigmeislet. Prosessskriving har vært brukt både i grunnskole og videregående skole tidligere, men er forholdsvis nytt i universitetsammenheng. -Det er ei utbredt oppfatning at bare barn trenger å lære å skrive, men dette er feil. Det er for eksempel utrolig lett å rote seg bort i lange faglige utlegninger som ender opp med å være totalt uforståelige for andre, sier Marie.

VISAM er også opptatt av at trening i studievaner og studieteknikk bør integreres i den ordinære undervisningen på ex-phil og grunnfag. Tidligere har det blitt arrangert kurs med frivillig oppmøte, men det viser seg at tidsnød presser studentene til å prioritere mellom kurs og forelesning, og da prioriterer de fore-

VISAM-prosjektets styre: Liv Karin Krogseng, Lars Magne Andreassen, Marie Malde, Marit Engbretsen og Einar Størkersen (foto: Brynjar Indahl).

lesningene. De som tidligere har prøvd seg på skrive- eller studievanekurs, vet at dette er noe som kan hjelpe dem, mens det ofte er vanskelig å motivere studenter som aldri har drevet med alternative arbeidsmåter i studiene sine.

Hjelp til hovedfagsstudenter

Det viser seg at mange møter veggen når de skal skrive hovedfagsoppgave. -Her ønsker vi å starte opp hjelp til skriving av prosjektbeskrivelser, sier Marie.

Å øve seg på å skrive under press har også vist seg å være nyttig. -Dette har vi jobbet spesielt med i forhold til dyslektikere, noe som har vist seg å være veldig vellykket. Vi arrangerte et skrivekurs, hvor deltakerne ble bedt om å skrive logg. Tilbakemeldinga fra dyslektikerne var at det var uvant, men godt å bli presset til å skrive, og det konkrete resultatet av kurset var loggbøker med minimalt av skrivefeil.

Men VISAM tar ikke bare for seg det faglige aspektet ved et universitetsstudium. -De sosiale relasjonene på studiet er utrolig viktig for det faglige utbyttet. Derfor satser vi på kursing av seminarledere, sier Liv Karin. Hun kan fortelle at ISV allerede har gjennomført et såkalt selvtil-litskurs for seminarledere på hovedfag. Her ble det lagt vekt på viktigheta av å ta vare på enkeltindividet i seminargruppa. -Alle har vel opplevd at enkelte alltid tar ordet, mens andre aldri sier noe. Hvis seminarlederen er oppmerksom på slike "skeivheter" og klarer å forhindre dem, blir utbyttet av seminarundervisninga bedre for alle parter, mener Liv Karin. Seminarlærerne skal også trene studentene i å stå foran forelesningene. Her har videokameraet blitt tatt i bruk. -Studentene får øve seg i å holde foredrag foran kamera, og så ser de på opptaket og analyserer det etterpå. Denne formen for undervis-

ning er helt ny innenfor universitetspedagogikken.

Åpne for ideer

VISAM jobber nå for å forankre prosjektet sitt på ISV. -Det er her de fleste enkeltprosjektene våre har blitt gjennomført, og vi har også sterke støttespillere her i studentenes fagutvalg, sier Marie og Liv Karin. -Men alle andre institutter er selvfølgelig også hjertelig velkommen til å komme med ideer.

De to understreker at det er studentene selv som er de viktigste bidragsyterne i debatten om studiekvalitet. -Bry deg om læringstiljøet ditt, oppfordrer de, -det er du selv som skaper det! Hvis du har ideer om hva som bør gjøres for å øke studiekvaliteten på ditt fag, så kom til oss. Vi er åpne for forslag, og vi håper at studentene ser viktigheten av at de engasjerer seg selv, avslutter Marie Malde og Liv Karin Krogseng.

Universitetsbiblioteket: Den dype kunnskapskilden

BIBSYS gjør litteraturen tilgjengelig

-Hensikten med Bib-Sys er å gjøre litteraturmengden lettere tilgjengelig for den enkelte biblioteksbrukeren, sier universitetsbibliotekar Odd Harald Johannessen.

Er du en ivrig UB-bruker? Da har du kanskje funnet deg selv i følgende situasjon: Fortapt mellom høye reoler med en helt klar forestilling om hvilken bok du er ute etter, men uten den minste anelse om hvor den befinner seg. Fortvil ikke, det finnes et system. Det heter BIBSYS, og du finner det på alle de datamaskinene som er satt fram til felles bruk rundt om på UBs avdelinger. Storparten av bøker og tidsskrifter på UB er registrert i BIBSYS, og her kan du selv gå inn og finne det du trenger å vite om ei bestemt bok.

-Ved hjelp av BIBSYS kan du finne ut om boka er utlånt eller står i hylla. Du får oppgitt et nummer som forteller deg hvor boka befinner seg, du får navn på forfatter, utgiver, forlag, året for utgivelsen, -kort sagt gir systemet en oversikt over alle bibliografiske fakta, sier Odd Harald Johannessen.

Fem minutter innføring

Og han kan forsikre om at systemet er enkelt å bruke: -Du trenger absolutt ikke å være data-freak for å finne ut av BIBSYS. Alle som er interessert, kan henvende seg i skranken på UB og få et fem-minutts innføringskurs, -det er alt du trenger.

Det er flere måter å gå fram på når du skal bruke BIBSYS. Hvis du vet navnet på boka eller forfatteren, kan du slå opp på ett av disse. Du kan også ta utgangspunkt i et bestemt emne, og søke på det. En annen løsning er å søke på utgiver.

Bøker fra Oslo og Bergen

BIBSYS er også koblet opp til andre databaser. Hvis du har tilgang på en PC som er tilkoblet universitetets nett, har du også direkte tilgang på BIBSYS derfra.

-I tillegg er vi en del av et felles nett for alle universitetene, og det er dermed også mulig å

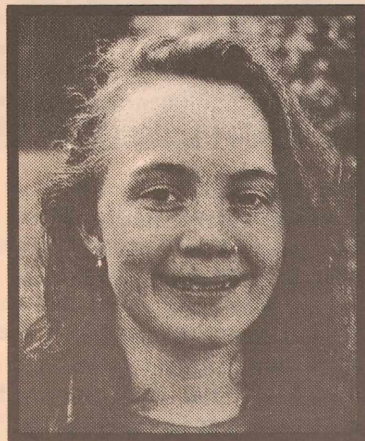
Med BIBSYS finner du den litteraturen du trenger.

låne bøker fra UB i Oslo, Bergen og Trondheim. Det vil stå på skjermen hvor boka du er ute etter befinner seg, og hvis du henvender deg i skranken, vil de hjelpe deg å bestille boka, forteller Odd Harald Johannessen. Og understreker samtidig at poenget med BIBSYS ikke er å unngå kontakt med bibliotekarene. -BIBSYS er bare et lete-system. Man må fremdeles henvende seg i skranken når

man skal låne bøker, og det er selvfølgelig også meningen at man skal kunne be om hjelp der hvis man ikke finner det man leter etter. Poenget med BIBSYS er først og fremst at det skal være enklest mulig for brukerne å orientere seg i det mylderet av bøker og tidsskrifter som finnes hos oss. "Litteraturen ut til folket!" er vår arbeidsparole, smiler Odd Harald Johannessen.

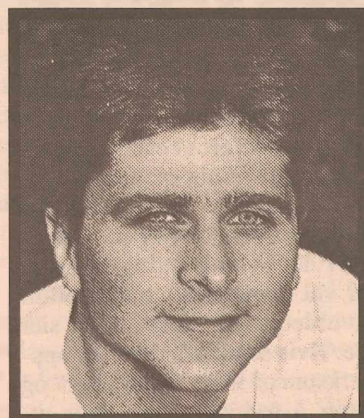
Hvordan bruker du biblioteket?

...spurte vi tre studenter i ulike studiesituasjoner.

Maja Bjerkeng Nielsen, grunnutdanning sykepleie

-Jeg går vanligvis på UB for å lese. Sofaene gjør sitt til at jeg liker meg bedre der enn på lese-salen. Allikevel går jeg ikke på UB for å slappe av, men for å jobbe; finne tak i faglitteratur, skrive eller lese. Det hender selvfølgelig også at jeg tar meg en pause i jobbinga. Da leser jeg aviser eller ei bok som er helt usaklig i forhold til studiet, ofte noe jeg bare plukker ut av hylla på måfå. Det er den mest spennende måten å finne bøker på...når jeg skal ha tak i faglitteratur, bruker jeg som oftest BIBSYS. Det går greit nok, sjøl om jeg generelt sett ikke er noen god venn med datamaskiner.

Øyvind Eggen, sosialantropologi grunnfag:

-Jeg bruker UB både som lesesal og sosialt treffpunkt. Når jeg skal lese, setter jeg meg vanligvis nært trappene sånn at jeg ser kjente og kjente ser meg hvis de går forbi. Unntaket er den siste måneden før eksamen; da gjemmer jeg meg på Domus for

å få fred til å lese. Ellers hender det ofte at jeg tar meg en tur mellom hyllene på UB og finner meg en skjønnlitterær bok som jeg slapper av med en time eller to, -det er godt med en pause fra all faglitteraturen. Stort sett går det greit å finne fram på biblioteket. Jeg har brukt BIBSYS, men foretrekker å spørre i skranken hvis jeg trenger hjelp til å finne ei bok. Det er tross alt hyggeligere å kommunisere med et menneske enn med en maskin! Forøvrig savner jeg et lettfattelig system som forklarer meg hvor jeg finner den boka jeg er ute etter, -det nummeret man får i skranken eller i BIBSYS er uforståelig uten nærmere forklaring.

Ingrid N. Walseth, historie hovedfag:

-Når jeg er på UB, så er det for å finne faglitteratur. Jeg bruker for det meste Bib-Sys til å finne fram, og syns det fungerer veldig bra. Jeg var på et 1-timers innføringskurs i høst, og hvis man har brukt en PC før, er det ikke vanskelig å lære seg å bruke det

systemet UB har. Da jeg begynte på hovedfag ble vi vist rundt på blant annet biblioteket, og fikk ei skikkelig innføring i hvor man finner hva, både når det gjelder fagbøker, skjønnlitteratur, aviser og tidsskrifter. Vi var også innom kjelleren og kikket på mikrofilm-arkivet. Syns systemet på UB fungerer helt greit, og sjøl om nummerkatalogen kan virke noe avskrekkende i begynnelsen, lærer man seg etter ei viss stund å finne fram til den faglitteraturen man trenger.

Velkommen
til UB!

Universitetsbiblioteket i Tromsø ønsker alle studenter velkommen til et nytt semester og studieår. Hos oss kan du være sikker på å finne stoff som ikke står i lærebøkene!

Helge Salvesen
overbibliotekar

15 kilometer litteratur i syv bibliotek

Universitetsbiblioteket (UB) har 15 713 hyller med bøker og tidsskrifter (pr 1.1.94) og holder på syv forskjellige steder. De to største avdelingene ligger på universitetssenteret i Breivika og er betjent 12-13 timer i døgnet utom sommersesongen. Åpningstider, se studietalogen:

1. Avdelingsbiblioteket for humaniora, samfunnsfag og jus holder til i "UB-bygget" sentralt på universitetsområdet.

2. Avdelingsbiblioteket for realfag og medisin sammen med Tromsø sefaghøgskoles bibliotek MH-bygget.

De mindre bibliotekene er stort sett bare åpne vanlig kontortid. Noen er delvis ubetjent (se detaljer, se studietalogen):

3. Avdelingsbiblioteket for Tromsø Museum holder til i museumbygget på Sør-Tromsøya.

4. Psykologifaget har en egen bibliotekavdeling i Åsgårdveien der studenter og lærere holder til.

5. På Kjærbygge i Tromsø sentrum er det en liten bibliotekavdeling med knytning til Norges fiskerihøgskoles lokaler. Her finnes litteratur om økologi.

6. Biblioteket i Geologibygget betjener geologi-, biologi- og fiskerifagene.

7. Fysikkfaget har et bibliotek på Nordlyssenteret ved Prestvannet.

TROMSBUSS

Studenter - velkommen til Tromsø! Til og fra Universitetet - bruk buss! Ruter for høstterminen:

20 | 21 | 25 | 26 | 37 | 41 | 43 | 44 TROMSBUSS Fra 28.3.-30.10.94
Sentrum-RITe

Avgangstider fra Sentrum (se merknad) angitt med minuttall.

Time	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Mandag	30a	05a	00a	05c	05c	05c	10c	10c	05c	10a	10a	10a	02a	02a	10c	10a	10a	
ti	35e	05e	05e	18a	18a	18a	18a	18a	20a	20c	10c	10c	05c	05c	45b	25b	25d	
fredag	42c	10c	06a	38a	30a	38a	35e	38a	25e	22a	22a	22a	10e	10e	45b	40c	55b	
	45a	18a	18a	58a	58a	58a	58a	40c	30c	25e	25e	35c	22a	45b				
		30a	30a		58a	58a	55e	35a	34a	34a	42a	42a						
		32c	30c				58a	48a	45c	40c								
		35e	35e					55c	46a	46a								
		42a	42a					55e	55e	55e								
		48a	55a					58a	58a	58a								
		54a																
		58c																
Lørdag	45h	35f	30b	00b	05c	00a	00a	00a	00a	00a			25b	55b		10a	10a	
		35g		05c	20a	05c	10c	10c	10c	10c						25b	25d	
		55b		50a	40a	20a	20a	20a	20a	30a	55b					45d	55b	
						30e	40a	40a	35e									
						35c	40c	40c	40a									
						40a												
Søndag	45h	50f			35h			40b	40b	25b	55b		25b	55b		25b	10b	
		50g			55f											45d	25d	
					55g											55b	55b	

- a - Rute 20 via Dramsvegen. Avgangsholdeplass Sparebanken NOR, Fr. Langes gt.
- b - Rute 21 via Stakkevollvegen. Avgangsholdeplass Urmaker Jørgensen, Sjøgeta.
- c - Rute 25 via Stakkevollvegen. Avgangsholdeplass Restaurant «Bort-Natta», Sjøgeta.
- d - Rute 26 via Dramsvegen. Avgangsholdeplass Hennes & Mauritz, Fr. Langes gt.
- e - Rute 37 via Dramsvegen. Avgangsholdeplass Sparebanken NOR, Fr. Langes gt.
- f - Rute 41 via Dramsvegen. Avgangsholdeplass Hennes & Mauritz, Fr. Langes gt.
- g - Rute 43 via Stakkevollvegen. Avgangsholdeplass Piri Parfymen, Fr. Langes gt.
- h - Rute 44 via Dramsvegen. Avgangsholdeplass Hennes & Mauritz, Fr. Langes gt.

20 | 21 | 25 | 26 | 37 | 41 | 43 | 44 TROMSBUSS Fra 28.3.-30.10.94
RITe-Sentrum

Passeringsstider fra RITe (se merknad) angitt med minuttall.

Time	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Mandag	17a	13d	03a	03a	03a	03a	03a	03a	08a	04a	01e	00e	07a	10e	10a	10a	07b	50b
ti	37d	14a	14c	08c	23a	23a	23a	23a	12e	09c	02c	08a	27a	17a	38b	43a	13c	
fredag	38a	20a	15a	23a	38a	42c	40a	38a	17c	11e	04a	16c	40c	40c	45c	43a		
	45c	21c	21e	35a	42c	43a	43a	42e	25a	16a	16a	20e	47a					
	50c	27a	27a	42c	43a		46c	45c	39a	28a	20e	28a						
	53a	40a	39a	43a			53a	41e	37c	28c	40e							
		41e	42c					46c	40a	30a	43c							
		49c	51a					51a	41e	40e	48a							
		51e	55e						52a	48a								
		52a								50c								
		55d																
Lørdag	30f	20h	38c	28a	13a	10c	10c	13a	13a	02a	43c		22b	52b		23b	08b	50b
	35g	42b	42b	39c	34a	14a	14a	14a	14c	32a	52b					43a	43a	
		47d		53a	40c	34a	34a	33a	33a	43c								
					54a	35e	45c	44c	40e									
						40c	53a	53a	44c									
						54a												
Søndag	30f	35h			20f			07b	37b	18b	53b		23b	53b		22b	08b	50b
	35g				25g											49b		
					45h													

- a - Rute 20 via Dramsvegen. Passerer RITe vis à vis hovedinngangen.
- b - Rute 21 via Stakkevollvegen. Passerer RITe vis à vis hovedinngangen.
- c - Rute 25 via Stakkevollvegen. Passerer RITe på samme side som hovedinngangen.
- d - Rute 26 via Dramsvegen. Passerer RITe vis à vis hovedinngangen.
- e - Rute 37 via Dramsvegen. Passerer RITe vis à vis hovedinngangen.
- f - Rute 41 via Dramsvegen. Passerer RITe vis à vis hovedinngangen.
- g - Rute 43 via Stakkevollvegen. Passerer RITe på samme side som hovedinngangen.
- h - Rute 44 via Dramsvegen. Passerer RITe vis à vis hovedinngangen.

NB! I perioder med mye trafikk vil bussen kunne passere noen minutter senere enn angitt!

**VELKOMMEN
TIL FOKUS OG
VERDENSTEATERET!**

Hyggelig treffsted med mye god film.

Tromsø Kommune eier og driver Fokus (730 plasser) og Verdensteateret (200 plasser) og har daglig 5-6 forestillinger og 3-4 filmer på plakaten.

Noen av dere vil også oppleve kino-lokalene som undervisningssted på dagtid.

Tromsø Filmklubb har medlemsvisninger hver lørdag kl.14.30 og annenhver fredag kl.16.30 på Verdensteateret i vinterhalvåret.

Og allerede nå minner vi om det store filmeventyret: TROMSØ INTERNASJONALE FILMFESTIVAL som arrangeres for 5.gang 25.-29.januar 1995

**TROMSØ
KOMMUNALE
KINO**

Ottar

populærvitenskapelig tidsskrift.

Tegn et abonnement nå! Pris kr 125,- pr. årgang.

Ja, jeg ønsker å tegne et abonnement på Ottar.

Navn:.....

Adr:.....

BREV

SVARSENDING
Avtale nr. 809000/147. (Pb)

Ottar
Tromsø Museum
9006 Tromsø

Kan sendes
ufrankert i
Norge.
Adressaten
vil betale
porto en

Det populærvitenskapelig talerør med artikler fra Nord-Norges natur og kultur

**Hvis
du fikk
velge...**

Ville du foretrekke en avis som spiser kirsebær med de store, eller en som spytter steinene på dem?

TILBUD TIL STUDENTER:

Klassekampen hver dag i tre måneder 310,- (full pris er kr. 410,-)

Klassekampens lørdagsutgave i et halvt år for 270,- (full pris er kr. 295,-)

SEND AVISA TIL

NAVN .....
ADRESSE .....
POSTNR./STED .....
TELEFON.....SIGN.....

BREV

PORTO
ER
BETALT

Avtalenr. 152103/3

KLASSEKAMPEN
Bryn postkontor
0611 OSLO

Forfedre på data

År: 1874. Sted: Lyngen prestegjeld. Avdødes navn: Lars Pedersen, født av Inga Lassesdatter Lind i Karesuando 30te juli, forsørget av Peder Larsen Valgiabe, fjeldfin. Død 2dre august. Bosted: Gamme paa Lyngseidet. Alder: 6 maaned. Dødsarsak: Ukjent.

Opplysningene kommer fra kirkebok for Lyngen, og er ført i pennen av den lokale presten for vel 100 år siden. I dag systemiseres og bearbejdes det skriftlige materialet om Lars Pedersen og hans samtidige i 1800-talls Norge av Registreringsentralen for historiske data ved UiTø.

Registreringsentralen for historiske data (RHD) ble opprettet i 1981 og er i dag en permanent institusjon underlagt Institutt for samfunnsvitenskap. Gjennom dataregistrering - ut i fra gamle folketellinger og kirkebøker fra hele landet - er det mulig å lage statistikker som viser hvordan folk levde i tidligere tider.

Målet er et nasjonalt befolkningsregister for 1700- og 1800-tallet, først og fremst til bruk i forskning. Et slikt register vil og-

så helt klart være av interesse for skoler, slektsgranskere og for folk som jobber med bygdebøker, sier Terje Holtet, administrativ leder på RHD.

Dataregistrert historisk kildemateriale er til uvurderlig hjelp for historikere og demografer som studerer historiske sammenhenger og endringer over tid. Vi har konsentrert oss om folketellingene fra 1865, 1875, 1891 og 1900, og kirkebøkene fra 1700- og 1800-tallet. I kirkebøkene har prestene ført opp alle som har blitt døpt, konfirmert, gift og begravet i deres prestegjeld, mens folketellingene gir opplysninger om navn, alder, yrke, fødested, bosted og så videre. Ut i fra disse kildene er et mulig å se på for eksempel sosial mobilitet, hvordan befolkninga har utvikla seg, hva slags yrkessammensetning

og alderssammensetning man hadde, hvordan kjønnsfordelinga var på landet og i byene. Per i dag har vi registrert omtrent 1,3 millioner personer.

By- og slekthistorie

Terje kan fortelle at hovedfagstudenter benytter seg flittig av de fakta som sentralen jobber med. RHD får også daglige henvendelser fra ulike institusjoner, for eksempel videregående skoler som jobber med lokal-historiske prosjekter, men også fra enkeltpersoner som interesserer seg for by- eller slekthistorie. -Alt materialet vi jobber med samles i bøker som vi selger. I tillegg er det mulig å komme til oss og sitte her og jobbe med statistikker og oversikter. Hvis man ønsker å kikke på originalene, kan man henvende seg til statsarkivet. Hos dem finnes alle kilde-

ne på mikrofilm. Poenget er at arkivmaterialet i sin originale form er tungvint å bruke; vi jobber med gamle, håndskrevne og ofte nærmest uleselige kilder. Registreringene våre sparer forskere og andre interesserte for mye arbeid, samtidig som det sparer kildene for slitasje, sier Terje. Og avslutter med å oppfordre alle historieinteresserte til å ta kontakt. Du finner Terje og Registreringsentralen for historiske data i kjelleren på historiebygget, nedenfor Driftssentralen.

Registreringsentralen for historiske data driver blant annet med dataregistrering av kirkebøker (foto: RHD).

Fra ei kirkebok...

Kirkebøkene inneholder ikke bare tørre fakta om tid og sted for fødsel, bryllup og død. Ofte sier de også noe om omstendighetene rundt hendelsene. Vi bringer her et eksempel på en merknad som er ført inn i forbindelse med begravelsen av Ole Pedersen Vasharas, fjellfinne fra Karesuando:

"Dræpte sig selv i et Anfald af Sindsyggdom ved at overskjære Livvaaren paa Haandledet, var efter Sigende for en Ugen Tid siden bleven vakt og har efter den Tid været saa urolig, at man har holdt Vagt over ham. Natten til Torsdag, havde han, som han sagde, sovet godt, fik en kniv for at skjære Tobak og gik ud af Gammien, uden at nogen lagde mærke dertil, hvorpaa Gjærningen skede, fandtes kort efter død i en Stenur et lider Strykke borte i Skoven, hevde havt nogle Penge hos sig (circa 3 spesiedale), som ikke er gjenfundet. Dødsfaldet meldt af Peter Johannesen Bensjord der var sendt af Nils Peder Nilsen (Jovanka) Hornsnes. Vides ikke før at have været sindsvag."

Håndverk, vitenskap eller kunst?

Embedsstudiet i sykepleievitenskap er et fem år gammelt studium her ved universitetet. Studiet går ut på å gi studentene innsikt i og kunnskap om forskningsoppgaver og utviklingsprogrammer innenfor sykepleien.

Det var i 1989 at man opprettet Avdeling for sykepleievitenskap - som er underlagt Institutt for klinisk medisin (IKM) på MH-bygget. Sykepleievitenskapen er lagt opp som et embedsstudium i to avdelinger som tilsammen går over 3 1/2 år. Første avdeling går over tre semester, er hovedsaklig teoretisk rettet og skal danne grunnlaget for den praktiske delen det tredje semesteret. Andre avdeling består i hovedsak av etikk, forskningsetikk, helsetjenesteadministrasjon

og forskningsmetoder/statistikk, samt arbeid med hovedoppgaven.

Ved siden av embedsstudiet i sykepleievitenskap, som bygger på 3-årig høgskoleutdanning i sykepleie, gir ASV et hovedfagstilbud tilrettelagt for lærere i helsefagutdanninger (kun 2 opptak).

I utviklingen av sykepleierfaget legger man vekt på internasjonalt samarbeid med sykepleieinstitutter og enkeltpersoner ved andre universiteter, bl.a. i San Fransisco, USA.

Per Kristian Roghell, Ellen Haldorsen og Toril Johansen ved Avd. for sykepleievitenskap.

Studenttilbud

Skal du vite hva som skjer i Tromsø?

For kun kr 300.-

får du avisa Nordlys ut året 1994.

Send kupongen i utfylt stand, og du har Nordlys i postkassen før kl. 07.00 om noen dager.

(Portoen er betalt)

POSTKORT

Jeg ønsker Nordlys ut året 1994 for kr 300.-

Avisen sendes til:.....

Adr.:.....

.....Tlf.:.....

Regningen sendes til:.....

Svarsendingsmerke
BETALT
Kan sendes
ufrankert i Norge.
Avisen betaler
portoen.

Svarsending

Avtale nr. 809000/29

Nordlys

abonnementsavdelingen
9000 Tromsø

Senter for miljø og utviklingsstudier

Spørsmålet om bærekraftig utvikling er like aktuelt for nordområdene som for den tredje verden, sier Jens Revold ved SEMUT.

Senter for miljø og utviklingsstudier (SEMUT) ble etablert som et ledd i arbeidet med å følge opp rapporten "Vår tides framtid" fra Brundtlandkommisjonen. SEMUT har som målsetning å styrke forskning, utdanning og formidling som kobler miljø og utvikling. Senteret skal også fremme miljø- og utviklingsarbeid med universiteter i den tredje verden og i Nordvest-Russland.

-Vi konsentrerer vår virksomhet om fire satsingsområder, sier Jens Revold, administrativ leder for SEMUT, i forhold til den tredje verden jobber vi med utviklingsforskning og bærekraftig utdanning av fiskere, i forhold til nordområdene jobber vi med formidling av biologiske fellesressurser og miljørelatert øst/vest-forskning og overvåking. Når det gjelder det siste punktet, har vi sett spesielt på problematikken rundt kjernefysikk og industriell forurensning i nord.

Nordområdene for utfordring?

SEMUT arrangerer også en rekke seminarer og utstillinger, hvor ulike strategier for miljø og utvikling tas opp til diskusjon. I seminarrekken om nordområdene nevnes som av de mest aktuelle. Dette er et fellesarrangement for SEMUT, Amundsensenteret og SESAM. Det første seminaret i nordområdene - det neste "nordområdene" - er allerede avviklet.

Når det gjelder den langsiktige satsinga, har vi en ide om å få opprettet et miljøcenter for Nordkalotten, forteller Jens Revold. Senteret skal være tilknyttet høyere utdanning, og skal fungere som koordinatør av miljøarbeid i nordområdene.

Amundsensenteret

-Det er ikke nok å være verdens nordligste universitet, - vi bør også være det ledende universitetet innen arktisk forskning og utdanning, sier Frits Jensen, administrativ leder ved Amundsensenteret.

Roald Amundsen senter for arktisk forskning ble opprettet i 1989, og har siden den gang jobbet for å styrke den arktiske forskningen ved UiTø. "Tromsø som polarsenter for

Jens Revold, Frits Jensen og Per Hætta fra sentrene ved Universitetet i Tromsø.

hele Europa" og "Universitetet i Tromsø - Europas arktiske universitet" er to slagord som sier mye om Amundsensenterets målsetning.

Synliggjøre polarvirksomhet

Vel 100 forskere ved UiTø er knyttet til Amundsensenteret, og tilsammen dekker disse de fleste fagområdene innen norsk polarforskning. I fjor ga Amundsensenteret ut heftet "Tromsø - Centre for Polar Research". Heftet foreligger både i engelsk og russisk utgave, og skal også gis ut på norsk, tysk og fransk. I løpet av høsten vil det sannsynligvis også foreligge en brosjyre om polarutdanningen ved UiTø.

Amundsensenteret er sekretariat for "Referansegruppen for forskning og høyere utdanningssamarbeid med Nordvest-Russland. Frits Jensen kan fortelle at UiTø har fått 5 millioner kroner fra UD for 1994, og en del av disse vil gå til studentutveksling med Russland samt videreføring av langsiktige samarbeidsprosjekter som fikk støtte i 1993.

Senter for samiske studier

-Det har alltid vært et samisk innslag på UiTø, og det er SESAMs oppgave å ta vare på dette innslaget, sier Per Hætta.

Senter for samiske studier (SESAM) skal synliggjøre og styrke forskning og undervisning om samiske forhold, både internt på UiTø og i forhold til nasjonale og internasjonale kontakter.

-I forbindelse med den internasjonale urbefolkningskonferansen i november i fjor ble det utarbeidet ei oversikt over samiskrelaterte forskningsprosjekter ved UiTø, forteller studieveileder Per Hætta. -Det pågår i dag en mengde prosjekter rundt om på universitetets ulike fagområder. Det har alltid vært et samisk innslag på UiTø, og SESAM ser det som sin oppgave å koordinere tverrfaglig samarbeid og være en fellesinstans for all den samiske aktiviteten ved universitetet.

UiTø-kunstner

I 1993 vedtok SESAM å knytte til seg den samiske kunstneren Iver Jåks. Han skal - i tillegg til sitt arbeid som kunstner - kunne være innleder og foreleser på de ulike seksjonene ved universitetet. Dette er et forholdsvis utradisjonelt tiltak i norsk sammenheng, men det er velkjent i høyere utdanning i andre land.

-Iver Jåks har så langt holdt forelesninger for blant annet antropologi- og kunsthistorie-studentene, men han har absolutt noe å bidra med også innenfor andre fagkretser, mener Per Hætta.

Framover vil SESAM jobbe spesielt i forhold til 90-tallet som FN's urfolkstiår. -Vi ønsker et samarbeid mellom ulike urbefolkningsgrupper på Nordkalotten, men det er også snakk om å involvere urfolk i mer fjerntliggende områder som New Zealand, Australia, Canada og USA, sier Per Hætta.

STAKKEVOLLUN. 69B

MANDAG - FREDAG: KL 10.00 - 21.00

LØRDAG: KL 12.00 - 18.00

VASKERI - KAFE - SOL - DUSJ - SYMASKIN

Vask av tøy inkl. vaskemiddel (1 maskin) Kr. 45,-
(Intill 7 kg. - vasketid ca. 30 min.)

Tørk av tøy (1 maskin) kr. 20,-
(Intill 7 kg. - tørketid ca. 30-45 min.)

Vask av ryer inkl. vaskemiddel (6 kg.) kr. 90,-

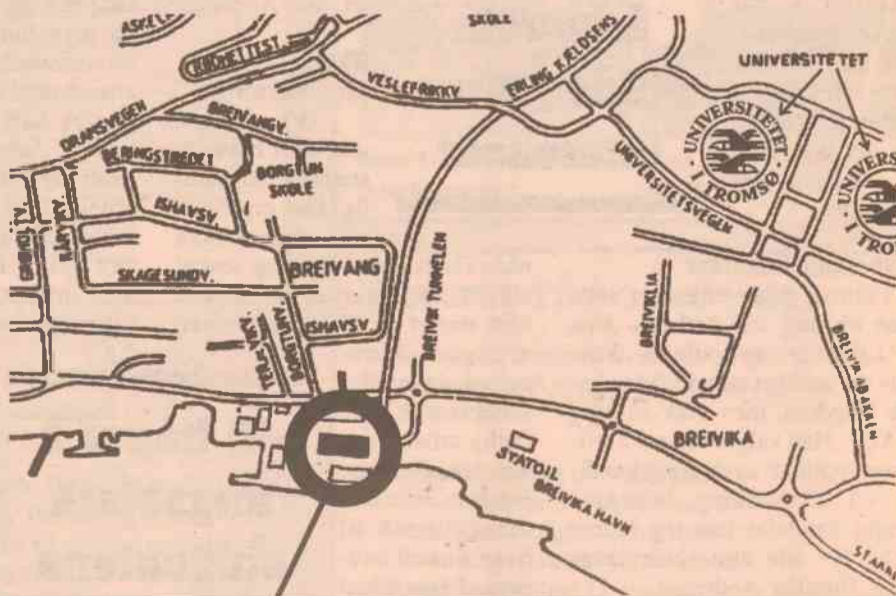
Vask av matter inkl. vaskemiddel (6 kg.) kr. 90,-

Symaskin minimum 30 min. kr. 15,-

Soltime kr. 35,-

Dusj kr. 20,-

Du kan altså vaske, tørke, reparere, stryke og presse dine klær, gardiner, dyner, puter, soveposer, dynejakker, ryer, matter osv. - og mens du venter kan du ta sol, dusje eller slappe av i kafeen!!!

VELKOMMEN!

Studenten i fokus

Andreas Bakke ble ved vårens allting valgt som Studentstyrets nye leder. Han er imidlertid ikke noen fersking innen studentpolitikken. I løpet av det siste året har han vært medlem av Studentstyrets arbeidsutvalg, og i januar tiltrådte han som nestleder. Dette er nok erfaringer som vil komme godt med når han nå skal jobbe for studentenes beste.

Andreas er 22 år og født og oppvokst i Tromsø. Han har et par års fartstid som student ved universitetet og har tidligere tatt historie grunnfag og avsluttet i vår fransk grunnfag. Når han nå går helhjertet inn i studentpolitikken blir det nok liten tid studiene det neste året.

Uavhengig kandidat

Politisk engasjement er ikke noen ny ting for Andreas. Han har i flere år vært politisk aktiv. Han var en kort stund i Sosialistisk Ungdom, men gikk så over til AUF. Han valgte likevel å stille som politisk uavhengig kandidat ved vårens allting. -Som uavhengig kandidat kan jeg lettere jobbe for alle alle studentenes beste, forteller Andreas.

Nok å gjøre

-Vi vil nok ha nok å gjøre i året som kommer. En av de viktigste sakene i året som kommer

er nok lukkingssaken. Det blir derfor viktig for oss å sette oss ordentlig inn i saken og begrunne på en skikkelig måte hvorfor det er viktig med et åpent universitet, sier Andreas.

Økt studiekvalitet

-Vi vil også jobbe for hvordan studiene best mulig kan organiseres, slik at man

både får et godt faglig og sosialt utbytte. De fagutvalgene som er blitt startet på ISV denne våren er et godt eksempel på dette. Her kombinerer man faglig arbeid med det sosiale, noe jeg tror øker studiekvaliteten til hver enkelt student. Fagutvalget er flott prosjekt, som det er viktig

å støtte opp om. Vi vil også øke samarbeidet med de ulike instituttene, det er viktig at ISV-sa-

ker ikke dominerer Studentstyret saksområder, forteller Andreas.

Internasjonalt arbeid

Andreas er også mye opp-tatt av internasjonalt arbeid. I fjor var han internasjonalt ansvarlig i Studentstyret og fikk da mye innsikt i å jobbe med internasjonale saker. Under sitt arbeid med internasjonale saker startet han opp internasjonal komité. Selv om han nå er blitt leder og har fått mange andre arbeidsoppgaver vil likevel det internasjonale arbeidet bli tillagt stor vekt. -Foruten det å jobbe med internasjonale solidaritets-saker og samarbeidsavtaler med

andre universitet, er det også viktig å vise det internasjonale mangfoldet som finnes her ved universitet. Vi planlegger og håper å kunne arrangere en konferanse der alle studentstyrene i Bar-

rentsregionen er representert. En annen ting er et prosjekt som Norsk Studentunion (NSU) job-

ber med i Sør-Afrika, der vi i Tromsø håper å spille en sentral rolle. Det er imidlertid viktig å understreke at dette med internasjonale spørsmål ikke er noe som bare vi i Studentstyret skal engasjere oss i. Vi håper også at vi kan få med oss studentene i dette engasjementet, forteller Andreas.

Mer sosialt

Universitetet skal ikke bare være et sted for faglige utfordringer, det skal jo også være et sted hvor man kan trives sosialt. Det sosiale aspektet ved universitet vil derfor være ting som Andreas vil jobbe mye med.

-Fadderordning der gamle studenter tar seg av de nye studentene er et flott tiltak. Det er viktig at de nye studentene som kommer til Tromsø får en hyggelig mottakelse av oss som al-

lerede er her. Vi vil også å få til et samarbeid med dentsamfunnet omkring med sosiale arrangement på versitetet.

Til for studentene

- Vi som er studenttillits- te er satt til ben å ivareta dentenes inter-ser. Derfor er viktig at vi god kontakt studentene. får ikke så innsikt i hva vanlige stud-mener hvis låser seg im-kontoret sin begraver ho-en parpirbu. Å snakke studentene i-tinen er en lagt sak hvis skal kunne

en god studenttillitsvalgt. D forøvrig også bare hyggelig folk tar kontakt med oss på toret vårt i andre etasje i h-gården, avslutter Andreas.

-Vi er satt til å ivareta studentenes interesser

-Vi håper å engasjere studentene

-Det er viktig å vise det internasjonale mangfoldet som finnes på universitetet

Også du bestemmer

Studentdemokratiet ved Universitetet i Tromsø er organisert etter alltingsmodellen: Alltinget er studentenes høyeste organ, og der har alle studentene stemmerett.

Alltinget arrangeres ordnært 2 ganger i året. Det velger halvparten av Studentstyret (som styrer mellom alltingene), studentrepresentanter til Universitetsstyret (det høyeste organet på universitetet) og styret i Studentsamskipnaden (som er studentenes velferdsorganisasjon). Alltinget vedtar også et arbeidsprogram, der studentenes meninger i viktige saker nedfelles.

Allting

Studentstyret (SSt)

Studentstyret er studentenes øverste organ mellom alltingene. Det består av 21 personer, og ledes av et arbeidsutvalg (SSt-AU) på 5 personer. Studentstyret har ansvar for at den arbeidsplanen Alltinget vedtar blir satt ut i livet.

Studentstyret består av:

- Leder, valgt på Alltinget - som også er leder av Norsk Studentunion (NSU) i Tromsø
- Nestleder, valgt på Alltinget
- 10 personer valgt på Alltinget
- 9 personer valgt fra instituttene
- 1 representant fra Foreign Student Union (FSU)
- 1 representant fra Samisk Studentforening (SSSR)

Studentstyret eller AU'et velger studentrepresentanter til en rekke råd og utvalg på universitetet (se egen boks). SSt møtes 10-12 ganger i året. Til daglig er det altså arbeidsutvalget på 5 personer som styrer. I arbeidsutvalget er leder og

politisk sekretær lønnet i full stilling, mens de øvrige tre har litt lønn. Studentstyret har i tillegg ansatt en organisasjonssekretær i full stilling.

Andreas Bakke
(Leder)

Eirin E. Ytreberg
(Nestleder)

Lisa T. Amundsen
(Politisk sekretær)

Pål Julius Skogholt
(AU-medlem)

Hanne Bruun
(AU-medlem)

På instituttene

Alle instituttene på universitetet velger en representant til Studentstyret. Hvordan dette skjer varierer litt fra institutt til institutt - på grunn av den ulike organiseringen ved instituttene.

De fleste har *instituttallmøtet* som det øverste organet. Der

har alle studentene på instituttet stemmerett. Fra dette allmøtet velges et *studentråd* eller *arbeidsutvalg* for å ta seg av den daglige jobbinga.

På Institutt for samfunnsvitenskap - ISV - (og snart også på Institutt for matematisk realfag - IMR) er organiseringa

annerledes. Her velges det representanter fra hver enkelt seminargruppe til et *fagutvalg*. Det finnes et fagutvalg for hvert fag på instituttet. Fagutvalgene velger representanter til et *studentråd*, som er den høyeste studentinstansen på ISV.

Universitetet i Tromsø (UiTø):

Universitetets øverste organ er UNIVERSITETSSTYRET, som består av 9 representanter:

- Rektor (Ole D. Mjøs)
- Prorektor (Tove Bull)
- 2 studenter, valgt på Allting
- 3 vitenskapelige tilsatte
- 2 teknisk/administrativt tilsatte

Henrik Nilsen
(studentrepr.)

Pia Skøyen
(studentrepr.)

Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø):

SiTø er studentenes velferdsinstitusjon. SiTø er eier av Studenthuset, Akademisk Kvarter, studentboligene (Ørmdalen, Breivang, Storskogåsen, Storelv, Prestvannet) og alle kantine på universitetet. SiTø forvalter dessuten semesteravgifta. SiTø øverste organ er et styre på 8 personer. Studentene er ikke i flertall, men for øyeblikket er styrelederen student.

- 3 studenter, valgt på Alltinget
- 2 representanter fra de ansatte i SiTø
- 3 representanter fra UiTø

Lena Skau
(studentrepr. og styreleder)

Geir Ove Ystmark
(studentrepr.)

Geir Jarle Voldmo
(studentrepr.)

Diverse råd og utvalg:

Studentstyret/Studentstyrets AU velger studentrepresentanter til diverse råd og utvalg. Her er NOEN av dem:

- Universitetsrådet (5 studenter)
- Teknisk Budsjettutvalg (2 studenter)
- Vernepliktsutvalget (2 studenter)
- Likestillingsutvalget (2 studenter)
- Tilsettingsutvalget (1 student)
- Klagenemda (1 student)
- Styret for SEMUT (1 student)
- Styret for Senter for samiske studier (1 student)

Det er NSU

Norsk Studentunion er medlemsorganisasjonen for alle studenter ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene i Norge. De har i dag en medlemsmasse på 90.000 studenter. Som student blir du automatisk medlem når du betaler semesteravgiften. NSU jobber både med de faglige, sosiale og økonomiske rettighetene til studentene. De har representanter på alle nivå i utdanningssystemet. Disse representantene blir valgt av studentene på hvert studiested. NSU jobber også ovenfor Stortinget og regjeringen for å bedre forholdene for studentene. NSU utgir jevnlig avisen *STUDENTFORUM*.

Viktige saker for NSU:

NSU er opptatt av å sikre kvaliteten på studiene. Studenter må kunne evaluere studiene og deres kommentarer bør følges opp.

Lik rett til utdanning er en grunnleggende rett i et demokratisk samfunn. I dag blir mange unge fratatt muligheten til høyere utdanning.

NSU vil at studenter skal komme inn under arbeidsmiljøloven og trygdeavgivningen på lik linje med andre i samfunnet.

NSU jobber for å øke stipendandelen og forbedre tilbakebetalingsordningene.

Motivering av kvinner til å ta høyere utdanning, flere kvinnelige forfattere på pensum og flere kvinner i undervisningspersonalet er også sentrale målsetninger for NSU.

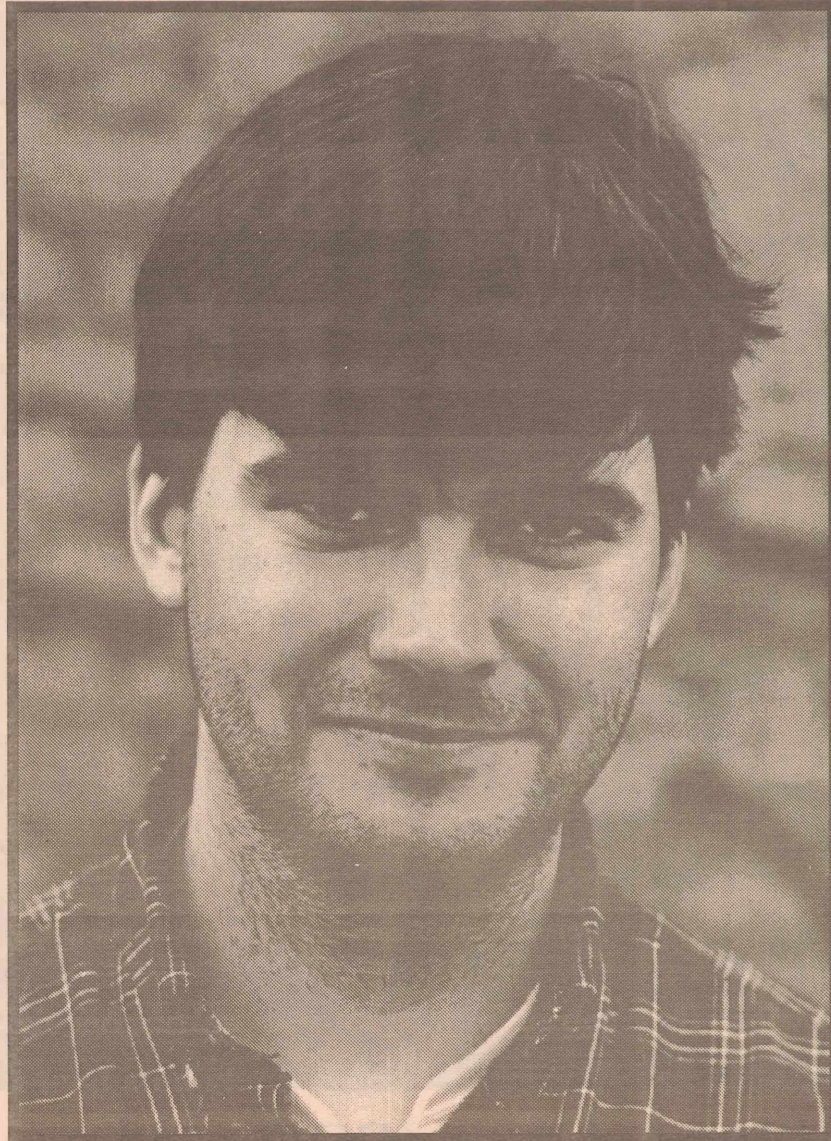
Livet er et lån

En av de sentrale oppgavene til Norsk Studentunion (NSU) er å få bedret vilkårene for studiefinansiering. De arbeider blant annet for å få øket stipendandelen. Med god hjelp av studenter fra hele landet fikk de i vinter øket stipendandelen fra 14% til 22%.

Den norske modellen for studiefinansiering har fremdeles mange svake sider. På NSU sitt landsting i 1994 gikk man inn for å arbeide for 30% stipendandel. Nå har man imidlertid fått øket stipendandelen til 22%. Dette er et skritt i riktig retning, mener Christian Hellevang, nestleder i NSU.

Studentopprør

Fjorårets statsbudsjett førte til opprør blant landets studenter. Det ble foreslått kutt i reisemoderasjonen, månedlige utbetalinger av studielånet og

-Skal vi få bedret studiefinansieringen, er det viktig at vi har med oss studentene, sier nestleder i NSU Christian Hellevang (foto: Jon Jahren).

bortfall av stipend ved forsinkelse. Hadde disse forslagene blitt vedtatt ville det ført til en vesentlig forverring av studentenes økonomiske situasjon. -Heldigvis klarte vi å avverge at disse forslagene ble vedtatt. Det hjalp godt at tusenvis av studenter engasjerte seg og gikk i demonstrasjonstog. Dette viser i praksis at det nytter å engasjere seg. Skal vi i NSU få gjort noe for å bedre studentenes situasjon, er det viktig at vi

har med oss studentene, sier Christian.

Betalingsproblemer

Statistikken viser at mange studenter får problemer når de skal begynne å betale tilbake på studielånet. Har man problemer med å betjene studielånet sitt er det viktig å ta kontakt med Lånekassen slik at man i fellesskap kan komme til en ordning. -Vanligvis legges det opp

slik at det første avdraget forfaller mellom 12 og 18 måneder etter endt utdanning. Det er imidlertid viktig å merke seg at rentene begynner å løpe med en gang etter endt utdanning, påpeker Christian.

Betal før

Når det har gått 5 måneder etter endt utdanning får du tilsendt betalingsplan som viser hvordan Lånekassen ser for seg din tilbakebetaling. -Dette er bare et forslag fra Lånekassens side og du har full rett til å betale raskere ned på lånet enn det Lånekassen legger opp til. Du kan begynne tilbakebetalingen med en gang. Du kan også innfri lånet i sin helhet, forteller Christian.

Meld fra

Skulle du komme til å bli arbeidsledig etter endt utdanning er det viktig at du melder fra til Lånekassen om dette. Du vil da få rentefritak i den tiden du er registrert arbeidsledig. Kravet er imidlertid at du må ha vært arbeidsledig i minst tre måneder. Det gjelder også spesielle regler hvis man blir syk. Det er da mulig å få omgjort lånet til stipend. Det er viktig at sykdomsperioden kan dokumenteres.

Vil ha IATB

NSU arbeider også for å bedre tilbakebetalingsvilkårene for studentene. På NSU sitt landsting gikk man inn for inntektsavhengig tilbakebetaling (IATB). Dette innebærer at lånet betales tilbake etter evne, det vil si at tilbakebetalingsratene beregnes ut i fra hvor stor inntekt man har.

-Vi vil i året som kommer arbeide med å utrede en modell for en inntektsavhengig tilbakebetalingsordning, avslutter Christian Hellevang.

Ny universitetslov

Den nye høgskoleloven skisserer en helt ny organisering av universitetene og høyskolene i Norge. Endel punkter i loven vil få direkte innvirkning på den enkelte students tilværelse.

Når det gjelder Universitetet i Tromsø vil omorganiseringen blant annet innebære at Norges Fiskerihøgskole (NFH) legges inn som et eget institutt under UiTø. Dette vil føre til at de ikke lenger vil ha sin egen rektor eller eget budsjett. De vil være som et vanlig institutt, forteller Gunhild Rui, medlem av NSUs arbeidsutvalg og NSU-ansvarlig for Universitetet i Tromsø.

Norgesnett

Det skisseres også i den nye loven, hvordan man bedre kan samordne de ulike universitetene og høyskolene. Det er dette som går under betegnelsen "Norgesnett". Med "Norgesnett" legger man opp til å skape et nasjonalt nettverk for høyere utdanning og forskning. De

ulike institusjonene innenfor nettverket skal samarbeide og utfylle hverandre i sine faglige aktiviteter. Utdanningstilbudet skal utformes og ses i sammenheng med andre nasjonale og internasjonale utdanningstilbud.

Studentenes skal høres

-Den nye loven legger opp til et bredere samarbeid med studentene på de ulike nivå. Den nye loven hjemler at studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene, forteller Gunhild.

Utvisning av studenter

Utvisning og utestengning av studenter er også en sak som blir behandlet i loven. Loven sier i korte trekk at en student som har opptrådt grovt uaktsomt eller

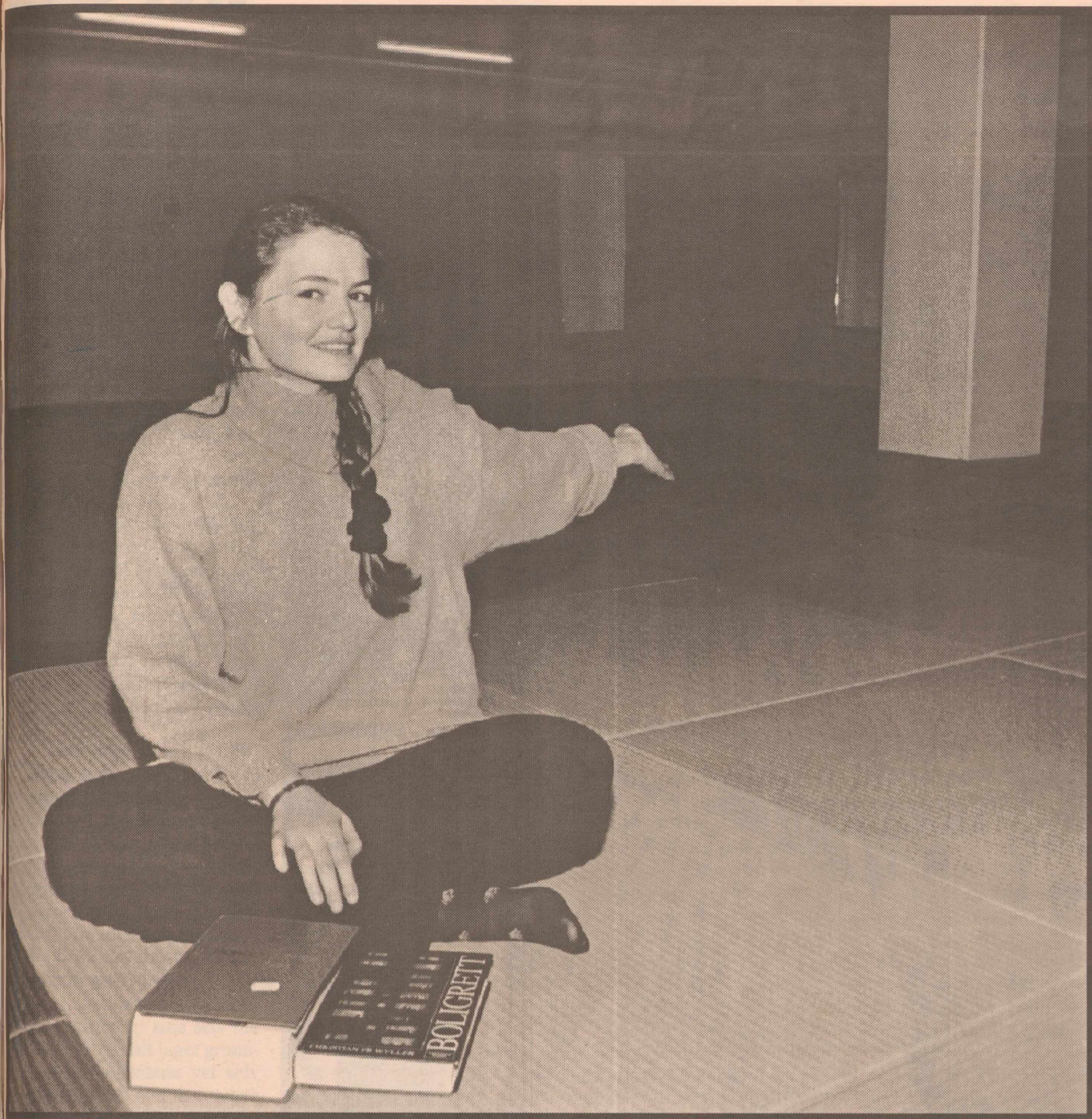
Gunhild Rui er Tromsø-ansvarlig i NSU (foto: Jon Jahren).

som er tiltalt eller dømt kan utestenges fra 1 år og opp til for livstid. Loven åpner for at det er den enkelte institusjons styre som skal avgjøre eventuell utvisning. -Denne loven er ikke ment som noe beskyttelsestiltak for studenter, men mer som en ren avstraffelse. Studenter faller som alle andre borgere under vanlig straffelovgivning, en slik paragraf hører derfor ikke hjemme i en lov om høyere utdanning, sier Gunhild.

Faglig sperre

Lovutkastets kapittel 9 §37, 3 lyder: "[Universitets-] styret kan selv fastsette særlig faglige minstekrav ved opptak til høyere grads studier". Dette betyr at styret etter samtykke fra departementet kan delegere denne avgjørelsen ned til instituttnivå. -Dette betyr at man kan få en faglig sperre på studiet. Faglig sperre betyr at man har en karaktergrense for å komme inn på hovedfag. Vi i NSU mener at det ikke finnes noen dokumentasjon på at det er en sammenheng mellom karakterer på lavere grad og høyere grad. Det skulle lages en utredning på dette, men utredningen ble stoppet før den var ferdig. Det finnes imidlertid en undersøkelse fra Universitetet i Oslo som forteller at det ikke finnes noen sammenheng mellom karakternivå på høyere og lavere grad. Til tross for dette argumenterer departementet, i sine kommentarer, for at det finnes en sammenheng mellom karakternivå på lavere grad og høyere grad, avslutter Gunhild.

Bomberom kan hun tilby, bolighjelpsansvarlig Beate Arntzen - til de studentene som kommer til Tromsø uten et sted å bo. Men hovedsaklig skal bolighjelpa jobbe med å skaffe studentene fast tak over hodet.

Bomberom bra, men et hjem best

Har du ikke fått deg et sted å bo ennå? Vær aktiv - sett inn og svar på annonser i avisen, snakk med venner og bekjente. Oppfordringen kommer fra årets bolighjelpsansvarlig Beate Arntzen.

Hvert år kommer det flere hundre nye studenter til Universitetet i Tromsø. Mange av disse kommer utenbys fra og har ikke selv mulighet til å skaffe seg bolig. Bolighjelpen er til for å formidle boliger til disse studentene. Bolighjelpen har tre ansatte. Foruten bolighjelpsansvarlig Beate Arntzen, er også Geir Ove Ystmark og Frank Thure Lindgren ansatt i assistentstillinger.

Bolighjelpa

...har kontor i andre etasje i Hovedgården (rosa bygning).

Kontoret er betjent:

Mandag-Fredag 12.00 - 20.00
Lørdag-Søndag 12.00 - 17.00

Telefon : 776 45200

1100 henvendelser

I år er det 8.gang det blir arrangert bolighjelp for nye studenter. Det er for tiden et trangt boligmarked i Tromsø, og at bolighjelpen får nok å gjøre er det ingen tvil om. Det finnes ingen sikre tegn på at det vil komme færre studenter til byen enn det gjorde i fjor. Det er derimot ting som tyder på at det vil bli et mye vanskeligere boligmarked enn det var i fjor. I fjor fikk bolighjelpen 1100 henvendelser fra nye studenter utenfor Tromsø. Det var 400 hundre av disse som fikk tilbud om bolig gjennom bolighjelpen.

Bolighjelpen fungerer slik: Samtidig som man får beskjed om man får studie-plass i Tromsø får man også tilsendt et skjema fra bolighjelpen. På dette skjemaet fyller man ut endel rubrikker etter hva slags boligønsker man har. Disse blir så registrert og bolighjelpen fordeler så de boligtilbudene de har etter studentenes ønsker så langt det lar seg gjøre. Alle som har sendt inn et slikt skjema blir kontaktet av bolighjelpen, sier Beate.

Bomberom

De studenter som kommer til Tromsø og ikke har fått seg noe sted å bo blir innkvartert på et av bomberommene på universitetet. Dette er bare ment som midlertidig innkvartering frem til bolighjelpen skal avvikles 31.august. I fjor var det totalt 205 personer som bodde på bomberom over kortere eller lengre tid. -Det å bo på bomberom er ikke så ille som det kan høres ut som. Er man ny student kan det å bo på bomberom være en pangstart på semesteret. Når man bor på bomberom kan man nesten ikke unngå å bli kjent med nye mennesker. For å gjøre det litt hyggeligere for de som bor på bomberom vil vi også prøve å arrangere fester og treff, forteller Beate.

Ikke mist motet

Det er viktig å ikke miste motet selv om man kommer til Tromsø og ikke har noe sted å bo. Vær aktiv og hold motet oppe så ordner det meste seg, det tar ofte bare litt tid, avslutter Beate.

10

nyttige
tips til deg
som skal
leie bolig

1 -Sørg for å ha en skriftlig husleiekontrakt når du inngår et leieforhold.

2 -Skal man leie for et spesielt tidsrom, få dette spesifisert i husleiekontrakten.

3 -Avtal oppsigelsesfristen på forhånd. Hvis ikke noe er avtalt er det 30 dagers oppsigelsestid på hybler og leiligheter på to rom og mindre. På større leiligheter og hus er det 4 måneders oppsigelsestid.

4 -Eventuelt depositum kan etter husleiloven kreves satt inn på sperret konto.

5 -Innskudd i leiligheter kan kun kreves i helt spesielle tilfeller.

6 -Når man går inn i et leieforhold går man også samtidig med på de betingelsene som gjelder. Har boligen dårlig standard eller mangler og man krever reduksjon i husleien, må dette meldes innen 14.dager, så sant ikke manglene oppstår underveis.

7 -For at huseier skal kunne si opp en leietaker må man ha en saklig og god grunn for det. En oppsigelse skal alltid være skriftlig.

8 -Ingen kan kastes ut av leiligheten/hybelen uten at namsmannen ha godkjent det.

9 -Skulle det oppstå konflikter med huseier, prøv og løs dette selv. Vis smidighet. Skulle det imidlertid være krise, ta kontakt med Jusshjelpa.

10 -Betal husleien i tide.

Jo mere vi er sammen...

Fadderordningen er ikke bare for nye studenter. Også du som har studert en stund, men begynner nå på et nytt fag, vil ha stort faglig og sosialt utbytte av fadderordningen.

Fadderordning er et resultat av økt interesse for det fagsosiale ved de ulike fagene. Ideen er at de som har studert ei stund, og har erfaring med hvordan universitetssystemet fungerer, skal få tildelt en førstestemesterstudent. Fadderordningen skal være både faglig og sosial veileder. Juss og medisin er fag som har lange tradisjoner med fadderordningen. På høsten 93 begynte man også så smått å planlegge fadderordning på ISV. Resultatet av denne planleggingen var at pedagogikk og psykologi dro i gang fadderordning for sine nye studenter ut på nyåret '93.

Alle ISV fag

Nå fra høsten av planlegger man imidlertid å starte opp fadderordning på alle de ulike fagene på ISV. Organiseringen av fadderordningen er det studentene selv som tar seg av via fagutvalgene på de forskjellige fagene.

Ikke bare for nye

Gjennom fadderordningen blir du kjent med studenter på samme fag som deg.

Slik fadderordningen blir organisert er den ikke bare beregnet på nye studenter ved universitetet. Også de som har studert en stund vil også ha stort utbytte av å bli med på fadderordningen. Det er en lett og effektiv måte å bli kjent med andre på faget. Ved å delta på fadderordningen kan man også bli kjent med folk man kan støtte kollokvie med.

Mange aktiviteter

Det vil bli arrangert en rekke ulike aktiviteter i løpet av høsten for de som deltar på fadderordningen. Det vil bli arrangert turer, fester og andre sosiale aktiviteter, men også ting av mer faglig karakter. Det er stort sett bare fantasien som setter grenser for hva man kan foreta seg sammen.

Viktig for fagmiljøet

For at man skal kunne velles på et fag er det viktig at man har et godt og sammenveiset miljø på faget. Det største steget i riktig retning er å bli med på fadderordningen.

Uansett hvilke fag eller institutt du går på, sjekk om det har kommet igang fadderordning på faget ditt.

Gjennom fadderordningen kan du treffe venner for livet (illustrasjonsfoto).

Din mulighet til å påvirke!

Fagutvalgene har som mål å arbeide for et best mulig faglig og sosialt miljø på faget. Gjennom at du som student engasjerer deg på ditt fag vil du få være med å ta beslutninger som angår deg og ditt fag.

Studentdemokratiet på ISV gjennomgikk i vår en stor reorganiseringssprosess. Det ble opprettet fagutvalg på alle grunnfag og mellomfag. Det er imidlertid ikke bare ISV som har fagutvalg. Også ved Norges Fiskerihøgskole og på medisin har man lignende organisering på fagutvalgene.

Aktive seminargrupper

En av hovedintensjonene med fagutvalgene er å trekke med de enkelte seminargruppene på en mer aktiv måte. Det velges en

representant fra hver seminargruppe. Disse utgjør da fagutvalget på faget. Fra fagutvalget velges det deretter folk inn i høyere på instituttet, slik som f.eks. instituttråd, seksjonsråd eller studentråd. Ved å ha det organisert etter denne pyramidemodellen blir hver enkelt, via seminargruppene, trukket aktivt med i beslutningsprosessen på faget sitt.

Rekruttere til høyere verv

Fagutvalgene også skal fungere som et opplæringssted. Her får man blant annet god opplær-

Lisbeth Bakke er ny fagutvalgskordinator på ISV/ISL fra høsten 1994.

ring i møtevirksomhet. De som blir med i fagutvalgene skaffer seg også god oversikt over hvordan de ulike organene fungerer. Meningene med fagutvalgene er også at de etterhvert skal rekruttere folk høyere opp i studentdemokratiet.

Bedre studiehverdag

Fagutvalgene skal sette aktuelle ting på dagsorden, både ovenfor administrasjonen og ovenfor andre organer innenfor

studentdemokratiet. Fagutvalgene skal være et sted hvor den enkelte student skal bli hørt. Fagutvalgene arrangerer tilstelninger og seminarer av både faglig og sosial karakter. Eksamensseminar er et godt eksempel på fagsosiale arrangement som er blitt arrangert i regi av endel fagutvalg.

Vil du ha et aktivt og lærerikt miljø å tilbringe litt av fritiden din i? Bli med i fagutvalget på faget ditt!

DAG OG TID

Partipolitisk

Verdas

ubunden vekeavis

einaste

med brei kultur

riksavis

dekking og

på nynorsk

fingern i jorda

Namn: .....
 Adr.: .....
 Postnr.: .....
 Poststad: .....
 Telefon: .....

JA og ønskjer å tinge Dag og Tid

½ år kr 225 ¼ år kr 44

Send kupongen til
 Dag og Tid, Karl Johans gate 13
 0109 Oslo

Telefon: 22 11 14 55
 Telefaks: 22 41 42 10

LET'S GO!

A rough guide to:

Sosiologi
grunnfagHvem, hvor og når
Pensumlitteratur
Eksamenstips

1994

Alt du lurer på, men ikke tør spørre om

Grunnfags- guiden

Er man ny
student kan
universite-
tet ofte

fortone seg en stor og uoversiktlig
jungel. Grunnfagsguiden skal fortel-
le deg ALLE de praktiske ting du
trenger å vite om det studiet du be-
gynner på.

Alt du trenger å vite

Grunnfagsguiden har som mål å gi deg svar på alle praktiske spørsmålene som vil dukke opp i løpet av studietiden. Den er ryddig organisert og vier de første sidene til informasjon om selve faget. Det står også i guiden hvor og når man treffer de som jobber på seksjonen. Guiden forteller hva som skjer de første dagene på faget og informasjon om andre viktige ting det er verdt å få med seg, slik som seminar- og kollokvigrupper. Hva faget i det store og hele handler om og hvilke yrkesmuligheter man har er det også blitt satt av plass til.

Pensumlitteratur

Grunnfagsguiden har også viet mye plass til informasjon om-

kring faglitteratur. Den gir en forklaring på hvorfor de ulike bøkene står på pensum. Den kommer også med tips til tilleggslitteratur og egenpensum. En oversikt over de ulike fagtidsskrifter står også i grunnfagsguiden.

Gode tips

Grunnfagsguiden gir deg en rekke gode tips i forbindelse med eksamen som kan være verdt å ta med seg. Den kommer med nyttige tips i forbindelse med studieteknikk og hvordan velge egenpensum. De har også tatt med endel retningslinjer for hvordan en semesteroppgave eller hjemmeeksamen best kan løses.

Ingen trylleformel

Det er imidlertid viktig å understreke at grunnfagsguiden ikke er noen trylleformel på hvordan man skal komme seg gjennom grunnfag på enklest mulig måte. Grunnfagsguiden er laget for å informere om praktiske ting, slik at hver enkelt student skal ha muligheten til få mest mulig ut av studiet sitt.

Går du på sosiologi grunnfag men har ikke fått grunnfagsguiden? Ta kontakt med fagutvalget på sosiologi. De har kontor i glassburet vis á vis ISV-kantinen.

Grunnfagsguiden er et prøveprosjekt på sosiologi, og utkommer første gang nå i høst. Den vil nok tilgjengelig på andre fag etter hvert. Guiden er blitt utviklet etter modell fra et lignende prosjekt ved Universitetet i Oslo.

Studentene står bak

Det er studentene på fagutvalget for sosiologi som selv har tatt initiativet og fått laget grunnfagsguiden. Studentene vet selv best hvilke ting som kan være problematisk i forbindelse med studiet og hva man trenger informasjon om. Det hele er skrevet på en lett og forståelig måte. Det er altså blitt en matnyttig guide skrevet av studenter for studenter.

Kollokvierer i protest

Fortvil ikke fordi universitetet nå stenger de samfunnsvitenskapelige studiene! Privatistretten gir deg mulighet til å gå opp til eksamen selv om du ikke er immatrikulert.

Dette er budskapet fra Eirin Endresen Ytreberg og Lisa Amundsen, henholdsvis nestleder og politisk sekretær i Studentstyret. Under registreringsdagene vil de to sitte på stand og opplyse studentene om privatistretten.

I følge paragraf 45 i universitetsloven har alle med generell studiekompetanse - det vil si bevilget vitnemål fra videregående skole - rett til å avlegge eksamen, selv om de ikke er immatrikulert ved universitetet, sier Eirin. -Svært mange er ikke klar over dette, og derfor benytter vi budningen under registrerings-

dagene til å informere om denne rettigheten. Vi mener at lik rett til utdanning bør være en av hovedprinsippene for norsk utdanningspolitikk, og dette prinsippet svekkes når universitetet vedtar å adgangregulere fag.

Eirin og Lisa mener at det verste med lukningsvedtaket er at minimalt med elever som kommer rett fra videregående skole vil bli tatt opp ved universitetet.

-Institutt for samfunnsvitenskap (ISV) har vedtatt å prioritere plasser til de som allerede er i gang med et studium, noe som betyr at elever fra videregående skives ut. Det er noe galt når

ungdom som ønsker å studere ikke får bruke sine ressurser på utdanning fordi universitetet ikke har nok rom! Adgangsregulering av samfunnsvitenskapelige fag er spesielt uheldig, fordi disse fagene gir mye generell kunnskap som er nyttig på flere områder.

Kollokvie-sentral

I tillegg til å informere om privatistretten vil Eirin og Lisa opprette en såkalt kollokvie-sentral.

-Alle forelesninger på ISV er som kjent åpne, og man kan altså følge disse og så avlegge eksamen. Lånekassa i Tromsø gir lån og stipend til privatister på lik linje med andre, så økonomisk er det ingenting som tilsier at privatister ikke skal kunne studere. Problemet er at seminarer og kollokvier bare arrangeres for de som er tatt opp ved universitetet. For å bøte på dette lager vi en sentral hvor vi for-

midler kontakt mellom privatist-studenter, og hit kan studentene komme og melde seg på kollokvier. Dermed vil også privatistene få muligheten til å komme sammen og diskutere pensum og eksamensoppgaver, noe som viser seg å være utrolig viktig for eksamensresultatet. Forelesninger er selvfølgelig både viktig og nyttig, men det er passiv form for læring. Gjennom å diskutere stoffet får man et mer selvstendig forhold til det, mener Lisa, og oppfordrer alle som ikke har fått studieplass til å se etter "privatist"-standen i Hovedgården under registreringsdagene.

-Her vil du finne mer detaljert informasjon om privatistretten, og du vil finne lister for kollokvier. Lukningsvedtaket etterlater mange hundre unge uten studieplass, og dette vil vi ikke akseptere, avslutter Lisa og Eirin.

LA DIN STEMME HØRES

Alltinget er din mulighet til å påvirke beslutninger som direkte angår din studiehverdag.

TID:

Onsdag 5. oktober.

STED:

Store Auditorium på
Medisin- og Helsefag-
bygget.

VALG:

-To studentrepresen-
tanter til Universi-
tetsstyret

-Tre studentrepresen-
tanter til Samskip-
nadsstyret.

(enhver som er
registrert student
kan stille til disse
vervene).

-I tillegg skal Allting-
get revidere det
arbeidsprogrammet
som ble vedtatt ved
vårens Allting.

Alltinget er studentenes høyeste
beslutningsorgan. Alltinget
arrangeres to ganger i året, et om
våren og et om høsten. Alle
studentene som er registrert ved
Universitetet i Tromsø og har
betalt semesteravgift har stemme-
rett ved Alltinget.

ALLTING

5. OKTOBER

DEN NORSKE
LÆGEFORENING

Fjellveien 5
1324 LYSAKER
Tlf: 67-124600
Fax: 67-124620

Fra fjorårets tokt med den gamle selfangstskuta "Polarstar" (foto: Endre Helland).

På Svalbard finner du Nord-Atlanterens største fuglefjell, et unikt planteliv med en fantastisk fargeprakt, 2000 isbjørner, rein og polarrev -og universitetsstudier i arktisk geologi, arktisk geofysikk og arktisk biologi.

Studier fra båtripa

Universitetsstudiene på Svalbard (UNIS) er siste skudd på stammen innenfor arktisk forskning og utdanning i Norge. UNIS er lokalisert i Longyearbyen på Svalbard, og virksomheten startet høsten 1993 med de første 23 studentene fordelt på studieretningene arktisk geologi og arktisk geofysikk. Fra høsten -94 er det i tillegg startet en studieretning i arktisk biologi. UNIS har høsten -94 studenter fra alle de fire norske universitetene, samt fra flere av de andre nordiske landene. Alle som studerer ved UNIS, skal være registrerte ved sitt eget lærested i fastlands-Norge, noe som innebærer at man også melder seg opp til eksamen her. Studiene på Svalbard er ment som et supplement til den undervisningen som gis i fastlands-Norge, og skal i den grad det er mulig inngå i et ordinært studieløp som fører fram til eksamener og grader på cand.mag, sivilingeniørstudiet, hovedfags- og doktorgradsnivå.

Svalbard unik

UNIS ble opprettet som et samarbeid mellom de fire norske universitetene høsten 1993. Bak-

grunnen for opprettelsen var dels et ønske om at den norske andelen av den arktiske forskningen på Svalbard skulle bli større, dels en følge av den stadig økende interessen internasjonalt for arktisk forskning. Allerede i 1989 ble ideen om en arktisk høyskole lansert, og det ble nedsatt et utvalg som skulle utrede behovet for arktisk forskning og undervisning i universitetssektoren. Ei av hovedmålsetningene med undervisningen skulle være å gi studentene et innblikk i arktiske forhold gjennom observasjoner og praktiske feltstudier, og det ble derfor allerede tidlig bestemt at studiene skulle ha Svalbard som base og ta utgangspunkt i Svalbards spesielle fortrinn: Den geografiske plasseringen i et unikt høyarktisk område.

Ekskursjon med selfangstskute

Alle studieretningene er årsstudier med tilsammen 20 vekt-tall bestående av 4 emner på 5 vekt-tall hver. Emnene er på 200-nivå, og det kreves derfor at studentene er i gang med studier eller har forkunnskaper fra tidligere studier. Fra høsten -94 startes det også opp studier i arktisk

biologi.

Når det gjelder geologien på Svalbard, har det de siste tiårene blitt brukt betydelige ressurser på studier, både fra nasjonalt og internasjonalt hold. Den store interessen skyldes ikke minst mulighetene for oljefunn i området. Oppstarten av UNIS har gjort det mulig å utnytte Svalbards særegne geologi også i pedagogisk øyemed for studenter på lavere grads nivå. Geologiemnet har et forholdsvist stort innslag av feltarbeid, og fjorårets studenter innledet høstsemesteret med en 12 dagers ekskursjon til området rundt Isfjorden på Svalbard. Den gamle selfangstskuta "Polarstar" ble brukt til overnatting og transport, og turen innholdt blant annet et besøk hos den russiske bosetningen på Svalbard. Også årets UNIS-studenter vil få reise på tokt; geologi-studentene vil som i fjor få bruke "Polarstar", mens biologi-studentene får ta i bruk forskningsfartøyet til Universitetet i Tromsø, "Jan Mayen".

Internasjonalt arktisk senter

For kommende studieår satser man på å fordoble studenttallet i forhold til 1993/94. Fullt utbygget skal UNIS ha omtrent 100

studenter -70 på lavere grads nivå og 30 på hovedfags- og doktorgradsnivå - og 16 -18 ansatte.

På sikt skal UNIS utgjøre kjernen i et internasjonalt arktisk kompetansesenter for forskning og undervisning på Svalbard. Dette innebærer at det vil bli satset spesielt på å rekrutere utenlandske studenter. Etter hvert vil også en del av undervisningen foregå på engelsk. UNIS har i året som gikk vært involvert i flere internasjonale forskningsprosjekter. Et av de mest omfattende prosjektene, PONAM, har deltakere fra sju europeiske land og er organisert gjennom European Science Foundation. Dette samarbeidet har gjort det mulig å oppnå finansiering både fra EF og nasjonale forskningsråd, og slikt samarbeid har derfor vært en forutsetning for å kunne gjennomføre store og dyre ekspedisjoner.

Sang og scooterkjøring

Studentene ved UNIS skal lære å kjenne alle deler av miljøet på Svalbard, også det sosiale. Det har vært et mål å integrere studentene i lokalmiljøet, blant annet ved å oppfordre dem til å delta i ulike aktiviteter. Snøscoo-

terkjøring har vist seg å være populært blant studentene, men så det lokale koret i Longyearbyen har fått et innslag av sang og dans. De studentene som deltar i løpet av året, legger fins det en rekke lokale aktiviteter som driver med en rekke idrettsaktiviteter (fallskjerming, paragliding, jakt og fisking) i tillegg til foto, sjakk, musikk og mye mer.

For å utnytte de klimatiske holdene på Svalbard best mulig er semesterstart lagt til 8. august for biologi-studentene. Geologi-studentene starter opp 15. august mens geofysikk-studentene starter 22. august. UNIS tar bare opp studenter til høstsemesteret søknadsfrist for neste studieår er 15. april 1995. Lånekassa gir stipend som til andre studenter og det innebærer blant annet stipend til 3 hjemreiser tur/retur til UNIS, postboks 156, Longyearbyen.

Nærmere informasjon om UNIS-tilbudet får du ved å kontakte deg til studieveilederne i Longyearbyen, eller til UNIS, postboks 156, Longyearbyen.